

İLLER&Belediyeler

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ DERGİSİ

OCAK - ŞUBAT 2022 • SAYI:885-886

YEŞİL ŞEHİRLER

Belediyelerden İyi Uygulama Örnekleri

YAŞAYAN KÜLTÜR
MİRASIMIZ:
BULDAN BEZİ

DOKUMA ATLASI
DEFİLESİ

ŞEHİR EŞLEŞTİRME-II
HİBE PROGRAMI
TANITILDI

HAYVANLARA YÖNELİK
ÜCRETSİZ
AŞI PROTOKOLÜ

ENGELSİZ ŞEHİRLER İÇİN ÖDÜLLER SAHİPLERİNİ BULDU

TBB

“Birlikte Belediyecilik”

www.tbb.gov.tr

@tbb1945

@TBB1945

@TBB

@tbb1945

@tbb1945

@TurkiyeBelediyelerBirligi

Türkiye Belediyeler Birliği Kamu Tüzel Kişiliğini
Haiz Bir Kamu Kuruluşudur.

Türkiye Belediyeler Birliği adına sahibi
Fatma ŞAHİN
Türkiye Belediyeler Birliği Başkanı
(Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı)

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Doç. Dr. Birol EKİCİ
Danışma Kurulu

Prof. Dr. Şükrü KARATEPE

Prof. Dr. Aşkın ASAN

Yusuf Ziya YILMAZ

Hayrettin GÜNGÖR

Kadir KARA

Dr. Hasan AKGÜN

Hasan KILCA

Mücahit YANILMAZ

Dr. Veysel TİRYAKİ

Prof. Dr. Recep BOZDOĞAN

Prof. Dr. Uğur ÖMÜRGÖNÜLŞEN

Prof. Dr. Tekin AKDEMİR

Doç. Dr. Asım BALCI

Dr. Buğra GÖKÇE

İsmail DESTAN

Muhsin ERYILMAZ

Yayın Kurulu

Kayhan ÖZÜM (Başkan)

Ahmet KAZAN

Ahmet OKAY

Cemal BAŞ

Cenk KADIOĞLU

Cüneyt TÜRKMEN

Gülfem KIRAC KELEŞ

Halil İbrahim AZAK

İpek NAL GÖRGÜN

Nilüfer SIVRIKAYA

Nuraydın ARİKAN

Ramazan Özcan YILDIRIM

Yüksel KOÇAK

Zeliha MERCİMEK

Tasarım

Gizem GÖZ & Bilal BERBER

Yönetim Yeri

Tunus Caddesi No. :12

Kavaklıdere - ANKARA

Tel: (0312) 419 21 00(pbx)

Faks: (0312) 419 21 30

e-posta: dergi@tbb.gov.tr

Yayın Türü

Dergimiz ayda bir yayımlanan

yaygın süreli yayındır.

Ocak-Şubat Sayı: 885-886

Birleştirilmiş Sayıdır.

Basım Tarihi:18 /03/2022

ISSN 1308-6707

Baskı

Gökçe Ofset Matbaacılık Ltd. Şti.

Batıkent Mah. Organize Sanayi Bölgesi

21. Cad. 599. Sok. D:22 Yenimahalle/Ankara

Tel: 0 312 395 93 37

www.tbb.gov.tr

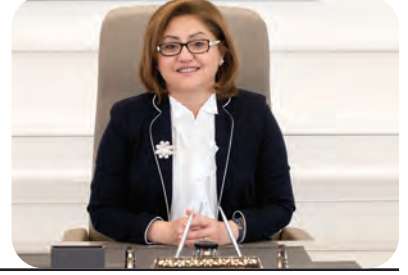
TBB Dergi Yayın ve Yazım
İlkeleri Madde 8

Dergide yayımlanan çalışmalarındaki fikirler ve

görüşler tamamıyla yazarı aittir.

Görüş ve önerileriniz için:

dergi@tbb.gov.tr

Fatma Şahin

Türkiye Belediyeler Birliği ve
Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı

Saygıdeğer Okurlar,

Dergimizin yeni sayısını okurlarımızla buluşturmanın mutluluğu içerisindeyiz. Özenle seçtiğimiz içerikler ve zengin görsellerle hazırladığımız dergimizi keyifle okuyacağınızı ümit ediyoruz.

Yoğun geçen bir çalışma takvimini geride bırakırken belediyelerimizin kapasite-lerini artırmalarına katkı sunacak yeni projeler ve çalışmalarla yolumuza devam ediyoruz. Birliğimizin destekçileri arasında bulunduğu, Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi'nin liderliğinde hayata geçirilen ve yerli dokumalarımızın dünya-ya tanıtılmasına vesile olan Türkiye Dokuma Atlası Projesi'nin sahne gösterisi ve sergisini yoğun bir katılımı gerçekleştirdik. Dergimiz sayfalarında geniş yer ayırdığımız etkinliğe ilişkin gelişmeleri ilgiyle okuyacağınızı umuyoruz.

Şehirlerimizin daha dirençli, yeşil, sürdürülebilir, sağlıklı, akıllı, güvenli ve kap-sayıcı olması için projeler üreten Türkiye Belediyeler Birliği tarafından, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı iş birliğinde şehirlerin herkes için daha erişilebilir olmasına katkı sunmak amacıyla düzenlenen Engelsiz Şehirler Fikir ve Proje Yarışması'nda dereceye giren belediyelere ödülleri takdim edildi. Belediyeleri-mizin yarışmamıza yoğun ilgisini görmek bizleri oldukça mutlu etti. Belediyele-rimizin şehirlerimizi daha yaşanabilir hale getirmek için gösterdikleri bu çabalar çok kıymetli.

TBB olarak çevreyi, yeşili, tabiatı koruyacak çalışmalara her zaman destek olma gayretindeyiz. Günden güne kirlenen ve doğal kaynakların yok olmaya yüz tut-tuğu son yıllarda belediyelerimiz bu karamsar tabloyu durdurmak için projeler hayata geçiriyor. Atık ve israfı önlemeden sokak hayvanlarının korunmasına, çevreci ulaşım sistemlerinden temiz enerjiye kadar doğanın muhafaza edilmesi-ne katkı verecek iyi uygulama örneklerini belediye başkanlarımızdan dinledik. Bu örneklerin giderek yaygınlaşacağına inanıyor, dergimize katkıda bulunan başkanlarımıza şükranlarımı sunuyorum.

Çevre konusu artık öncelikli çalışma alanlarımız arasında yer alıyor. Ülkemizde iklim ve enerji politikalarının geliştirilmesi için yurt içi ve yurt dışında çeşitli iş birliklerine imza atıyoruz. Bu bağlamda Türkiye'de Enerji ve İklim Politikalarının Uygulanması ve Çok Seviyeli Bir Yönetişim Kavramının Geliştirilmesi İçin Yol Haritası başlıklı İkinci İstişare Toplantısı'nı Ankara'da gerçekleştirdik. Toplantı çerçevesinde ayrıca; çevre, kültür, sürekli iklim politikaları, yönetim gibi ko-nularda ortaklıkları geliştirmek amacıyla Litvanya Belediyeler Birliği arasında iş birliği protokolü imzaladık. Bu iş birliğinin iki ülke için faydalı olmasını diliyorum.

Başka bir iş birliği protokolümüz ise Tarım ve Orman Bakanlığı arasında Hay-van Hastalık ve Zararları ile Mücadele Programı kapsamında imza koyduğumuz "Ücretsiz Aşı Temini ve Uygulanması Protokolü" oldu. Bu faaliyetlerimize dair tüm detayları dergimiz sayfalarından okuyabilirsiniz.

TBB olarak yeni yılda da faaliyetlerimize hız kesmeden devam ediyoruz. Bele-diyelerimizden aldığımız güç ve "Birlikte Belediyecilik" anlayışıyla yürüttüğü-müz çalışmalarımızın neticelerini görmekten mutluluk duyuyoruz. Bugüne ka-dar faaliyetlerimize verdiğiniz katkılar ve dergimize gösterdiğiniz yakın alaka için gönülden teşekkür ediyorum. Yeni sayılarımızda görüşmek ümidiyle, esenlikler diliyorum.

içindekiler

04

Dokuma Atlası Defilesi

08

Engelsiz Şehirler İçin Ödüller Sahiplerini Buldu

30

Şehir Eşleştirme-II Hibe Programı Tanıtıldı

42

Yaşayan Kültür Mirasımız: Buldan Bezi

12 ENERJİ KENTİ DENİZLİ

14 KAYSERİ BÜYÜKŞEHİR “AKILLI” ULAŞIMDA ROL MODEL OLUYOR

16 ATIK SU İLE TROPİK BAHÇE PROJESİ

18 ÇEVRE DOSTU ŞEHİR TRABZON

20 ASAR DERESİ DÜZCE’NİN SEMBOLÜ OLACAK

22 TÜRKİYE VE FİLİSTİN BELEDİYELERİ COVID-19’U KONUŞTU

24 SAĞLIKLI VE ÇEVRECİ ULAŞIM

26 EYÜPSULTAN’DA TARIM “EKOLOJİK YAŞAM ÇİFTLİĞİ” İLE KALKINACAK

28 NEFES TEPESİ PROJESİ

33 ANKARA’NIN YEŞİL ŞEHİR EYLEM PLANI KAMUOYUNA TANITILDI

34 SAĞLIKLI GELECEK İÇİN ‘YEŞİL YARIŞ’

36 SIFIR ATIK PROJESİ KÜTÜPHANESİ

37 ELEKTRİKLİ ARAÇLAR İÇİN ŞARJ İSTASYONU SAYISI ARTIYOR

48

Yatırımlar ve Stratejilerle Nasıl Yeşil Şehir Olunur?
/ Bengisu UĞURLU

52

Su Kayıp Yönetimi / Sezgin ERÖZBAĞ

60

Fransa'da İklim Değişikliğiyle Mücadele / Ayben
OKKALI AKTAŞ / Sümeyye GEDİKOĞLU DOĞAN

66

Büyükşehir Belediyelerine Yeşil Bir Bakış
/ Dr. Murat ALKAN

38 ÇÖP OLMADI YUVA OLDU

39 1000 ÇOCUK SIFIR ATIK EĞİTİMİ ALDI

40 EMEKÇİ KARDEŞLERİMİZİN HAKLARINI
KORUYACAĞIZ

41 ATIK YAĞ TOPLAMA YARIŞMASI

46 ENERJİ VE İKLİM POLİTİKALARININ
UYGULANMASI KONULU 2. İSTİŞARE TOPLANTISI
DÜZENLENDİ

47 HAYVANLARA YÖNELİK ÜCRETSİZ AŞI PROTOKOLÜ

51 SIFIR ATIK VE BELEDİYELER KONGRESİ

65 'DOĞADAKİ AYAK İZİ'

71 TALAS BELEDİYESİNDEN TÜRKİYE'DE BİR İLK

72 4483 SAYILI KANUN'UN SU VE KANAL İDARESİ
PERSONELİ UYGULAMASI / HALİL GÖZÜAÇIK

78 SORU-CEVAP

TÜRKİYE
DOKUMA
ATLASI

DOKUMA ATLASI DEFİLESİ

Anadolu'nun kaybolmaya yüz tutan geleneksel dokuma kültürünün korunması ve zengin kültürel birikimin gelecek kuşaklara aktarılması amacıyla hayata geçirilen ve Türkiye Belediyeler Birliğinin de destekçisi olduğu "Türkiye Dokuma Atlası" Projesi kapsamında hazırlanan dokumalar, 13 Ocak'ta Cumhurbaşkanlığı Külliyesi Sergi Salonu'nda düzenlenen sahne gösterisiyle sergilendi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın eşi Emine Erdoğan'ın himayesinde, Türkiye Belediyeler Birliği, İstanbul Beylerbeyi Sabancı Olgunlaşma Enstitüsü ve İstanbul Tekstil Hammaddeleri İhracatçıları Birliği (İTHİB) desteğiyle yürütülen "Türkiye Dokuma Atlası Projesi" kapsamında yapılan etkinliğe Milli Eğitim Bakan Yardımcısı Sadri Şensoy, TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürü Özgür Volkan Açar, İTHİB Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Öksüz ile belediye başkanları, akademisyenler, modacılar, ticaret ve sanayi odası üyeleri katıldı.

Konuşmasına Emine Erdoğan'a teşekkürlerini ileterek başlayan TBB Başkanı Fatma Şahin, projenin yerli tekstil firmalarının markalaşmasına ve uluslararası pazarda isimlerini duyurmasına büyük katkı sağlayacağını dile getirdi.

"Anadolu'ya dokunmak medeniyetin beşiğine dokunmaktır" diyen Şahin sözlerine şöyle devam etti: "Anadolu'ya dokunmak irfana, erdeme, hikmete, akla açılan kapıya dokunmaktır. Bunun için büyük bir gayret gösterdik. Aslında dokuma hayattır. Hayat yoldaşdır. Kundaklanarak dünyaya gözlerimizi açarız. Öperek elimize aldığımız bayrağımızın dokusu bize vatan sevgisini aşılır. Secadeye alnımızı koyduğumuz zaman

Rabbimize ulaştığımız en özel andır. Çeyizimizin içindeki dokumalar anelerimizin gözünün nurudur. Geliniğimiz hayatımızın en güzel anına dokunur. En son, yüce Rabbimize ulaşmak için ebedi hayata bir kefenle uğurlanırız. O yüzden dokumak, hayata dokunmaktır."

Yerli dokumaların markalaşması ve ticarileşmesi gerektiğinin altını çizen Şahin, "Anadolu'nun irfanına, dokumasına dünyanın ihtiyacı var. Dünya bunu bizden istiyor. İşte o yüzden yaşama biraz dokunmak, Anadolu'nun gönlüne dokunmak ve o asil boyasıyla boyamak için sevgiyle yola çıktık." şeklinde konuştu.

Türk dokumalarının Türk kültürünün en önemli unsurlarından biri olduğunu söyleyen Milli Eğitim Bakan Yardımcısı Sadri Şensoy, proje kapsamında Türkiye'nin 81 ilindeki yöresel dokumaların keşfedilmesi, geçmiş ve günümüzdeki durumlarının karşılaştırılarak malzeme, teknik ve ham madde özellikleri açısından detaylı analizlerinin yapılması ve her bir dokümanın kimliklendirilmesi adına çalışmalar yaptıklarını söyledi. Geleneğe sahip çıkarak geleceğe daha sağlam temeller atabilmeyi umduklarını ifade eden Şensoy, "Büyük bir heyecan duyarak yürüttüğümüz projenin Türk kültürünün binlerce yıllık hafızasına ışık tutmasını temenni ediyoruz." diye konuştu.

Şahin: "Anadolu'ya dokunmak irfana, erdeme, hikmete, akla açılan kapıya dokunmaktır."

Şensoy: "Geleneğe sahip çıkarak geleceğe daha sağlam temeller atabilmeyi umuyoruz."

Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürü Özgür Volkan Ağar ise tekstil sektörünün alt kolu kumaş sektöründe Türkiye'nin dünyanın en önde gelen ülkelerinden biri olduğunu altını çizerek "Artık birçok firmamız yabancı markaların bir numaralı tedarikçisi olarak vazgeçilmez bir ticaret ortağı haline gelmiştir." dedi.

Tekstil ve konfeksiyon sektörlerinde ihracatın 2021'de bir önceki yıla göre yüzde 26,7 artarak, 36 milyar 202 milyon dolar olduğunu söyleyen Ağar, tekstil sektöründeki firmaların daha rekabetçi olabilmesi için katma değeri yüksek ürün üretmesi gerektiğini vurgulayarak, "Moda, marka, tasarım, Ar-Ge ve inovasyon firmalarımız ihracat stratejilerinde ve önceliğinde olmalıdır." diye konuştu.

İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği (İTHİB) Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Öksüz ise Türkiye'nin beşinci büyük tedarikçisi konumuna geldiğinin altını çizerek 13 milyar dolara yakın ihracatla Cumhuriyet tarihinin rekorunun kırıldığını kaydetti.

Öksüz, "Proje kapsamında tespit edilen, Türkiye'ye özgü 500'e yakın kumaş çeşidi, Anadolu topraklarının birçok kültürün anavatanı olduğu gibi tekstil sektörünün de anavatanı olduğunu gözler önüne sermektedir." dedi. Konuşmasında TBB'yı ayrıca teşekkür eden Öksüz, TBB ile kurduk-

ları sağlam iş birliklerinin gelecekte de devam edeceğine inandığını sözlerine ekledi.

Konuşmaların ardından proje kapsamında Ece Ege, Arzu Kaprol, Gül Ağış, Simay Bülbül, Nedret Taciroğlu, Tuvana Büyükçınar, Dilek Hanif, Aslı Filinta ve Gülden Bilgili gibi moda sektörünün önemli isimleri tarafından hazırlanan geleneksel dokumalarla yapılmış tasarım kıyafetler ve ev tekstil örnekleri sergilendi.

Proje Yerel Kalkınmaya Katkı Sağlamayı Amaçlıyor

Türkiye'de binlerce yıldır var olan dokuma kültürünü korumak, geliştirmek, toplumsal farkındalıkla kuşaktan kuşağa aktarmak ve dünyaya tanıtmak amacıyla hayata geçirilen "Türkiye Dokuma Atlası Projesi" ile ayrıca Türk dokumacılığının bir zanaat olarak yaşatılmasını sağlamanın yanı sıra, teknolojik değişim ve gelişmelerden faydalanan dünya kumaş sektöründe fark yaratmak ve geleneksel dokumacılığın prestijli bir ticari faaliyete dönüşmesi ile yerel kalkınmaya katkı sağlamak hedefleniyor.

Ağar: "Artık birçok firmamız yabancı markaların bir numaralı tedarikçisi."

Öksüz: "TBB ile kurduğumuz sağlam iş birliği gelecekte de devam edecek."

ENGELSİZ ŞEHİRLER İÇİN ÖDÜLLER SAHİPLERİNİ BULDU

Türkiye Belediyeler Birliği ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı iş birliğinde düzenlenen “Engelsiz Şehirler Fikir ve Proje Yarışması Ödül Töreni” 7 Ocak’ta düzenlendi.

Erdoğan:
**“2002’den bu yana
hükümetimiz, engelli
vatandaşlarımızla ilgili
çok önemli çalışmalar
yürütüyor.”**

Pendik Belediyesi Yunus Emre Kültür ve Sanat Merkezi'nde gerçekleştirilen ödül törenine; Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın eşi Emine Erdoğan, TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık ile birçok il ve ilçenin belediye başkanları katıldı.

Törendeki konuşmasında, erişilebilirliğin engelli bireylerin en temel hakkı olduğunu belirten Emine Erdoğan, "Erişilebilirlik meselesi, hem hizmet alanlarında, hem de fiziksel mekânlarda çok boyutlu olarak karşımıza çıkıyor. Mesela, bir web sitesi için gerçekten kullanışlı dememiz için erişilebilirlik standartlarına uygun olması gerekir. Kaldırımlardan, park yerlerine, alışveriş merkezlerinden eğlence yerlerine kadar, tüm fiziksel mekânlar, tüm engel grupları düşünülerek tasarlanmalıdır. Engelli bireylerin istedikleri zaman, özel ya da kamuya ait, her fiziksel mekâna rahat ve özgürce ulaşmaları gerekir." diye konuştu.

Engelli vatandaşların hayatın her alanına tam erişimi sağlandığında, engellilik halinin hafifleyeceğini kaydeden Emine Erdoğan, "2030 için hedefimiz engelsiz bir Türkiye. 2002'den bu yana hükümetimiz, engelli vatandaşlarımızla ilgili çok önemli çalışmalar yürütüyor. Sağlık hizmetlerinden, istihdama kadar devrim niteliğinde sayısız iş yapıldı. On binlerce engelli vatandaşımız bugün devlet memuru olarak çalışıyor, özel sektörde iş buluyor. Rehabilitasyon merkezlerimizin sayısı gün geçtikçe artıyor." şeklinde konuştu.

Konuşmasına Emine Erdoğan'a dezavantajlı gruplara yönelik projelere verdiği desteklerden dolayı teşekkür ederek başlayan TBB Başkanı Fatma Şahin, "Saygıdeğer Cumhurbaşkanımızla 'kimsesizlerin kimi, sessiz yığınların sesi olacağız' diyerek yola çıktık. 'Halka hizmet Hakka hizmet' anlayışıyla yola çıktık. 'Yaratılanı yaratandan ötürü severiz' anlayışıyla yola çıktık. 'Önce insan' dedik, 'İnsanı yaşat ki Dev-

Şahin: "Engel elde, ayakta, gözde, kulakta değil; yaşarmayan gözde, nasırlaşmış kalptedir."

let yaşasın' dedik. Hiçbir insanı ayırt etmeden, yaşlıyı gençle, kadını erkekle, engellisi, engelsizi, herkesi ama herkesi kimseyi bu kalkınma yolcuğunda geride bırakmadan yola başladık. O gün ne dediysek hamdolsun bugün bunun sürdürülebilirliğini sağlayan kerim bir devletin temsilcileriyiz." ifadelerini kullandı.

Engellilerle ilgili yapılan hukuki düzenlemelere dikkati çeken Şahin, "Sayın Cumhurbaşkanımızla yola çıktığımız zaman parlamentoda görev aldığımızda baktık ki engellinin adı yok. Hafıza-i beşer nisyan ile maluldür. O kadar çabuk unutuyoruz ki. Engellinin hukuku yoktu. 90'lı yıllarda Avrupa'dan heyetler geldiğinde 'Ne kadar şanslısınız hiç engelliniz yok' diyordu. Çünkü engellilerin cesareti yoktu. Engellilerin sosyal devlet anlayışı yoktu. Engelliler zincire bağlanmıştı. O yüzden eğitimde, sağlıkta, istihdamda, erişilebilirlikte 'önce engelliler' dedik. Artık engelli tanımını değiştiriyoruz; engel elde, ayakta, gözde, kulakta değildir. Engel, yaşarmayan gözde, nasırlaşmış kalptedir. Bunları kaldırıyoruz, onun için buradayız." dedi.

Gaziantep'te engellilerle ilgili yapılan çalışmaları da aktaran Şahin şöyle devam etti: "Sevgili Peygamberimizin zamanında engelli bir vali atandı. 1400 yıl önce böyle bir özden gelirken buradan aldığımız ilham ve ışıkla akıllı şehirler için, yeşil şehirler için, güvenli şehirler için, dirençli şehirler için Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, Hanımefendi'nin önderliğinde ve Bakanımızın güçlü desteğiyle Allah'ın izniyle yapacak çok iş, gidecek çok yolumuz var. İyiler ve kötüler dünyasında iyiler kazanana; yaşatanlar ve öldürenler dünyasında yaşatanlar kazanana kadar biz çok yol gideceğiz."

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık ise erişilebilirlik meselesini belli noktalarda somutlaştırmak gerektiğini belirterek, "İnsanların konutlarından çıkarak eğitim binalarına, iş yerlerine, yeşil alanlara, toplu taşıma araçlarına bağımsız ve güvenli olarak ulaşabilmesi doğrudan fiziksel olarak hayatımıza etki eden bir unsur. İnsanların bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanabilmesi, her türlü kaynaktan yayımlanan bilgiyi edinmesi ve yardıma ihtiyaç duymadan bu bilgiyi anlayabilmesi gerekiyor. Bu da doğrudan erişilebilirlikle muhatap olduğumuz bir diğer alan. Bu anlamda erişilebilirlik engelliler için bir zorunluluk, yaşlılar için gereklilik, toplumdaki tüm bireyler için ise medeni bir yaşam anlamına geliyor." değerlendirmesini yaptı.

Ödüller Emine Erdoğan Tarafından Takdim Edildi

Belediye başkanları, "Engelsiz Şehirler Fikir ve Proje Yarışması" ödül töreninde ödülünü Emine Erdoğan'ın elinden aldı.

Törende; Engelsiz Yaşam Parkı ve Peyzaj Projesiyle Si-mav Belediyesi, Paralimpik Oyunlar Merkezi Projesiyle Termal Belediyesi, Huzur Taksi Projesiyle Yeşilhisar Belediyesi, Engelleri Birlikte Aşalım Projesiyle Ardahan Belediyesi, Engelli Saatlik Gündüz Bakım Evi Projesiyle Pamukkale Belediyesi, Mehmet Amcanın Misafirleriyiz Projesiyle Amasya Belediyesi, Pendik Engel-Siz Parkı Projesiyle Pendik Belediyesi, IOT Teknolojisi Temelli Manisa Şehri Uygulaması Projesiyle Manisa Büyükşehir Belediyesi, Engelsiz Kent Konya Erişilebilirlik Master Planı Projesiyle Konya Büyükşehir Belediyesi, GAS-TEK (Gaziantep Akıllı Sağlıklı Teknolojik Engelsiz Kent Uygulama) Projesiyle Gaziantep Büyükşehir Belediyesi ödül aldı.

Yanık: "Erişilebilirlik engelliler için bir zorunluluk, yaşlılar için gereklilik, toplumdaki tüm bireyler için ise medeni bir yaşam anlamına geliyor."

ENERJİ KENTİ DENİZLİ

Osman ZOLAN
Denizli Büyükşehir Belediye Başkanı

Türkiye'nin "En Temiz", "En Çevreci" ve "En Sağlıklı" kenti unvanı bulunan Denizli Büyükşehir Belediyesi, yenilenebilir enerji kaynakları yatırımlarıyla göz dolduruyor.

Biyogaz ile 2022 Yılı Hedefi 8 Milyon TL'lik Enerji

Metan, biyogaz, jeotermal, hidroelektrik ve güneş başta olmak üzere yenilenebilir enerji yatırımlarıyla göz dolduran Denizli Büyükşehir Belediyesi ülke ekonomisine büyük katkı sağlıyor.

Denizli Büyükşehir Belediyesi, 2007 yılında faaliyetine başlayan Merkez Atıksu Arıtma Tesisi'ne yaklaşık 10 yıl önce biyogazdan elektrik enerjisi üretmek için bir ünite kurdu. Söz konusu tesisteki evsel ve endüstriyel atıklardan elde ettiği biyogazdan yıllık ortalama 3 milyon 600 bin kW'lık elektrik enerjisi üreten Denizli Büyükşehir Belediyesi, biyogaz ünitesi projesinin maliyetini buradan ürettiği elektrik enerjisi ile 1 yılda amorti etti. Denizli Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi (DESKİ) Merkez Atıksu Arıtma Tesisi'nde günlük 12.000 metreküp biyogaz oluştuğu ifade edilirken, gerekli işlemlerden geçirilen gazın kurulu gücü 527 kW/h olan jeneratörde yakılarak elektrik enerjisine dönüştürüldüğü kaydedildi. Üretilen elektrik ile tesis içi enerji kullanımının yaklaşık yüzde 55'nin karşılandığı, ayrıca jeneratörde oluşan atık ısı çamurun çürütülmesi için gerekli olan sıcaklığın sağlanması ve tesis içi binaların ısıtılması işlemlerinde de değerlendirildiği belirtildi. Biyogazı alınan çamurun ise 2. kademe anaerobik çamur çürütücülere gönderildiği, yeterli bekleme süresi sonunda ise susuzlaştırılarak depolama alanına gönderildiği açıklandı.

Yerli ve Milli Enerji

Denizli Büyükşehir Belediyesi ve Enerji Kentleri Birliği Başkanı Osman Zolan, yenilenebilir enerji kaynaklarının farklı alanlarda kullanımını yaygınlaştırmak, enerji üretiminde fosil kaynakların etkisini azaltmak ve enerji verimliliğinin artırılmasını sağlamak amacıyla birçok proje hayata geçirdiklerini söyledi. Son yıllarda Türkiye'nin yenilenebilir enerji kaynakları üzerine çok önemli hamleler yaptığını, yerel yönetimlerin de yerli ve milli enerji politikasına yönelik ciddi adımlar attığını vurgulayan Başkan Zolan, Denizli Büyükşehir Belediyesi DESKİ Merkez Atıksu Arıtma Tesisi'nde kurdukları biyogaz tesisi ile 2021 yılında 4,5 milyon TL'lik geri kazanım sağladıklarını söyledi. 2022 yılında 8 milyon TL'lik elektrik enerjisi geri kazanımı hedeflediklerini kaydeden Başkan Osman Zolan, bugüne kadar biyogazdan yıllık ortalama 3 milyon 600 bin kW'lık elektrik enerjisi ürettiklerini kaydetti.

Dünya 2'ncisi Denizli Büyükşehir Belediyesi

Güneş, rüzgar, jeotermal, hidroelektrik ve biyogaz gibi yenilenebilir enerji kaynakları ile enerjide dışa bağımlı Türkiye ekonomisine büyük katkılar sağlandığını, fosil yakıtlar yerine kullanılan yenilenebilir enerji ile aynı zamanda iklim değişikliğinin de önlendiğini vurgulayan Başkan Osman Zolan, şunları kaydetti: "Türkiye'de İklim Değişikliği Eylem Planını hazırlayan 3. Büyükşehir Belediyemiz ve 2030 yılı

itibariyle şehrimizdeki sera gazı salımında yüzde 21 azaltım hedefledik. Atıksu ve katı atık bertaraf tesislerimizde ortaya çıkan ve sera etkisi yapan gazlardan elektrik enerjisi üreterek hem doğayı koruduk, hem de ülke ekonomisine katkı sağladık. Geçtiğimiz yıl ise Dünya Doğal Hayatı Koruma Vakfı'nın (WWF) düzenlediği Tek Dünya Kentleri Yarışması'nda Su Yönetimi ve İklim Değişikliği Projelerimizle Dünya 2'ncisi olmanın haklı gururunu yaşadık."

Türkiye'ye Öncü Olacak Proje

Enerji Kentleri Birliğinin üye belediyelere yol gösterme, danışmanlık ve rehberlik hizmetlerini artırarak sürdürdüğüne dikkati çeken Başkan Zolan, "Yenilenebilir enerjide ülkemiz çığır açtı, çok büyük yatırımlar yapıldı. Belediyelerimizin kendi bütçeleri ile yenilenebilir enerji kaynaklarına daha fazla yönelmesi Türkiye'nin yerli ve milli enerji politikalarına da katkı sağlayacaktır. Son olarak şehrimizde Türkiye'ye öncü olacak bir projeyi hayata geçiriyoruz. Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (TENMAK) işbirliğinde, kurulu gücü 2,3 MW olacak hidroelektrik santrali kurulması için protokol imzaladık. Akbaş Barajı'ndan kent merkezimize giden içme suyu ishale hatlarında meydana gelen basınç farklılıklarından elektrik enerjisi üretilcek. Dünyadaki en son ve en yeni teknoloji kullanılacak projenin ilki Denizli'mizde yapılacak. Yapay zeka ile çalışacak konteyner tipi modüler bir yapı kurulacak. Proje ile yerli ve yeni enerji kaynaklarının artırılmasına ciddi bir katkı sağlanacak." ifadelerini kullandı.

KAYSERİ BÜYÜKŞEHİR “AKILLI” ULAŞIMDA ROL MODEL OLUYOR

Dr. Memduh BÜYÜKKILIÇ
Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı

Malumunuz yol medeniyettir; köprü kurar mekânlar arasında, kültürler ve zamanlar arasında. Diğer taraftan varamadığınız, ulaşamadığınız yer sizin değildir; yönetemezsiniz, idare edip de geliştiremezsiniz. Bir yerde hayat var olacak ve o yere hizmet götürecekse evvela ulaşım altyapısını sağlam şekilde kuracaksınız. Yol vitaldir bu bakımdan, yani hayatidir.

Kalkınabilmenin ilk koşulu ulaşım, yoldur. Yol açmadığınız, ulaşım sağlamadığınız bölgeleri geliştiremezsiniz. Bu bakımdan, gelişme sağlamak için öncelikle gelişmiş bir ulaşım altyapısı üzerine özellikle düşmek gerekir.

Ulaşım, şehirler için en önemli gündem konularından birisidir ve adeta organik, dinamik bir sektördür. Yani ulaşım, trafik içerisinde insanların yer aldığı, insanların aktör olduğu ve her an hareketli olduğu bir olgudur. Ulaşımın, her zaman ilgilenilmesi, geliştirilmesi, değişen ihtiyaçlara göre yeni yol, köprü, kavşak yapmak ya da yeni sinyalizasyon sistemleri oluşturmak gibi sürekli düzenlenmesi gerekir.

Önemli bir sektör olan ulaşım elbette yerel yönetimler olarak bizlerin 'olmazsa olmazı' arasındadır. Şükürler olsun, bunun önemini kavrayan ve bu kapsamda sürekli gelişim kaydederek ulaşım projelerini oluşturuyor, ihtiyaçlara yönelik çalışmaları, ihtiyaçları öngörerek, hızla başlatıyor ve sürdürüyoruz. Akıllı ulaşım, ihtiyaç olan yerlerde yeni yol, köprü, kavşak, alt geçit çalışmaları yapmaya, bisiklet, raylı sistem gibi alternatif ulaşım yöntemlerini geliştirmekten hava yolu ulaşımı noktasında iyileştirmelere kadar pek çok başlıkta hizmet etmeye çalışıyoruz.

Bu kadim şehrin gelişen teknolojiyi kullanarak en iyi şekilde yönetilmesi için gayret gösteriyoruz. Büyükşehir Belediyesi olarak Kayseri'ye dair '150. Yılında 150 Proje' hedefi ortaya koyarak yola çıktık. Bu kapsamda ulaşım odaklı akıllı şehirçilik ve bilişim alanında çalışmalar yapıyoruz.

Son olarak, Ulaşım Planlama ve Raylı Sistem Daire Başkanlığımız tarafından hazırlanan, şehir içi ulaşım altyapı projelerimizden olan 'RFID Tabanlı Şehir İçi Trafik Modelleme Altyapısının Oluşturulması' Projemizden bahsetmek istiyorum.

Projemizde, şehir merkezinde yer alan dört ilçe içerisinde; üniversite, bölge hastanesi, organize sanayi bölgeleri gibi çekim ve üretim noktaları baz alınarak proje uygulama noktaları belirlenmiştir. Proje kapsamında uygulama noktalarına RFID okuyucu üniteleri, araç sayım için manyetik detektör kartı ve algılama altyapısı, veri toplama ünitesi ve 3G modem altyapısı kurulacaktır. Altyapının kurulduğu noktalardan toplanan veriler veri tabanına kaydedilecek ve merkezi bir yazılım üzerinden hedeflenen analizler yapılacaktır.

Kurulan sistem üzerinden toplanan verilerin merkezi bir yönetim yazılımı üzerinden bütünlük olarak değerlendirilmesi ile belirlenen bölgeler arasındaki araç hareketliliğinin gözlemlenmesi, ölçüm noktaları arasındaki ortalama hız, seyahat süresi ve yoğunluk bilgilerinin tespit edilebilmesi, kent içi trafiğin makro simülasyonunun yapılabilmesi, kent içi trafiğin başlangıç ve bitiş seyahat modellerinin (O/D Matris) oluşturulması amaçlanıyor. Yine trafik yoğunluğunun farklı zaman periyotlarına göre analiz edilmesi ve bu tespitlere göre alternatif trafik sirkülasyon planlarının oluşturulması, yeni yatırımların olası etki ve faydalarının değerlendirilme-

si için referans oluşturulması ve mevcut değişken mesaj işaretleri altyapısı ile ortalama hız ve yoğunluk bilgilerinin sürücülerle paylaşılması amaçlanmaktadır.

Bu amaçlar çerçevesinde proje kapsamında ana hedef ise trafiğin daha akışkan hale getirilmesi sonucunda yakıt tüketiminin azaltılması ve karayolu trafiği kaynaklı karbon emisyon oranlarının düşürülmesi hedeflenmektedir.

Proje sonucunda mevcut trafik altyapısının performansının doğru şekilde gözlemlenebilecek ve gelecekte yapılması planlanan altyapı ihtiyaçların verimli ve sürdürülebilir şekilde planlanması sağlanacak olup kaynaklar daha etkin şekilde yönetilecektir.

Ulaşım da zaten konforlu olan Kayseri'mizi daha da konforlu hale getirmek adına güzel çalışmalar yaptık ve yapıyoruz. 'Akıllı Şehirçilik'te de örnek bir şehir olmak için çalışıyoruz. Kayseri artık ülkemizde akıllı şehirçilikle ve bilişimle anılmaya başlıyor. Bunu hep birlikte başarıyoruz. Bizleri çok daha güzel yarınlar bekliyor.

Büyükşehir Belediyesi olarak bizleri seven ve bizlere güvenen hemşehrilerimize layık olma yolunda adımlar atmaya, şehrimizde yaptığımız projeler ve çalışmalarla ülkemiz genelinde rol model olmaya devam edeceğiz.

Ulaşım da zaten konforlu olan Kayseri'mizi daha da konforlu hale getirmek adına güzel çalışmalar yaptık ve yapıyoruz.

ATIK SU İLE TROPİK BAHÇE PROJESİ

Dr. Osman GÜRÜN
Muğla Büyükşehir Belediye Başkanı

Bilindiği üzere su, tüm canlıların yapı taşıdır. Tüm canlılar, yaşamlarını idame ettirebilmek için suya ihtiyaç duyar. Dünyamızın olduğu gibi insan vücudunun da 3'te 2'sini su oluşturmaktadır. Dünyamızdaki suyun % 97,5'i deniz ve okyanuslarda tuzlu su olarak bulunur. Geriye kalan %2,5 ise tatlı sudur.

Bu tatlı suyun %2,49 büyük bir kısmı kutuplarda buzul ve çok derin jeolojik tabakalarda yeraltı suyu olarak bulunur ve kullanılabilirlikten oldukça uzaktır. Geriye kalan ulaşılabilir göl, dere, yakın yeraltı suyu vb. su miktarı ise yerküredeki toplam tatlı su potansiyelinin %0,1'ini oluşturmaktadır.

Ülkemizde ulaşılabilir tatlı suyun %70'ini tüketen tarım, bu suyun %53'ünü yüzey su kaynaklarından, %38'ini yeraltı suyundan sağlıyor. Sulu tarım yapılan alanların (5,6 milyon hektar) %82'si vahşi sulama tabir edilen salma sulama, %17'si yağmurlama sulama, %1'i de en tasarruflu yöntem olan damla sulama ile sulanıyor.

Küresel ısınma ve iklim değişikliği sebebiyle su kaynaklarının yetersizliği ele alındığında, bu alanda kullanılacak sulama suyu için alternatif kaynak arayışı önem kazanmaktadır. İklim değişikliği sebebiyle sıcaklık değerlerinde ve iklim kuşaklarında değişimler gözlemlenmekte olduğundan tarım ürünleri açısından alternatif ürün üretimi arayışlarına sebep olmaktadır.

Tropikal iklim kuşağına geçmekte olan bölgemizde, sulama için alternatif kaynakların oluşturulması, tarım ürünlerinin üretilmesi, bölge çiftçilerinin bu ürünlerin yetiştirilmesi hususunda farkındalığının olması ve katma değeri yüksek tarım ürünlerinin ekonomiye kazandırılması önemlidir.

Dalaman, Muğla ilinde iklim değişikliğinin en net hissedildiği ve ılıman hava şartları dolayısıyla tropikal bitki üretiminin yapılabilmesi ilçemiz olup ilçede atık su arıtma tesisi bulunmaktadır. 2019 yılı verilerine göre Muğla genelindeki toplam 38.089.721 m³ atık suyun 1.250.821m³'ü Dalaman'da sarf edilmektedir.

Bütün bu veriler ışığında bölgemiz için tropik ve subtropik bitki üreti-

minin uygun bir hale geldiği, bu proje için en uygun bölgenin Dalaman ilçemiz olduğu sonucuna varılmış, Büyükşehir Belediyemize ait Dalaman Atık Su Arıtma Tesisi'nin yanında bulunan arazimiz proje arazisi olarak seçilmiştir. Projemizde amaç hem bölgemiz için alternatif bir tarım modeli oluşturmak, hem de atık su tesisimizden çıkan atık suyun tarımda kullanılabilecek şekilde getirilerek tarımsal sulamada kullanılmasını sağlamaktır.

Öncelikle Dalaman Atık Su Arıtma Tesisimizden çıkan atık su, gerekli makine ve ekipman alınarak tarımsal sulamada kullanılabilecek safliğe kadar arıtılacaktır. Bunun için ilave arıtma sistemi kurulacak (kum filtresi, klor temas tankı vb.) ve tarımsal üretime uygun su analizi yapılacaktır. Tesisimizin yan tarafında bulunan tarla vasfındaki arazimizde tropik bitkilerin üretimi için bir sera kurulacak, subtropik bitkilerin üretimi için de açık arazi hazırlığı yapılacaktır.

Ejder Meyvesi, Avokado, Kahve Ağacı, Passiflora, Pomelo, Bergamot, Kudret Narı, Mango, Kumkuat vb birçok tropik/subtropik bitkinin yetiştirme denemesi yapılacak olan proje arazisi aynı zamanda üretici eğitimleri için de eğitim alanı olarak kullanılacaktır.

Atık suyun tarımsal üretimde kullanılması, bu kullanımın modern sulama sistemleri ile yapılması ve alternatif tarımsal ürünlerin yetiştirilmesi projemizin 3 ana kolunu oluşturmaktadır. Kendi alanında örnek teşkil edecek olan projemiz sonucunda;

- İklim değişikliğinin olumsuz etkileri sebebiyle azalan su kaynaklarının akılcı ve ekonomik yöntemlerle çeşitlendirilmesi ve buna uygun yöntemlerin geliştirilmesine iyi uygulama örneği olunacak,

- İklim değişikliğinin tarım üzerindeki olumsuz etkilerinin ürün çe-

şitlendirilmesi yoluyla azaltılmasına katkı sağlanacak,

- Alternatif tarım ürünü olarak üretilen tropik/subtropik bitkiler ile bölge tarımsal ürün yelpazesinin çeşitlendirilmesi ve bunun da çevreye duyarlı, sürdürülebilir kalkınma hedefleri ile uyumlu bir şekilde yapılması noktasında örnek olunacak,

- Alternatif tarımsal ürünler ve sulama kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması ile yerel ve bölgesel kalkınmaya destek olunması faydaları sağlanacaktır.

Projenin 1 yıl içerisinde tamamlanması planlanmaktadır. Bunun ilk aylarında sera kurulum çalışmaları, tropik bitki üretimine uygun suyun elde edilmesi için gerekli teknik teçhizatın kurulumu ve çalıştırılması, gerekli su analizlerinin yapılması işlemleri gerçekleştirilecektir. Daha sonra yapılacak dikim işlemlerinin ardından proje tanıtımı ve eğitimlerinin yer alacağı faaliyetlerle süreç tamamlanacaktır. Projenin sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla bölge ve il genelinden gönüllü olacak üreticilerimizle teorik ve pratik eğitimler yapılacak, üretilen ürünlerin taze olarak değerlendirilmesinin yanı sıra Büyükşehir Belediyemizin Fethiye Meyve Sebze Kurutma Tesisinde de projeye dahil edilerek kurutulmuş tropik meyve üretimi de yapılacaktır.

“Toprağını Satma, Ürünü Sat” sloganımızla üreticilerimize yeni kazanç kapıları açmak, köyden kente göçü önleyerek üreticimizin yerinde kazanmasını sağlamak, turizm kenti olduğumuz kadar Muğlamız'ın bir tarım kenti de olduğunu vurgulamak amacıyla Muğla Büyükşehir Belediyesi olarak bu ve bunun gibi projeler üretmeye devam ediyoruz. Ulu Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün de dediği gibi “Milli ekonominin temeli tarımdır.”

ÇEVRE DOSTU ŞEHİR TRABZON

Murat ZORLUOĞLU
Trabzon Büyükşehir Belediye Başkanı

Günümüzde çoğalan nüfus ve kentleşmeyle birlikte trafikte yer alan araçların sayısındaki artış, küresel ısınma ve hava kirliliği gibi sorunların ciddi boyutlara ulaşmasına neden olmuştur.

Fosil yakıt kaynaklarının hızla azalması da ülkeleri farklı enerji kaynaklarına yöneltmiştir. Bu nedenle sıfır emisyonu sahip ve geleneksel araçlara göre daha ekonomik ulaşım olanak sağlayan elektrikli araçların geliştirilme çalışmalarında son on yıldır önemli mesafeler alınmıştır.

Türkiye'nin de içinde bulunduğu Elektrikli Araçlar Girişimi üyesi 30 ülke, 2030 yılı hedeflerinin satılan tüm araçlardan en az yüzde 30'unun elektrikli araçlar olacağını ifade etmektedir. Böylece üye ülkeler elektrikli araç sayısını 2030 yılında 100 milyona ulaştırarak; 2030 yılında herkes için evrensel enerji erişimini sağlamayı, hava kirleticilerinin emisyonlarında keskin düşüşler gerçekleştirmeyi ve Paris Anlaşması doğrultusunda küresel iklim hedeflerine ulaşmayı hedeflemektedir.

Uluslararası Enerji Ajansı'nın "Küresel Elektrikli Taşıtlar 2021" raporuna göre, küresel otomotiv endüstrisi Covid-19 salgını nedeniyle bir önceki yıla göre yüzde 16 daralmıştır. Otomotiv pazarındaki daralmaya rağmen, geçen yıl dünya genelinde satılan elektrikli araçların sayısı yüzde 41 artışla 3 milyon seviyesinde gerçekleşmiş ve bu rekor artışla birlikte dünyada kullanımda olan toplam elektrikli araçların sayısı 10 milyonu aşmıştır.

Elektrikli araçların kullanımın bu denli yaygınlaşması ile birlikte bu araçların verimli bir şekilde kullanılabilmesi için "şarj istasyon sistemleri" ise bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmaktadır. Elektrikli araçların daha uzun mesafelerde kullanılabilmesi için yeterli sayıda ve optimum şekilde konumlandırılmış elektrikli araç şarj istasyonlarının kurulması gerekmektedir.

2030'da 2 Milyon Elektrikli Araç

Türkiye'de 2030 yılında elektrikli araç sayısının 2 milyona ulaşacağı tahmin edilmektedir. Böyle bir durumda 2030 yılı için Trabzon'un 20 bin elektrikli araç potansiyeli bulunmaktadır. Günümüz kullanıcıların araçları ile katettiği mesafe karakteristikleri referans alındığında, her bir araç için aylık ortalama 150-200 kWh gibi enerji ihtiyacı söz konusudur. Bu da Trabzon'da 2030 yılında 20 bin araç için 4 milyon kWh'a kadar bir enerji ihtiyacını meydana getirmektedir. Gerek yerli otomobil gerekse otomotiv sektörü devlerinin elektrikli araçlar üzerindeki yatırımları da göz önünde bulundurulduğunda şehirlerin araç şarj istasyonları altyapısını kurmasının önemi ortaya çıkmakta ve gelecekte oluşabilecek enerji tedarik pazar payı gözler önüne serilmektedir. Araç şarj istasyonlarının güneş enerji santrali gibi yenilenebilir enerji projeleri ile desteklenmesi de kurumlar için ayrıca gelir kaynağı oluşturması anlamına gelmektedir.

Büyükşehir Belediyesi olarak Trabzon'un daha sağlıklı ve daha yaşanabilir bir kent olması için çalışmalarımızı aralıksız sürdürüyoruz. Elektrikli araç kullanımını teşvik etmek ve elektrikli araç kullananlara hizmet vermek üzere Yerli

Proje ile; yenilenebilir enerji ve şarj istasyonu kurularak en yüksek enerji tüketimine sahip olan kurumların enerji giderlerini azaltmaya da imkân sağlanacaktır.

Otomobil ve Diğer Elektrikli Araçlar için Şarj İstasyon Altyapısının Yenilenebilir Enerji ile Desteklenmesi Projesi'ni hayata geçiriyoruz.

Projemizin amacı, kurumumuzun yenilenebilir enerji imkânlarından faydalanmasını sağlayarak enerji giderlerini azaltmak, toplumda yenilenebilir enerji farkındalığını oluşturmak ve önümüzdeki yıllarda trafikte sıkça karşılaşılabilecek elektrikli araçların enerji ihtiyacı için gerekli olan altyapıyı oluşturmaktır.

Proje kapsamında, Trabzon'un en kalabalık ilçesinde ve şehirlerarası yol güzergâhında konumlanan otoparkta elektrikli araç şarj istasyonu ve güneş enerjisi santrali (GES) kurulacaktır. Kurulacak olan istasyonda, kullanıcıların kendi park sürelerine göre seçeneklerini değerlendirebilecekleri hızlı ve yüksek hızlı şarj istasyonları bulunacaktır. GES ile entegre edilen otoparkta ise panellerin yüksekliği araçların panel altında park edebilmesine imkan verecek şekilde olacaktır. Buradan üretilen elektrik enerjisi, lisanssız elektrik üretimi kapsamında hem araçların şarjı için tüketilen enerjide kullanılacak hem de fazla enerji üretimi olması durumunda enterkonnekte elektrik şebekesinde kullanılmak üzere satılabilecektir.

Dünya güneşlenme haritasında iyi bir konumda bulunmadığı düşünülen Doğu Karadeniz bölgesinde yapılan bu proje ile yenilenebilir enerji ve şarj istasyonları konusunda toplumda farkındalık oluşturulacak ve bunun yanı sıra üretilen enerji ihtiyacı fazlası elektriğin, elektrik dağıtım firmasına satışıyla maddi kazanç da elde edilecektir. Yenilenebilir enerji ve şarj istasyonu kurularak en yüksek enerji tüketimine sahip olan kurumların enerji giderlerini azaltmaya da imkân sağlanacaktır.

Diğer yerel yönetimlere de örnek olacağına inandığım bu projemizin şehrimiz ve ülkemiz için hayırlı olmasını temenni ediyor, projede görev alan ve alacak olan tüm arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

ASAR DERESİ DÜZCE’NİN SEMBOLÜ OLACAK

Dr. Faruk ÖZLÜ
Düzce Belediye Başkanı

Düzce şehir merkezinin ortasından geçen Asar suyu için hazırlanan “Kentsel Tasarım Projesi” ile Asar Deresi şehrin sembolü haline gelecek.

3 etaptan oluşacak projenin tamamlanmasının ardından şehrin merkezi bambaşka bir görünüme kavuşarak yapısal ve mekânsal bütünlük sağlanmış olacak.

Göreve geldiğinden bu güne kadar şehrin kronikleşen sorunlarını çözüme kavuşturan Düzce Belediye Başkanı Dr. Faruk Özlü, Düzcelilerin yıllardır hayalini kurduğu Asar Deresi ve çevresini bambaşka bir görünüme kavuşturmak için harekete geçti.

Şehrin ortasından geçen Asar Deresinin; İstanbul Caddesi, Cedidiye ve Camikebir Mahallelerini kapsayan konumu için 3 etaptan oluşan "Asar Deresi Kentsel Tasarım Projesi" hazırlandı.

Mekânsal Bütünleşme Sağlanacak

Asar Deresi Kentsel Tasarım Projesi ile birlikte, derenin her iki yanında yapılacak kentsel tasarım müdahaleleri içinde yapısal ve mekânsal bütünleşme sağlanarak, Asar suyunu kent içinde hissettiren ve yaşayan bir rekreasyon alanı oluşturulacak. Tüm şehrin insanına hitap edecek proje, içerisinde; yeşil alan, dinlenme alanı ve toplanma alanını da barındıracak. Özgün kentsel tasarım uygulamalarının yapılacağı rekreasyon alanı, Düzceliler kadar, şehir dışından gelen ziyaretçilerin de uğrak noktası olarak Düzce'nin tanıtımına katkı sağlayacak.

Proje 3 Etaptan Oluşacak

Asar Deresi Kentsel Tasarım Projesi 3 etaptan oluşacak. 1. etap; Küçüksu Köprüsü ve Şağuç Köprüsü arası, 2. etap; Şağuç Köprüsü eski film platosu arası, 3. etap ise Selahattin Olcar Köprüsü ve Şağuç Köprüsü arasını kapsayacak.

Yürüme ve Bisiklet Yolları ile Donatılacak

Kent merkezinden geçen Asar Deresini sürdürebilir kararlar doğrultusunda iyileştirmek ve kesintisiz yürüme ve bisiklet yolları ile yaya sürekliliğini sağlayarak dere kıyısını ve çevresini gündelik kent yaşantısına kazandırılacak.

Mevcut kent dokusu ve imar planında yer alan park alanları ve rekreasyon alanları sürekliliğini devam ettirilerek, Asar Deresi çevresini sürdürebilir ve entegre bir kent parçası haline getirilecek. Proje alanı kapsamında etaplanan alanlarda fonksiyonel ve kullanımsal çeşitlilik de sağlanarak, bu çeşitlilik içerisinde yeni bir kent odağı üretilcek.

Alan içinde bulunan mevcut yaya köprüleri yerlerini yaya sirkülasyonu açısından değerlendirerek, yeni yaya köprülerinin proje kurgusu ile entegre bir düzende yerleşimini sağlanacak.

Asar Suyu Kentsel Tasarım Projesi ile, yeni bir kent odağı oluşturularak derenin kent ile ilişkisini güçlendirilmesi hedefleniyor. Rekreasyon alanında dereye iniş olanağı sağlayan 250 kişilik bir amfi tiyatro, 108 metrekare restoran, 13.22 metrekare büfe ve rekreasyon alanını saran yay formulu 2 aktif yaya köprüsü ile yaya yolları ve yeşil alanlar da projeye eklendi.

Proje kapsamında rekreasyon alanına hizmet etmek üzere 16 araçlık cep otoparkı da hazırlandı.

15 Metrede Bir Ağaç Olacak

Asar Deresinin kenarında bulunan yollarda, yol bitkisel analiz doğrultusunda taşınamayacak ağaçlar korunacak. Yol ağaçlandırması olarak ise düzenli aralıklarla, 15 metrede bir ardışık olacak şekilde, 3 adet herdem yeşil Quercus Ilex (Pırnal Meşe) arkasından 1 adet sonbahar renklenmesi ile dikkat çeken yaprak döken Liriodendron Tulipifera (Lale ağacı) kullanılacak.

3 etaptan oluşan ve 3 mahalleyi kapsayan Asar Deresi Kentsel Tasarım Projesinin tamamlanmasının ardından bölge Düzce'nin cazibe merkezlerinden biri haline gelecek.

Rekreasyon alanında dereye iniş olanağı sağlayan 250 kişilik bir amfi tiyatro, 108 metrekare restoran, 13.22 metrekare büfe ve rekreasyon alanını saran yay formulu 2 aktif yaya köprüsü ile yaya yolları ve yeşil alanlar da projeye eklendi.

SÜRDÜRÜLEBİLİR ULAŞIM, TEMİZ HAVA, SAĞLIKLI YAŞAM PROJESİ

Op. Dr. Rahmi Galip VİDİNLİOĞLU
Kastamonu Belediye Başkanı

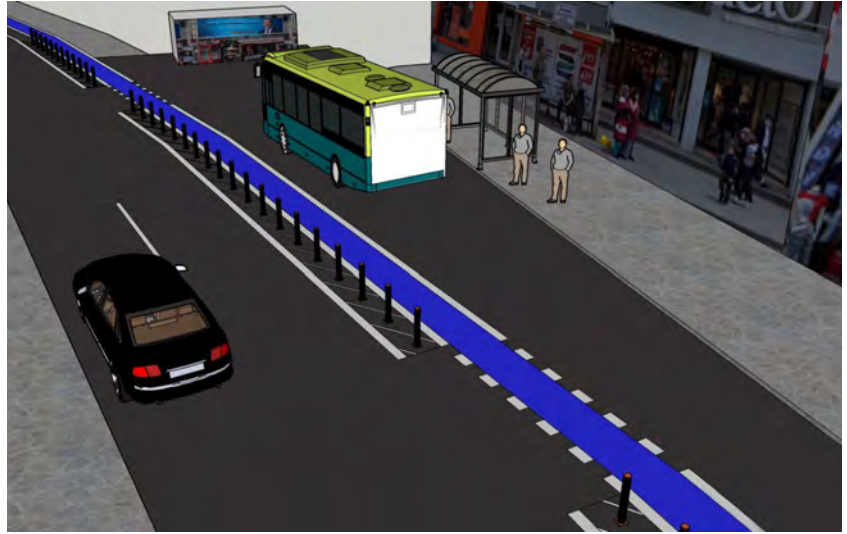
Kastamonu Belediye Başkanı Op. Dr. Rahmi Galip Vidinlioğlu 'Sürdürülebilir Ulaşım, Temiz Hava, Sağlıklı Yaşam' Projesini her yönüyle değerlendirdi ve projeyi 'şehre soluk' olarak tanımladı.

Görevi teslim aldığı günden bugüne Kastamonu'nun altyapısından üstyapısına, kültür sanatından ekonomik gelişimine kadar birçok konuda hassasiyetle çalışmalarda bulunan Başkan Vidinlioğlu kentlerin en büyük sorunlarından olan şehir içi ulaşım konusunda da örnek bir proje ortaya çıkardı. Başkan Vidinlioğlu 'Sürdürülebilir Ulaşım, Temiz Hava, Sağlıklı Yaşam' Projesi ile ilgili görüşlerini aktarırken "kentlerimizin nüfusu her geçen gün daha da artıyor. Özellikle köylerden şehir merkezine göçler fazlalaştı. Bu durum beraberinde bazı problemleri de şehirlere taşıyor. Ulaşım konusu da bunlardan bir tanesi. Her geçen gün artan araç sayısı trafik sorununu daha da işin içinden çıkılmaz hale getiriyor. O sebeple ki şehir içi ulaşımında alternatif yollara yönelmek en doğrusu. Biz 'sürdürülebilir ulaşım, temiz hava, sağlıklı yaşam' diyerek bu konuda bir adım attık. Şehir içi ulaşımında bisiklet kullanımını artırmak adına projemizi ortaya koyduk. Bu projemizin uygulamaya geçmesi çok yönlü faydaları da beraberinde taşıyacak. Ulaşım rahatlayacak, akaryakıt tüketimi azalacak ve havamız daha temiz olacak, ekonomik fayda sağlayacak, en önemlisi de bu ulaşım yönetimi sağlıklı olacak. Kısacası bu projemiz her yönüyle şehrimize nefes olacak." dedi.

11 Kilometrelik Bisiklet Yolu Olacak

Başkan Vidinlioğlu açıklamalarını şu sözlerle sürdürdü: "Projemizin toplam uzunluğu 11 kilometreyi buluyor. 1 milyon 800 bin Türk Lirası yaklaşık maliyeti olan projemiz kent içi ulaşımında en önemli çözüm adımımız olacak. Bisiklet ulaşımı; sağlıklı, güvenli, ekonomik, doğa dostu ve erişilebilirlik açısından son derece kullanışlı. Zaten Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığımızın da konuyla ilgili politika ve tedbirleri de mevcut. Biz de Kastamonu Belediye Başkanlığı olarak 2020-2024 Stratejik Planımızda bu

konuyu ele aldık. Kesintisiz bisiklet yollarının tamamlanması, görsel kirliliğin ve trafik gürültüsünün azaltılması suretiyle sakin kent hedefine yönelmek gayeleri doğrultusunda hazırlanan projenin öncelikli amaçları şehrimizde yaşayan insanların şehir içi trafikte alternatif ulaşım aracı olan bisiklet kullanımını artırmak, şehir trafiğinden bağımsız bisiklet yollarıyla trafik yoğunluğunu azaltmak, buna bağlı olarak hava kirliliği, gürültü kirliliği gibi şehrin artan sorunlarıyla mücadele etmek, vatandaşları spor yapmaya teşvik etmek ve sağlıklı nesiller yetiştirmek. Ayrıca şehir hayatının karmaşasından olumsuz etkilenen vatandaşlarımıza sağlıklı, eğlenceli ve ekonomik alternatif bir aktivite olanağı sunmak şehrimizde kazandıracığımız güvenli bisiklet yollarıyla mümkün olacaktır dedik. İnşallah projemizin tamamlanmasıyla bisiklet kullanıcılarının bisikletlerini güvenli bir şekilde bırakabilecekleri, motorlu taşıt yollarından ayrılmış dinlenme alanları ve taşıt yollarına bitişik olarak yolun en sağında ve gidiş yönünde oluşan gerekli güvenlik tedbirleri alınmış bisiklet şeritlerini oluşturacağız. Bisiklet kullanıcıları için güvenli sürüş uyarıları ve bilgilendirme çalışmaları için levha, tabela konulması işleri ile bu güzergahın aydınlatma çalışmalarını da tamamlamış olarak konforlu bir ulaşım ortamı oluşturmuş olacağız."

Amacımız şehrimizde yaşayan insanların şehir içi trafikte alternatif ulaşım aracı olan bisiklet kullanımını artırmak, şehir trafiğinden bağımsız bisiklet yollarıyla trafik yoğunluğunu azaltmaktır.

SAĞLIKLI VE ÇEVRECİ ULAŞIM

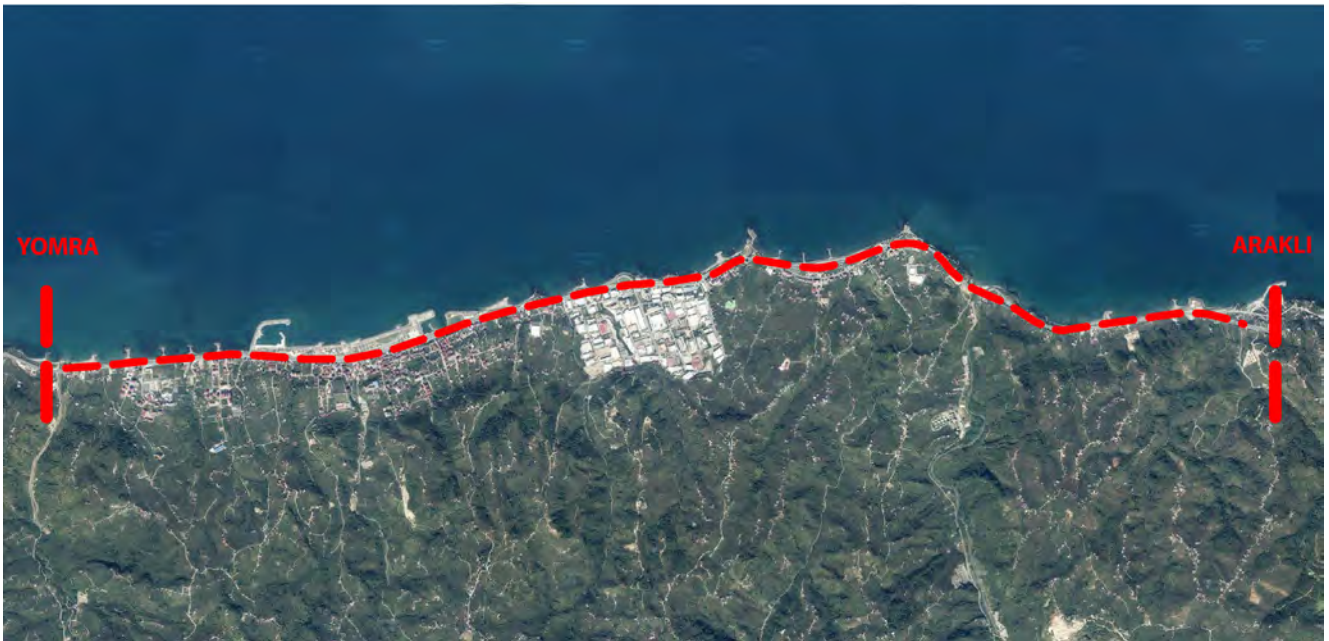
Muhammet Sait GÜRSOY
Arsin Belediye Başkanı

Trabzon Arsin Belediyesi olarak bisikletin hobi amaçlı kullanımı dışında, bir ulaşım aracı olarak da kullanımına teşvik edici projeler üretmekteyiz.

Bu bağlamda ilçemiz kuzeyinden geçen ve Karadeniz'i birbirine bağlayan Karadeniz-Rize sahil yolunun avantajlı bir potansiyel olduğunu düşünüyoruz. Büyük resimden olaya baktığımızda Karadeniz sahil yolu illeri birbirine bağlayan yoğun bir ulaşım aksı ancak iller özelinde olaya bakarsak ilçeleri birbirine bağlayan bir yol olduğunu da görürüz. Özellikle Trabzon ilinde Karadeniz - Rize sahil yolu günlük olarak kullanılan ulaşım yolu olmakla beraber en çok kullandığımız yol. Karadeniz boyunca illeri birbirine bağlayan bu yol Karadeniz Bölgesinde bisiklet kullanımı için en uygun eğim altyapısını oluşturuyor. Trabzon ili ve ilçemiz için hayal ettiğimiz ise sahil boyunca bütün ilçeleri birbirine bağlayan ve günlük ulaşımımız için kullanabildiğimiz bir bisiklet yolu. İlçeleri birbirine bağlayan, eğim açısından yormayan aynı zamanda altyapısı hazır olan bir ulaşım aksını bisiklet ulaşımıyla da desteklemek gerektiğini düşünüyoruz. Bisikletin ulaşım aracı olarak kullanımını ve insanların günlük olarak kullandığı mesafeleri bisikletle aşabilecekleri fikrini insanlara aşılayabilecek, onları teşvik edecek bir proje olması bizim açımızdan bu projeyi çok değerli kılıyor.

Arsin özelinde yapmaya çalıştığımız şey ise aslında bu büyük resmin parçası. Öncelikli olarak sahil kesimimizde ilçe girişinden çıkışına kadar sürekli bir aks ifade edecek olan bu proje mümkün olan her noktadan şehir içine taşınacak ve şehir içinde de bisiklet ulaşımının bir parçası olacaktır. Sahilde bulunan rekreasyon alanlarımızın yeterince aktif kullanılamaması ve insanlarımızın denizle yeterince etkileşim kuramamasının sebebi olarak görülen Karadeniz sahil yolu bu projeye beraber ilçemiz vatandaşlarının sahil ile olan bağlantısına destek veren bir niteliğe bürünecektir.

Trabzon ili ve ilçemiz için hayal ettiğimiz ise sahil boyunca bütün ilçeleri birbirine bağlayan ve günlük ulaşımımız için kullanabildiğimiz bir bisiklet yolu. İlçeleri birbirine bağlayan, eğim açısından yormayan aynı zamanda altyapısı hazır olan bir ulaşım aksını bisiklet ulaşımıyla da desteklemek gerektiğini düşünüyoruz.

EYÜPSULTAN'DA TARIM “EKOLOJİK YAŞAM ÇİFTLİĞİ” İLE KALKINACAK

Deniz KÖKEN
Eyüpsultan Belediye Başkanı

Eyüpsultan Belediyesi, oluşturduğu ‘Ekolojik Yaşam Çiftliği Projesi’ ile ilçenin tarım alanında kalkınması için önemli bir çalışmaya imza attı.

Odayeri Mahallesi'nde 10 bin 700 metrekarelik bir alanda oluşturulan 'Ekolojik Yaşam Çiftliği Projesi' ile Eyüpsultan Belediyesi öncülüğünde doğal sistemin korunması, rehabilitasyonu, dengeli ve sürdürülebilir bir şekilde devamlılığı sağlanacak.

Temiz, Güvenilir Gıdaya Erişimi Mümkün Kılacak

Projeye; vatandaşların İstanbul metropolü içerisinde temiz, güvenilir gıdaya erişiminin gerçekleştirilmesi, tarım ve hayvancılığın doğal ve en verimli-etkin yöntemlerinin yeniden hatırlanması, yerel halkın eğitilmesi ve aidiyetlik duygusunun geliştirilmesi, ayrıca tüm eğitim kurumları ve ilgi duyan vatandaşlar için bir uygulama ve deneyimleme çiftliği meydana getirilmesi amaçlanıyor.

Doğayla Birlikte Çalışan, Gereksinimlerini Kendi Karşılayan Bir Alan Olacak

Odayeri Ekolojik Yaşam Çiftliği'nin; sistemi doğayla birlikte çalışan, kendi gereksinimlerini kendi içinde karşılayabilen, uzun ömürlü, az emekle çok fayda için tasarlanan bir alan olması hedefleniyor.

Toprak Tamamen Organik Olarak Zenginleştirildi

Bugüne kadar Eyüpsultan ilçesi sınırlarında budanan ağaçlar, kesilen çimler, otlar, yapraklar toplanarak bu alana getirildi ve toprağı zenginleştirmek amacıyla or-

ganik madde olarak kullanıldı. Böylece toprağın su tutabilme kapasitesi artırıldı ve toprak kaybı önlendi.

Baklagil, tepe ağaç türleri, bodur meyve ve yemiş ağaçları ile yüzlerce ağaç dikildi.

Çalışmaların devamında tıbbi aromatik, endemik, çilek, ahududu, frenk üzümü gibi çalı türleri ile ekolojik zenginlik artırılacak.

Proje Örnek Olacak

Eyüpsultan Belediyesi Odayeri Ekolojik Yaşam Çiftliği'nde Eko-Kafe, Etkinlik-Eğitim Alanı, Sera ve Satış Üniteleri ile 'topraktan sofraya' güvenilir, sürdürülebilir gıda üretimini deneyimleme imkanı da olacak.

Proje; iklim değişikliği ve sıfır atık projelerine destek olabilecek çalışmaların yürütüleceği, doğa ile ahenk içerisinde yaşayacak bir pilot alan olarak örnek teşkil edecek.

Doğal sistemin korunması, rehabilitasyonu, dengeli ve sürdürülebilir bir şekilde devamlılığı sağlanacak.

NEFES TEPESİ PROJESİ

Kürşat Engin ÖZCAN
Nazilli Belediye Başkanı

Nefes Tepesi Projemiz ile İsabeyli Mahallemiz 1616 parselde bulunan; yeşil alan bakımından zengin olmasına karşın yıllardır atıl durumda olan alanı, gerekli peyzaj düzenlemeleri ile vatandaşlarımızın kullanımına sunarak kentsel çevre kalitesini artırıcı, insan odaklı yeşil alanlar oluşturmayı amaçlıyoruz.

Özellikle kent merkezinde yaşayan ve gürültülü ortamlardan uzaklaşmak isteyen ailelerin, çocukları ile beraber doğa ile iç içe, rahatça vakit geçirebilecekleri bir sosyal donatı alanı oluşturmak hedeflenmektedir.

Böylece, günümüz çocuklarında çok sık görülen ve adeta bağımlılık haline gelen, ‘bilgisayar ve tablet ile vakit geçirme’ alışkanlığını ortadan kaldırarak, erken yaşlardan itibaren doğa sevgisinin çocuklarımızı kazandırılması düşünülmektedir.

Ayrıca, Projemiz kapsamında belirlenen 64 bin 812 metrekare alanda orman yangınlarının önüne geçmek adına; mangal, piknik tüpü gibi aletlerin kullanımına izin verilmeyecek; oluşturulacak servis alanı sayesinde ziyaretçilere yiyecek ve içecek hizmeti verilerek, belediyemize gelir kaynağı oluşturulacaktır.

Buradan elde edilen gelirle hem projenin sürdürülebilirliği sağlanacak, hem de ziyaretçilerden gelen geri bildirimler doğrultusunda ihtiyaç duyulan iyileştirmeler yapılacaktır.

Tüm bu çalışmaların yanı sıra arazimizin fiziki şartları göz önünde bulundurularak yamaç kısmında çocuklar için ‘Uçurtma Tepesi’ oluşturulacaktır. Çocuklarımızın dilediği zaman kullanabilmeleri amacıyla belirlenen noktalara sabit uçurtma askıları konumlandırılacaktır.

Ailelerimiz için alandaki doğa manzarasını ve çocuklarının aktivitelerini gözlemleyebilecekleri seyir terası inşa edilecektir.

Uçurtma tepesinin yanında çocuklarımız için hem sosyalleşebilecekleri hem de keyifle vakit geçirebilecekleri oyun alanları hazırlanacaktır.

Projemiz kapsamında belediyemiz tarafından görevlendirilen personelimiz ‘oyun ablası’ olarak görevlendirilecek, çocuklarımızın sosyal donatı alanında eğitici ve öğretici aktivitelere katılımı sağlanacaktır.

Söz konusu projemiz ile koruma-kullanma dengesi göz önünde bulundurularak yeşil alan bakımından zengin ancak atıl vaziyette bulunan bölge vatandaşlarımızın hizmetine kazandırılacaktır.

Sosyal donatılar içerisinde verilecek hizmetlerden elde edilecek gelirler sayesinde projemizin ilerleyen yıllarda daha kapsamlı şekilde sürdürülmesi sağlanacaktır.

Tüm bu çalışmaların yanı sıra arazimizin fiziki şartları göz önünde bulundurularak yamaç kısmında çocuklar için ‘Uçurtma Tepesi’ oluşturulacaktır. Çocuklarımızın dilediği zaman kullanabilmeleri amacıyla belirlenen noktalara sabit uçurtma askıları konumlandırılacaktır.

ŞEHİR EŞLEŞTİRME-II HİBE PROGRAMI TANITILDI

İlk bilgilendirme toplantısı TBB hizmet binasında yapılan “Türkiye ve AB Arasında Şehir Eşleştirme-II: Yeşil Bir Gelecek için Eşleştirme Hibe Programı” için tanıtım toplantıları Trabzon, Malatya, Antalya ve Şanlıurfa’yla devam etti. Ayrıca ilgili programa dair alanında uzman isimlerin yer aldığı çevrim içi bir toplantı da gerçekleştirildi.

Türkiye ve Avrupa Birliği (AB) Arasında Şehir Eşleştirme-II: Yeşil Bir Gelecek İçin Eşleştirme Hibe Programı (Town Twinning Between Turkey and the EU-II: Twinning for a Green Future Grant Scheme) Bilgilendirme Toplantısı çevrim içi olarak da gerçekleştirildi.

14 Ocak’ta düzenlenen, AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA III) kapsamında AB ile Türkiye Cumhuriyeti’nin ortaklaşa finanse ettiği; Türkiye Belediyeler Birliği koordinasyonunda, Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı, Vilayetler Birliği ve Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü iş birliğinde yürütülen programın tanıtımının yapıldığı toplantıda Türkiye ve Avrupa’daki yerel yönetimlerden 700’ü aşkın katılımcı yer aldı.

Toplantının açılış konuşmaları, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürü Turan Konak, AB Türkiye Delegasyon Başkan Yardımcısı Eleftheria Pertzinidou, Dışişleri Bakan Yardımcısı ve AB Başkanı Büyükelçi Faruk Kaymakcı ve TBB Genel Sekreteri Birol Ekici tarafından yapıldı. Merkezi Finans ve İhale Birimi (MFİB) Başkan Vekili Barbaros Murat Köse de açılıшта yer aldı.

Kaymakcı: “Türkiye’nin diğer Avrupa kurumlarına, kentlerine aktaracağı başarılı deneyimleri var.”

Katılım öncesi mali yardım çerçevesinde mart ayından itibaren 2,5 milyon Avroluk bir kaynağı tahsis edebileceklerini söyleyen Büyükelçi Faruk Kaymakcı, konunun yalnızca mali destek olmadığını, yerel yönetimler arası iş birliği, birlikte çalışma, ortak sorunlara ortak çözümler üretme kültürünün geliştirmeyi amaçladıklarına vurgu yaptı. Yeşil ve dijital dönüşüme değinen Kaymakcı, “Türkiye bir aday ülke olarak bu dönüşüm sürecinin bir parçası ve durumu yakından takip ediyor ve yerel yönetimlerimizi de dahil etmeye çalışıyoruz. Deneyim paylaşımı çok önemli. Bizde genelde sürekli Türkiye’nin Avrupa kentlerinden bir şey öğrenecekmişiz gibi bir algı var. Fakat bunun farklı yönde işlediğini bildiğimiz

birçok projeye de tanışız. Dolayısıyla Türkiye’nin diğer Avrupa kurumlarına, kentlerine aktaracağı başarılı deneyimleri var. Bu programı karşılıklı bir paylaşım olarak görmemiz daha sağlıklı olur.”

Pertzinidou: “Türkiye, yerel yönetimlerini farklı projeler ve sektörler yoluyla bu tarz iş birliklerine dahil etmektedir.”

Proje hakkında detaylar aktaran AB Türkiye Delegasyon Başkan Yardımcısı Eleftheria Pertzinidou, iyi işleyen kamu idaresinin temelinde kurumlar, sivil toplum ve özel sektör arasındaki sağlıklı ilişkilerin bulunduğu vurgu yaparak yerel yönetimlerin halkın sesini merkezi ve uluslararası kuruluşları aktarmak için önemli bir role sahip olduğunu ve bunun da yerel yönetimleri AB’nin anahtar ortakları durumuna getirdiğini belirtti. AB’nin yerel kapasitenin artırılmasına önem verdiğini ifade eden Pertzinidou, “AB bilinçli olarak Türkiye, yerel yönetimlerini farklı projeler ve sektörler yoluyla bu tarz iş birliklerine dahil etmektedir.” dedi.

Konak: “Programın yerel yönetimler arasında dostluk ve kardeşlik ilişkilerine de ivme kazandıracağına inanıyorum.”

Giderek kalabalık hale gelen şehirlerin artık çevreden sağlığa, güvenlikten eğitime her alanda daha sürdürülebilir çözümler üretmek zorunda olduklarının altını çizen Konak, pandemi koşullarında ortaya çıkan ihtiyaçların bir kez daha yaşanabilir şehirlerin önemini gösterdiğini kaydetti. Şehirlerde herkesin ulaşabileceği konforlu yeşil alanlar, bisiklet ve yaya yolları, çevre dostu toplu ulaşım araçları gibi ihtiyaçların artık daha da önemli hale geldiğini bildiren Konak, Türkiye'nin, Paris İklim Anlaşmasına taraf olduğunu hatırlatarak Konak, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı olarak yerel yönetimlerin çevre projelerine desteği artıracaklarını ifade etti.

Konak konuşmasına şöyle devam etti: “Şehir Eşleştirme Hibe Programı’nın Türkiye ve AB ülkelerindeki yerel yönetimler arasında çevre ve iklim ile ilgili alanlarda karşılıklı iyi uygulama ve tecrübe paylaşımını olanak sağlarken yerel yönetimler arasında dostluk ve kardeşlik ilişkilerine de ivme kazandıracığına inanıyorum.”

Ekici: “Şehirlerimizi geleceğe daha iyi hazırlamak için dünyadaki farklı ülkelerle sıkı iş birliği yapıyoruz.”

Şehirlerin rolleri arttıkça birbirlerinden öğrenecekleri çok hususlar olduğunu söyleyen Genel Sekreter Ekici, “Bu çerçevede Avrupa Birliği’ne verdikleri desteklerden dolayı çok teşekkür ediyoruz. Bizim “İlim Çin’de bile olsa gidip alınız.” diye bir hadis-i şerifimiz var.” dedi. Türkiye’nin Paris İklim Anlaşması’nı imzalamış bir ülke olduğunu anımsatan Ekici, “Önümüzdeki dönemde “Sıfır Karbon Ayak İzi” için Çevre, Şehircilik ve İklim

Değişikliği Bakanlığımızın, Dışişleri Bakanlığımızın ve merkezi idaremizin öncülüğünde çok önemli çalışmaları birlikte yürüteceğiz. Şehirlerimizi geleceğe daha iyi hazırlamak için dünyadaki farklı ülkelerle sıkı iş birliği yapıyoruz. TBB olarak belediyeciliğin ve geleceğin geliştirilmesinden sorumluyuz. Verilecek rollerde en iyi şekilde iş birliği yapacağımızı ve var gücümüzle çalışacağımızı taahhüt ediyoruz.” sözlerini kullandı.

Programın ikinci bölümünde TBB Proje ve Finans Uzmanı Tuğçe Özkan katılımcılara hibe rehberini tanıttı. Ardından Merkezi Finans ve İhale Birimi (MFİB) temsilcisi Serhat Bayram başvuru ve değerlendirme sürecine ilişkin bilgilendirmeler yaptı. Toplantının son bölümünde ise TBB Proje ve Finansman Birimi Müdürü Cemal Baş, MFİB temsilcileri ve AB Başkanlığı AB İşleri Uzmanları Yıldırım Gündüç ile Selman Çetin katılımcılardan gelen soruları cevaplandırdı.

Toplantılar Trabzon, Malatya, Antalya ve Şanlıurfa'yla Devam Etti Trabzon

Avrupa Birliği tarafından finanse edilen ve Türkiye Belediyeler Birliğinin ana faydalanıcısı olduğu Türkiye ve AB Arasında Şehir Eşleştirme-II: Yeşil Bir Gelecek için Eşleştirme Hibe Programının bilgilendirme toplantılarının dördüncüsü Trabzon'da yapıldı.

4 Ocak'ta yapılan toplantının açılış konuşmalarını TBB Genel Sekreter Yardımcısı Kayhan Özüm ve Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü Eğitim Hizmetleri, Dış İlişkiler ve Koordinasyon Daire Başkanı Halil Şener yaptı.

Açılış konuşmalarının ardından Uzman Tuğçe Özkan, katılımcılara hibe programının tanıtımını yaptı. Hibe programı sunumundan sonra Merkezi Finans ve İhale Birimi (MFİB) temsilcisi Serhat Bayram başvuru ve değerlendirme sürecini anlattı.

Ardından Merkezi Finans ve İhale Birimi, TBB ve Avrupa Birliği Başkanlığı temsilcileri tarafından soru-cevap oturumuna yer verildi. Son olarak AB Başkanlığı AB İşleri Uzmanı Ceyhan Çiçek proje geliştirme çalıştay ile programı tamamladı.

Malatya

Türkiye ve AB Arasında Şehir Eşleştirme-II: Yeşil Bir Gelecek için Eşleştirme Hibe Programının bilgilendirme toplantılarının beşincisi 10 Ocak'ta Malatya'da yapıldı.

Toplantının açılış konuşmalarını TBB Genel Sekreter Yardımcısı Halil İbrahim Azak yaptı. Azak, konuşmasında hibe çağrısı hakkında genel bilgiler verdi ve belediyelerimizin katılımının önemini vurguladı.

Açılış konuşmalarının ardından Proje ve Finansman Birimi Uzmanı Tuğçe Özkan, katılımcılara hibe programının tanıtımını yaptı. Hibe programı sunumundan sonra Merkezi Finans ve İhale Birimi (MFİB) temsilcileri başvuru ve değerlendirme sürecini anlattı.

Ardından Merkezi Finans ve İhale Birimi, TBB ve Avrupa Birliği Başkanlığı temsilcileri tarafından soru-cevap oturumuna yer verildi.

Son olarak AB Başkanlığı AB İşleri Uzmanı Yıldırım Gündüç proje geliştirme çalıştay ile programı tamamladı.

Antalya

Türkiye ve AB Arasında Şehir Eşleştirme-II: Yeşil Bir Gelecek için Eşleştirme Hibe Programının bilgilendirme toplantılarının altıncısı ise 13 Ocak'ta Antalya'da yapıldı.

Toplantının açılış konuşmalarını TBB Genel Sekreter Yardımcısı Halil İbrahim Azak ve AB Başkanlığı Proje Uygulama Daire Başkanı A. Hakan Atik yaptı.

Açılış konuşmalarının ardından Proje ve Finansman Birimi Uzmanı Ali Esener Esenboğa, katılımcılara hibe programının tanıtımını yaptı. Hibe programı sunumundan sonra Merkezi Finans ve İhale Birimi (MFİB) temsilcisi Serhat Bayram başvuru ve değerlendirme sürecini anlattı. Ardından Merkezi Finans ve İhale Birimi, TBB ve Avrupa Birliği Başkanlığı temsilcileri tarafından soru-cevap oturumuna yer verildi.

Son olarak AB Başkanlığı AB İşleri Uzmanı Selman Çetin proje geliştirme çalıştay ile programı tamamladı.

Şanlıurfa

Türkiye ve AB Arasında Şehir Eşleştirme-II: Yeşil Bir Gelecek için Eşleştirme Hibe Programının bilgilendirme toplantılarının yedincisi Şanlıurfa'da yapıldı.

17 Ocak'taki toplantının açılış konuşmalarını TBB Genel Sekreter Yardımcısı Halil İbrahim Azak yaptı. Açılış konuşmalarının ardından Proje ve Finansman Birimi Uzmanı Tuğçe Özkan, katılımcılara hibe programının tanıtımını yaptı. Hibe programı sunumundan sonra Merkezi Finans ve İhale Birimi (MFİB) temsilcisi Serhat Bayram başvuru ve değerlendirme sürecini anlattı.

Ardından Merkezi Finans ve İhale Birimi, TBB ve Avrupa Birliği Başkanlığı temsilcileri tarafından soru-cevap oturumuna yer verildi.

Son olarak AB Başkanlığı AB İşleri Uzmanı Selman Çetin proje geliştirme çalıştay ile programı tamamladı.

ANKARA’NIN YEŞİL ŞEHİR EYLEM PLANI KAMUOYUNA TANITILDI

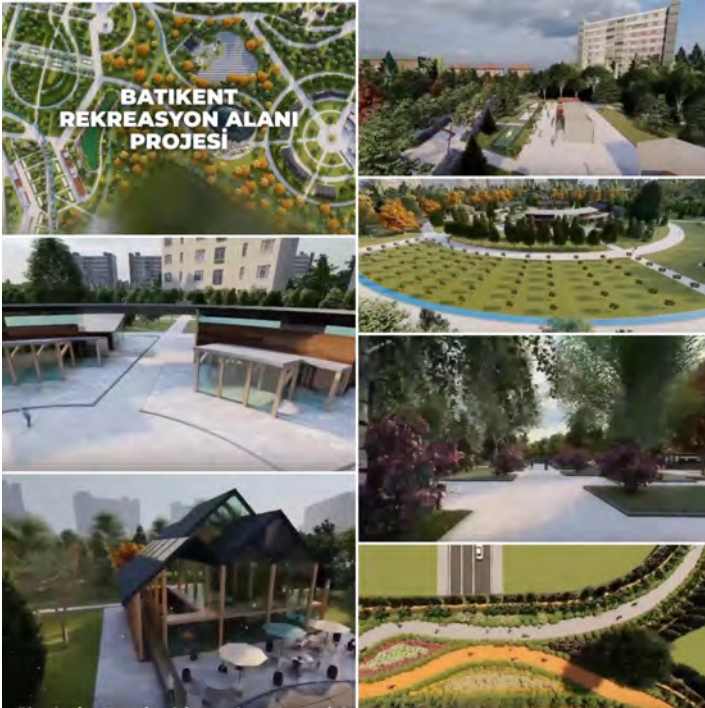
Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) Green Cities Programı kapsamında hazırlanacak Ankara Yeşil Şehir Eylem Planı kamuoyuna tanıtıldı.

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş, “Başkentimiz, sürdürülebilir, çevresel sorunlara karşı dirençli, dayanıklı ve kapsayıcı bir şehir olması için 27 Ağustos 2020’de Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) Yeşil Şehirler Programı’nın bir parçası olmuştur.” ifadesini kullandı.

Yeşil Şehir Eylem Planı’nın iklim değişikliği ve çevre sorunları ile mücadelede Başkent Ankara için bir dönüm noktası olduğunu belirten Yavaş, “Kapımıza dayanan iklim değişikliğinin etkilerini günümüzde yaşamakla beraber gelecekte de önlemlerin alınmaması durumunda daha şiddetli bir şekilde yaşayacağız.

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı
Mansur YAVAŞ

Büyükşehir Belediyesi olarak bu sorunun farkında olduğumuzu ve çalışmalarımızı hızla sürdürdüğümüzü belirtmek isterim. İklim değişikliği ile mücadele konusunda tüm bileşenlerimizle artık takım oyunu oynamak zorundayız.” dedi.

Ankara’da iklim, su, hava, toprak ve iklim değişikliği sorunlarını yakından takip ettiklerini belirten Yavaş, hazırlanacak eylem planında ayrıca yerel çevrenin kalitesini ve kentin dayanıklılığını artırmak için su, enerji, atık, altyapı, ulaşım sistemi, binalar ve yeşil alanlar gibi konu başlıklarında değişiklik yapmaya yönelik projelerin ve politika eylemlerinin değerlendirileceğini kaydetti.

SAĞLIKLI GELECEK İÇİN ‘YEŞİL YARIŞ’

Bursa’nın geleceğe sağlıklı bir şekilde taşınması için örnek çevre yatırımlarını hayata geçiren Bursa Büyükşehir Belediyesi, çevre alanında yapılan iyi uygulamaları ön plana çıkarmak ve çevresel farkındalığın artırılmasını sağlamak amacıyla ‘Çevre ile Dost Ol İyi Uygulama Ödülleri Yarışması’ düzenliyor.

Küresel ısınmaya bağlı yaşanan iklim değişiklikleri ile hava, su ve toprak kirliliği gibi çevre problemleri, günümüzde sadece Türkiye’nin değil dünyanın önemli gündem maddesi olurken; Bursa’da örnek çevre yatırımlarını hayata geçiren Büyükşehir Belediyesi, şimdi de kentteki en iyi çevre uygulamalarını ön plana çıkarmak amacıyla yarışma düzenliyor. ‘Çevre ile Dost Ol İyi Uygulama Ödülleri Yarışması’ ile Bursa’da çevre alanında yapılan iyi uygulamaların özendirilmesi ve çevresel farkındalığın artırılması hedefleniyor. Yarışma ile çevrenin korunmasına yönelik sürdürülebilir projelerin teşvik edilmesi, atık ve israfın önlenmesi, oluşan atıkların kaynağında ayrı toplanması, geri dönüşüm ile hammadde ve enerji tasarrufunun sağlanması, gelecek nesillere temiz ve daha yaşanabilir dünya bırakılması amaçlanıyor. Yarışmanın danışma kurulunda Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Bursa Teknik Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi, Bursa Ticaret ve Sanayi Odası, Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği ve TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Şube Başkanlığı temsilcileri yer alıyor.

Yeşil Kalkınmaya Destek

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının açıkladığı ‘Yeşil Kalkınma’ hedeflerine Bursa’dan da büyük katkı sağlayacak yarışma, Büyükşehir Belediye Başkanı Alinur Aktaş tarafından kamuoyuna duyuruldu. Danışma kurulunda yer alan kurum ve kuruluşların temsilcilerinin de katıldığı toplantıda konuşan Başkan Aktaş, küresel ölçekte en büyük çevre sorunlarından birinin iklim değişikliği olduğunu, bunun da tarım ve gıda, içilebilir su ve sağlık başta olmak üzere hayatın her safhasını etkilediğini vurguladı. İklim değişikliği ile ilgili farkındalığının topluma yayılması ve toplumun bilinç düzeyinin artırılmasının büyük önem taşıdığını ifade eden Başkan Aktaş, “Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği

Bakanımız Sayın Murat Kurum tarafından geçtiğimiz hafta yeşil kalkınma sonuç bildirgesi açıklandı. Ülkemizin yeşil kalkınma sürecinde göstermiş olduğu güçlü iradeyi Bursa olarak yerelde desteklemek adına bizler de birçok çalışmayı hayata geçiriyoruz. Şehrimize duyduğumuz saygı ve sevgi ile kentimizin her geçen gün daha yaşanabilir ve sağlıklı hale gelmesi için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bu kapsamda; içme suyu isale hatlarının yenilenmesinden atıktan enerji üretimine, arıtma tesislerinden karbon ayak izinin belirlenmesine, sürdürülebilir enerji ve iklim değişikliği uyum planı yapılmasına kadar her alanda önemli çalışmaları hayata geçirdik.” dedi.

Aktaş: “Yeşil, sadece renk değil.”

Bursa'nın 'yeşille' anılan bir kent olduğunun altını çizen Başkan Aktaş, “Yeşil, sadece renk olmasının çok ötesinde, doğayı simgelemesinden dolayı çok şeyi çağrıştırmaktadır. Her şeyden önce renk olarak yeşil; çevreci olmayı, organik hayatı ve sağlıklı olmayı simgelemektedir. Hedefimiz, doğası ile anılan Bursa'yı her alanda yeşil olarak tanıtmaktır. Bu özelliğimizi daha da güçlendirmeliyiz. Bursamızda özel sektör, kamu kurumları, okullar ve sivil toplum kuruluşları tarafından çok önemli çevre projeleri yürütülüyor. Bu projelerin ortaya çıkartılarak paydaşlar arasında sinerjinin oluşturulması, kentimizin çevre ve yaşam kalitesinin geliştirilmesi açısından önemli. Bu amaçla Çevre Koruma, Kontrol ve İklim Değişikliği Dairesi Başkanlığımız koordinasyonunda, Bursa ölçeğinde, çevre alanında yapılan iyi uygulamaların ön plana çıkartılması amacıyla Çevre ile Dost Ol İyi Uygulama Ödülleri Yarışması düzenliyoruz. Sanayi ile büyüyen, sanayi ile gelişen ama yeşil özelliğinden hiçbir şey kaybetmeyen, aksine bu özelliğini daha da belirginleştiren Bursa olma hayaliyle tüm paydaşlarımıza ve destek veren tüm kuruluşlara yürekten teşekkür ediyorum.” diye konuştu.

Son Başvuru, 15 Nisan

Yarışmaya, Bursa sınırları içerisinde yer alan eğitim kurumları, belediyeler, sanayi kuruluşları, hizmet sektörü kuruluşları ve sivil toplum kuruluşları başvuru yapabilecek. Kurum, kuruluş ve işletmeler, yarışmaya en fazla 2 (iki) proje ile başvuru yapabilecek. Yarışmacılar; atık yönetimi, su yönetimi, hava kirliliği, iklim değişikliği ve enerji yönetimi, gürültü kirliliği yönetimi, görüntü kirliliği yönetimi ve toprak kirliliği yönetimi konularında eğitim faaliyeti, proje uygulama ve ürün geliştirme gibi projelerle başvuruda bulunabilecek. Başvurular, 15 Nisan 2022 tarihi mesai bitimine kadar

<http://yarismalar.bursa.bel.tr/yarisma/cevre-ile-dost-ol-iyi-uygulama-ornekleri-cevre-odulleri/> web sayfası üzerinden online olarak yapılabilecek. Başvuru yapacak yarışmacıların proje çalışmalarının 2020-2021 yılları arasında tamamlanmış olması gerekiyor. Danışma kurulunun belirleyeceği seçici kurul tarafından, her kategori için birinci, ikinci ve üçüncüler belirlenecek. Sanayi kategorisinde yer alan 4 grup için ise sadece birinci olan yarışmacılar belirlenecek. Yarışma sonuçları, 1 Haziran 2022 tarihinde ilan edilecek. Yarışmanın ödül töreninin Dünya Çevre Günü etkinlikleri kapsamında yapılması planlanıyor.

SIFIR ATIK PROJESİ KÜTÜPHANESİ

Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, Sıfır Atık Projesi kapsamında Gaziantep'te belirlenen okullardan olan Akkent Anaokulu'nda geri dönüştürülen malzemelerden yapılan kütüphanenin açılışını yaptı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın eşi Emine Erdoğan'ın himayesinde hayata geçirilen "Sıfır Atık Projesi" kapsamında Türkiye genelinde belirlenen 250 okuldan biri olan Akkent Anaokulu'nda; öğretmen ve öğrencilerin çalışmasıyla geri dönüşüm malzemelerinden yapılan sandalye, masa, tabure ve süs eşyalarıyla kütüphane oluşturuldu. Çalışmaya Büyükşehir Belediyesi Gençlik Hizmetleri ve Spor Daire Başkanlığı'na bağlı "Genç Gönüllü Ekibi" destek verdi.

Atıklardan oluşturulan kütüphanenin açılışına Gaziantep Büyükşehir

Belediye Başkanı Fatma Şahin'in yanı sıra Gaziantep Valisi Davut Gül ve İl Milli Eğitim Müdürü Yasin Tepe katıldı.

Programda açıklamada bulunan Vali Gül ve Başkan Şahin erken yaşta eğitimin önemini vurgulayarak yapılan çalışmadan dolayı çocukları, öğretmenleri ve destek verenlere teşekkür etti.

Gaziantep Tarihi Sıfır Atıklardan Tekrar Canlandırıldı

Büyükşehir Belediyesi Gençlik Hizmetleri ve Spor Daire Başkanlığı

tarafından Gaziantep tarihini konu alan ve lise öğrencileri arasında yapılan yarışmada sıfır atık malzemeleri ile yapılan çalışmalar da anaokulunda sergilendi.

Başkan Şahin Miniklerle Daha Yeşil Bir Gelecek için Tohum Ekti

Programda ayrıca Başkan Fatma Şahin öğrencilerle beraber okul bahçesine tohum ekimine katıldı. Ekim sonrası Başkan Şahin, miniklere tohum ekimi, gelişim süreci ve sulama konularında bilgi verdi.

ELEKTRİKLİ ARAÇLAR İÇİN ŞARJ İSTASYONU SAYISI ARTIYOR

İzmir Büyükşehir Belediyesi kent genelinde sayıları giderek artan elektrikli otomobiller için şarj istasyonu altyapısını güçlendiriyor. İZELMAN bünyesindeki 14 otoparka toplam 24 istasyon kuruldu. Elektrikli araç sahipleri otoparklardan yüzde 50 indirimle faydalaniyor.

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer'in 2050'de "sıfır karbon" hedefi doğrultusunda çalışan Büyükşehir Belediyesi, kentte elektrikli taşıtların yaygınlaşması için çalışmalarını sürdürüyor. İZELMAN A.Ş. bünyesindeki 14 açık ve kapalı otoparka toplam 24 elektrikli araç şarj istasyonu kuruldu.

Hedef Yıl Sonuna Kadar Tüm Otoparklarda Şarj İstasyonu

İZELMAN A.Ş. Genel Müdürü Burak Alp Ersen, yıl sonuna kadar tüm otoparklarda şarj istasyonlarının yer almasının hedeflendiğini söyledi. Ersen, "2022 yılında İZELMAN A.Ş. bünyesindeki elektrikli araçların sayısını 74'den 100'e çıkarmayı hedefliyoruz. Bu araçların bir kısmını İzmir Büyükşehir Belediyesi hizmet aracı olarak kullanmayı, bir kısmını da MOOV uygulamasına dahil etmeyi planlıyoruz." dedi. İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin elektrikli araçların kullanımını teşvik etmek amacıyla iş ortaklığı yaptığı araç paylaşım platformu MOOV uygulaması hakkında da bilgi veren Ersen, "Özellikle Avrupa ülkelerinde yaygın olarak kullanılan araç paylaşım sistemine 15 tam elektrikli aracı konuşlandırarak, İzmirli hemşehrilerimizin tam elektrikli araçları MOOV uygulaması üzerinden kullanabilmelerini sağladık. Bu sayede temel hedefimiz, kentimizde karbon salımı düşük olan araçların yaygınlaşmasını sağlamak. Avrupa Birliği'ne üye olan ülkelerde 2030 yılına kadar fosil yakıtlı araçlar yerine elektrikli araçların yaygınlaştırılması planlanmakta. Biz de aynı hedef doğrultusunda çalışmalarımızı sürdüreceğiz." şeklinde konuştu.

Türkiye'nin ilk Yeşil Şehir Eylem Planı'nı Hazırladı

Türkiye'nin ilk Yeşil Şehir Eylem Planı'nı hazırlayan İzmir Büyükşehir Belediyesi, iklim kri-

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı
Tunç SOYER

zinin etkilerini azaltmak ve iklime dirençli bir kent yaratmak için çok yönlü çalışmalar yürütüyor. Avrupa Birliği'nin 2030 yılına kadar sera gazını yüzde 40 azaltma taahhütleri çerçevesinde İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer, Başkanlar Sözleşmesi'ne imza attı. Bu hedef doğrultusunda enerji ve iklim eylem planları hazırlandı. İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer, son olarak iklim kriziyle mücadele kapsamında 2050'ye kadar net sıfır karbon salımını amaçlayan "Şehirler Sıfıra Yarışıyor" (Cities Race to Zero) programına katıldıklarını ve 2050 için net sıfır karbon salım hedefi koyduklarını açıkladı. Toplu ulaşımda 20 tam elektrikli otobüs ile hizmet veren Büyükşehir, 2022 yılında 100 elektrikli otobüs alımı için çalışma başlatacak.

ÇÖP OLMADI YUVA OLDU

Samsun Büyükşehir Belediyesi Makine İkmal ve Onarım Dairesi Başkanlığı ekipleri belediye birimlerinin kullandığı sunta, mobilya ve benzeri parçaları çöpe atmayarak sokak hayvanları için sıcak yuvaya dönüştürüyor.

Büyükşehir Belediyesi çevreci ve hayvansever kimliğiyle sıfır atık hedefi doğrultusunda sürdürülebilir kalkınma ilkesiyle projelerini hayata geçiriyor. Çevrenin korunmasını sağlamak, atık oluşumunu önlemek ve geri kazanım yapabilmek için sokak hayvanlarına atık ahşaplardan kulübe yapıyor. İlk olarak Güçten Düşmüş Sahipsiz Hayvan Bakım Merkezi'nde kalan pitbull cinsi köpekler için atık ahşaplardan kulübe yapmaya başlayan Makine İkmal ve Onarım Dairesi Başkanlığı ekipleri, projeye kedi yuvaları ve kuş evlerini de dahil etti. Marangozhanede kullanılmayan atık ahşaplar proje ile birlikte sokak hayvanları için sağlıklı ve güvenli kulübelere dönüştü.

Samsun Büyükşehir Belediyesi Makine İkmal ve Onarım Daire Başkanı Savaş Kaygusuz, belediye birimlerinin kullandığı sunta, mobilya ve benzeri parçaları çöpe atmayarak, geri dönüşümde kullandıklarını söyledi. Depolarında bulunan atık ahşap ve diğer malzemeleri tekrardan değerlendirdiklerini belirten Kaygusuz, "Bunları birçok şeyde değerlendiriyoruz. Elektrik, mekanik, ısıtma ve soğutma malzemelerini alıyoruz. Ayrıca marangozhanede kullanılan atık ahşapları, can dostlarımız için kedi evi, köpek kulübesi, kuş yuvası olarak değerlendiriyoruz. Belediyemize ait Güçten Düşmüş Sahipsiz Hayvan Bakım Merkezi'nde kalan yasaklı ırk olarak tabir edilen hayvanlarımız için önce kulübe yapmıştık. Sonra bu kulübelere kedi evleri ve kuş yuvalarını da ekledik. Büyükşehir Belediyemize ait uygun yerlere yapılan bu yuvaları yerleştiriyoruz. Talep olduğu takdirde istenilen yerlere de koyuyoruz." dedi.

Hedef Her Alanda Sıfır Atık

Samsun'da yaşayan herkesin hayatına dokunacak çalışmalar yaptıklarını ifade eden Samsun Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Demir, "Vatandaşlarımızın hayatını ko-

Samsun Büyükşehir Belediye Başkanı
Mustafa DEMİR

laylaştıran projelerimiz var. Ama bunun yanında sokakta yaşayan can dostlarımızı da unutmuyoruz. Bizler bu doğal ortamı hayvan dostlarımızla birlikte paylaşıyoruz. Her birimiz doğal ortamın eşit birer paydaşız. Çöpe atılan ahşap atıkları işleyip kedi evi, kuş yuvası ve köpek kulübesi haline getiriyoruz. Yapılan bu yuvaları Bakım Merkezi'mize, hayvan popülasyonunun yoğun olduğu yerlere ve belediyemize ait uygun yerlere koyuyoruz. Atık ahşaplardan yapılan bu yuvalar hem çevresel hem de ekonomik açıdan oldukça önemli. Hedefimiz hem sıfır atık hem de can dostlarımızın konforlu bir yaşam sürmeleri. Büyükşehir Belediyesi olarak, sokak hayvanlarımız için elimizden gelen tüm gayreti göstermeye devam edeceğiz." diye konuştu.

1000 ÇOCUK SIFIR ATIK EĞİTİMİ ALDI

Başkent Millet Bahçesi'nde hizmet veren Türkiye'nin ilk "Sıfır Atık Okulu", çocukların büyük beğenisini topladı. Okuldan bu zamana kadar 1000 çocuk faydalandı.

Çevre dostu uygulamalarıyla büyük beğeni toplayan Altındağ Belediyesi tarafından hizmete açılan "Sıfır Atık Okulu", çocukları bilinçlendiriyor. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın eşi Emine Erdoğan himayelerinde sürdürülen 'Sıfır Atık Projesi' kapsamında hizmet veren okulda, bu zamana kadar 1000 çocuğa sıfır atık, geri dönüşüm, çevre ve temizlik konularında eğitim verildi. Altındağ Belediye Başkanı Doç. Dr. Asım Balcı "Çocuklarımız doğayı ve çevreyi korumanın önemini burada verilen eğitimler ve uygulamalarla daha iyi kavlıyor." dedi.

"Tüm Çocuklara Kapımız Açık..."

Başkan Balcı "Bu okulda daha iyi bir çevre ve gelecek için Altındağlı çocuklarımıza ve başka yerlerden ziyarete gelen tüm çocuklarımıza eğitimler veriyoruz. Gençlik Merkezlerimizden ve Altındağ'daki okullardan gelen çocuklarımıza olduğu kadar, hafta sonlarını Millet Bahçesi'nde geçirmek için çevre ilçelerden gelen tüm çocuklarımıza kapımız açık... Eğitimcilerimiz çocuklarımıza hem bilgi veriyor, hem de eğlenerek öğrenmelerini sağlıyor. Çocuklarımız buradan bilinçlenerek ayrılıyor." ifadelerini kullandı.

Altındağ Belediye Başkanı
Doç. Dr. Asım BALCI

"Sıfır Atık Okulu ile yeni nesillerimizin bilinç ve farkındalık seviyesini arttırmayı, onları daha yeşil bir yaşama teşvik etmeyi, sosyo-kültürel gelişimlerini arttırmayı ve duyarlı tüketim alışkanlığı kazandırarak, tasarruf ve ekonomik kazancı öğrenmelerini sağlamayı amaçlıyoruz." diyen Başkan Balcı, gelecek nesillerin bu bilinçle yetişmesi için ne gerekiyorsa yapmaya devam edeceklerini vurguladı.

EMEKÇİ KARDEŞLERİMİZİN HAKLARINI KORUYACAĞIZ

Beylikdüzü Belediyesi, halk arasında “kâğıt toplayıcısı” olarak bilinen geri dönüşüm işçilerinin sorunlarını çözmek ve çevreyi korumak için bir ilke imza atarak Beylikdüzü Geri Dönüşüm İşçileri Destek Projesi ve Atık Ara Depolama Merkezi projesini hayata geçirdi.

Türkiye’de bir ilk olarak hayata geçen örnek projeyle Beylikdüzü’ndeki geri dönüşüm işçilerinin kayıt altına alınacağını belirten Beylikdüzü Belediye Başkanı Mehmet Murat Çalık, “Siz emekçi kardeşlerimizin Beylikdüzü’nde haklarını korumak birinci vazifemiz. Minik evlatlarınızın hayata daha emin adımlarla başlaması ve sağlıklı ortamlarda büyümeleri ise en büyük gayem.” ifadelerini kullandı. Projenin ilk etabında 85 geri dönüşüm işçisinin kimlik kartı ve tahsis belgeleri, Beylikdüzü Atatürk Kültür ve Sanat Merkezi’nde düzenlenen törenle teslim edildi.

Beylikdüzü’ndeki geri dönüşüm işçilerinin kayıt altına alınacağı projenin ilk etabında, 85 geri dönüşüm işçisinin kimlik kartı ve tahsis belgeleri, Beylikdüzü Atatürk Kültür ve Sanat Merkezi’nde gerçekleşen törende teslim edildi. Atık toplama çalışmalarını modern bir yapıya kavuşturmayı hedefleyen projede oldukça kapsamlı bir Atık Ara Depolama Merkezi de geri dönüşüm işçileri için hazırlandı. Merkez içerisinde; idari tesis, dinlenme tesisi, atık depolama odaları, sıfır atık ayrıştırma kompleksi ve Beylikdüzü Sıfır Atık Sokak Toplayıcıları Derneği yer alıyor. Belediyenin geri dönüşüm işçileri ile lisanslı firma arasında köprü görevini üstleneceği proje ile bir yandan işçilerin hakları korunurken, diğer yandan toplanan atıkların kayıt altına alınarak belgelendirilmesi sağlanacak.

Beylikdüzü Geri Dönüşüm İşçileri Destek Projesi ve Atık Ara Depolama Merkezi ile insan odaklı bir çözüm üretmeye gayret ettiklerini belirten Beylikdüzü Belediye Başkanı Mehmet Murat Çalık, “Kağıtları ve işe yarar katı atıkları toplayarak geçinmeye çalışan siz ‘Sokak Emekçisi’ kardeşlerimizi unutmadık. Sizler yaz kış demeden ayrıştırmaya ve dönüştürmeye, bir taraftan da ülkenin ekonomisine katma değer üretmeye devam ediyorsunuz. Çok ciddi bir mücadelenin içerisinde olduğunuzu görüyorum. Yaptığınız iş kolay bir iş değil, bunun da karşılığının verildiği bir sistemin oluşturulması gerekiyor. Biz de bu projeyi onun için hayata geçiriyoruz. Sahada kullanacağınız ekipmanlara varıncaya kadar hepsini Beylikdüzü Belediyesi olarak karşılayacağız. Bu projeye emekçi kardeşlerimizin Beylikdüzü’nde haklarını korumak birinci vazifemiz. Minik evlatlarınızın hayata daha emin adımlarla başlaması ve sağlıklı ortamlarda büyümeleri ise en büyük gayem. Her daim sizin ve evlatlarınızın yanınızda olacağız.” ifadelerini kullandı. Projenin detaylarını kapsamlı bir sunumla aktaran Beylikdüzü Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Müdürü Ersin Temel, “Bu projeye geçimini bu işten sağlayan toplayıcıları destekleyerek daha fazla ekonomik ka-

zanç elde etmelerini sağlamayı, atıkları cadde ve sokaklar yerine kendilerine tahsis edilmiş modern ara depolama merkezinde depolamalarını ve ilçemizde çalışan geri dönüşüm işçilerini kayıt altına almayı amaçladık. Buradan yola çıkarak da Türkiye’de bir ilk olarak, Beylikdüzü Sıfır Atık Sokak Toplayıcıları Derneği’ni (BEYSADER) kurduk. Projemizin birinci etabı hayata geçti, planladığımız ve projesi hazır olan iki etabımız daha var.” şeklinde konuştu. Projenin işçilere sağlayacağı imkanlara da değinen Temel, “Araba ve çuval gibi toplama ekipmanlarının üzerinde belediyemizin logoları var. Dışarıya çıktığınızda, Emniyet Müdürlüğü ile Zabıta Müdürlüğümüzde bilgileriniz olacak. Çalışırken kullanacağınız yazlık ve kışlık kıyafetleriniz de bizler tarafından temin edilecek. Ödemeler tamamen belediyemizin garantisi altında, isteğe bağlı şekilde haftalık veya aylık olarak banka hesaplarına yatırılacak.” dedi.

ATIK YAĞ TOPLAMA YARIŞMASI

Nilüfer Belediyesi, bitkisel atık yağların çevreye verdiği zararların önüne geçmek ve öğrencilerin bu konuda bilinçlenmelerini sağlamak için Bitkisel Atık Yağ Toplama Yarışması düzenliyor.

Nilüfer Belediyesinin artık geleneksel hale gelen Bitkisel Atık Yağ Toplama Yarışması bu yıl da Kolza Biodizel ve Nilüfer İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü iş birliği ile 9. kez düzenleniyor. Yarışma, Nilüfer'deki bütün ilkökul, ortaokul ve liseleri kapsıyor. Bitkisel atık yağların çevreye verdiği zararların engellenmesi ve öğrencilerin de çevrenin korunması konusunda bilinçlenmesi amacıyla düzenlenen yarışmaya başvurular başladı. Öğrenciler evlerinde toplanan atık yağları okullarına götürerek, Nilüfer Belediyesinin okullarına koyduğu bidonlarda toplayacak. Böylece çevreyi korumaya katkıda bulunacak olan öğrenciler aynı zamanda okullarının da ödül kazanmasına destek olacak.

20 Mayıs'a kadar sürecektir bu kampanyada en fazla atık yağ toplayan 6 okul ödüllendirilecek. Ayrıca bu 6 okulda en fazla yağ getiren 3 öğrenciye de ödül verilecek. Yarışmanın ödül töreni 3 Haziran'da yapılacak.

Nilüfer Belediye Başkanı
Turgay ERDEM

YAŞAYAN KÜLTÜR MİRASIMIZ: BULDAN BEZİ

Denizli'nin günümüzde orta ölçekli nüfusa sahip mütevazı ilçelerinden biri olan Buldan, barındırdığı tarihi, kültürel ve doğal zenginlikleriyle, Batı Anadolu coğrafyasının diğer yerleşim alanlarından belirgin biçimde ayrılır.

İlçemizin geleneksel Anadolu mimarisinin bütün özelliklerini kapsayan ve koruyan yerleşim dokusu, doğanın imkân verdiği ölçüde korunmuştur. 2000'li yıllar boyunca Kültür ve Turizm Bakanlığımız başta olmak üzere çeşitli kurumlarımızın sağladığı destek sayesinde, hatırı sayılır ölçüde yapı koruma altına alınmış, gerçekleştirilen restorasyon projeleriyle makus talihleri ortadan kaldırılmış, yeniden yaşayan yapılara dönüştürülmüşlerdir.

Buldan için tarih öncesi ve antik tarihe ait geçmişinin sembolü, Tripolis Antik Kentidir. Geçmiş 5.500 yıla uzanan kentin özellikle Roma Dönemi'nde oldukça ihtişamlı olduğu bilinmektedir. Coğrafya olarak tüm doğal zenginlikleri barındıran bölgede, Büyük Menderes Nehri'nin bitişiğinde, nehir havzasının tam ortasında, aşağı ve yukarı havzaların birleştiği noktada yer almaktadır. Yerleşik tarım dışında en önemli ticari üretimin dokuma olduğunu söylemek mümkündür. Bu iddianın geçerliliği, aynı ticari kültürün Osmanlı İmparatorluğu'ndan günümüze kadar hala devam eden bir ekonomik faaliyet alanı olarak önemini yitirmemesinden anlaşılabılır.

Buldan'ı geleceğe taşıyacak olan ve ilçemiz gelecek kuşaklarının refah içinde yaşamasını garanti edecek olan; beşeriyet haritası dokuma, mimari miras, doğal zenginlik ve tarihsel kültür tarafından çizilen Buldan Kral Yolu'dur. Biri diğerinden ayrı olarak düşünülemez, düşünüldüğünde Kral Yolu olarak neredeyse M.Ö 500'lerde, Büyük İskender'den de önce oluşan ticaret güzergâhından ilçemiz coğrafyasına taşınan kültürün unsurları eksik kalacaktır.

Kral Yolu fikri, herhangi bir ilçe belediye başkanının seçim yatırımına dönük turizm fantezisi değildir, gerçek bir tarihsel olgunun gündeme taşınmasıdır. Tarihte Lycus adıyla bilinen Çürüksu Vadisi'nin, Colossae Antik Kentinden başlayarak, Tripolis Antik Kentine uzanan su yolu boyunca kurulmuş eski çağ medeniyetlerini birbirine bağlayan, Tripolis'ten öte Phledelphia (Alaşehir), Sardes (Salihli) ve Bergama'ya uzanan krallıklar arası yolculuğun en zengin, en verimli, en sağlıklı noktasıdır. O yol ki, Xenophon'un "Anabasis: Onbinlerin Ricati"ndeki anlatımıyla, Kserkses'in ordularıyla geçtiği güzergah üzerinde "hünerli ustaların has buğday ve ılgın ağacı çiçeklerinden bal çıkardıkları" Kallatebos (Kadıköy Mahallesi) Antik Kentine uğrayan destansı bir krallıklar arası yoldur. Parayı keşfeden Lidyalıların muhteşem zenginliklerine açılan kapıdır.

Bizim amacımız, ilçemiz zenginliklerinin bir turizm planlaması içinde hak ettikleri değerlerle yer almasını sağlamak, bunun için yeterince tanınmasına ve bilinmesine katkı sunmak.

Mustafa ŞEVİK
Buldan Belediye Başkanı

Ayrıca, Türkiye Dokuma Atlası Projesi kapsamında Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde gerçekleştirilen Türkiye Dokuma Atlası ilk sahne gösteriminde, Buldan'ın kültürel zenginliklerini tanıtmaya fırsat yakalamamızın bizim için büyük bir onur ve gurur olduğunu belirtmek isterim. Böylesine güzel bir fırsatı bizlere tanıyan Cumhurbaşkanımızın saygıdeğer eşi Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi başta olmak üzere Projeye katkı sunan herkese teşekkür ederim.

ENERJİ VE İKLİM POLİTİKALARININ UYGULANMASI KONULU 2. İSTİŞARE TOPLANTISI DÜZENLENDİ

“Türkiye’de Enerji ve İklim Politikalarının Uygulanması ve Çok Seviyeli Bir Yönetişim Kavramının Geliştirilmesi İçin Yol Haritası” başlıklı ikinci istişare toplantısı 18 Ocak’ta Türkiye Belediyeler Birliği hizmet binasında Litvanya Büyükelçisi Ričardas Degutis’in katılımıyla yapıldı.

Toplantının açılışında söz alan TBB Genel Sekreteri Birol Ekici konuşmasına TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin’in selamlarını ileterek başladı.

Ekici, enerjinin her şeyin merkezinde olduğunun altını çizerek; “Kalkınmanın, üretimin, tüketimin, refahın her şeyin kaynağı enerji. Bugünkü konumuz enerjiyi nasıl daha iyi kullanabiliriz? Yeşil dönüşümü nasıl gerçekleştirebiliriz? Çünkü dünyadaki enerjinin yüzde 75’i şehirler tarafından tüketiliyor. Enerjiyi verimli üretmek kadar verimli kullanmak da çok önemli” dedi. Ortak sorunlara ortak çözümler üretilmesi gerektiğine vurgu yapan Ekici, “Pandemi bize herkes güvende olmadığı takdirde kimsenin güvende olmadığını gösterdi. Bugün şehirlerin sorunları aynı aslında çözümleri de aynı. Bu konuda en önemli unsur şehirler ve dolayısıyla belediyeler.” dedi.

Ekici, konuşmasında Türkiye’de enerjiyle ilgili yapılan çalışmalar hakkında da detaylar aktardı.

Büyükelçi Ričardas Degutis ise Enerji Dönüşümü İçin AB: Batı Balkanlar ve Türkiye’deki Belediye Başkanları Sözleşmesi Projesi aracılığıyla programa katılmaktan duyduğu mutluluğu dile getirerek; Litvanya’nın Türkiye’nin AB ile olan ilişkisini özellikle önem verdiğini ifade etti. Türkiye ve Avrupa Birliği (AB) arasında şehir eşleştirme projeleri aracılığıyla verimli ilişkiler geliştirilebileceğini belirten Büyükelçi Degutis bu ilişkilerin Türkiye’nin AB’ye katılım sürecine olumlu etkiler sunacağını söyledi.

Karşılıklı tecrübe ve bilgi paylaşımına yer verilen toplantıda; Litvanya belediyelerinin enerji geçişi ve iklim değişikliği eylemlerindeki deneyimleri, enerji ve iklim politikalarının uygulanması için çok seviyeli yönetim platformu oluşturmak için en iyi uygulamalar, enerji ve iklim politikaları için çok seviyeli yönetim platformu oluşturmaya yönelik Türkiye kurumsal planına genel bakış, Türkiye’de enerji ve iklim politikalarının uygulanması için çok seviyeli bir yönetimin geliştirilmesi için mevcut yol haritası konsepti, alternatif platform modelleri gibi konular ele alındı.

İkinci istişare toplantısının ardından, çevre, kültür, sürekli iklim politikaları, yönetim gibi konularda ortaklıkları geliştirmek amacıyla Türkiye Belediyeler Birliği ile Litvanya Belediyeler Birliği arasında iş birliği protokolü imzalandı.

HAYVANLARA YÖNELİK ÜCRETSİZ AŞI PROTOKOLÜ

Türkiye Belediyeler Birliği ile Tarım ve Orman Bakanlığı arasında Hayvan Hastalık ve Zararları ile Mücadele Programı kapsamında “Ücretsiz Aşı Temini ve Uygulanması Protokolü” imzalandı.

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından aşı bedeli alınarak uygulanan programlı aşılar ile tüm programlı aşılardan uygulama ücretlerinin yetiştiriciler adına gönüllü belediyeler tarafından karşılanmasını ve aşılama için kullanılacak malzemelerin temin edilmesini kapsayan protokole 1 Şubat'ta Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli ile TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin imza koydu.

Orman Genel Müdürlüğünde yapılan törende ayrıca Tarım ve Orman Bakanlığı, TBB, Gaziantep Valiliği ve Gaziantep Büyükşehir Belediyesi arasında “Hayvan Hastalık ve Zararları ile Mücadele Projesi” kapsamında “Ücretsiz Aşı Teminini ve Uygulanması Protokolü” de imzalandı.

Pakdemirli: “Zoonoz hastalıklar toplum sağlığını ciddi anlamda tehdit ediyor.”

Tarım ve Orman Bakanlığının hayvan ve insan sağlığını korumaya yönelik çalışmaları hakkında detaylar aktaran Bakan Pakdemirli, hayvan ve hayvansal ürünlerden insanlara geçen zoonoz hastalıkların toplum sağlığını ciddi olarak tehdit ettiğini belirtti.

Pakdemirli, “Zoonoz hastalıklarla mücadelede en önemli argümanımız; aşı ve aşılamalardır. Bakanlık olarak, sadece kamu hizmeti sunan veteriner hekimler vasıtasıyla geçen yıl 9 farklı hastalık grubunda, büyükbaş ve küçükbaş hayvanlara yönelik 75 milyon aşılama yaptık. Taşra teşkilatımızda çalışan veteriner hekimlerimiz, ülkemizin en ücra köyündeki hayvanların sağlığını korumak için her türlü zor coğrafi şartlara rağmen, yıllardır çalışmalarını özveri ile sürdürmektedirler.” şeklinde konuştu.

Pakdemirli, aşılama için tüm ülke sathına yaymak istediklerini de aktararak, “Bunun için TBB ile de ‘Hayvan Hastalık ve Zararları ile Mücadele Programı Kapsamında Ücretsiz Aşı Temini ve Uygulanması Protokolünü’ imzalıyoruz. TBB’ye ülke çapında talep eden tüm belediyelere sorumluluk sahalarında, hayvan sağlığı çalışmalarına katkı sağlama imkânı veriyoruz. Her iki protokolün de ülke hayvancılığına önemli katkılar sunacağına inancım tam.” ifadelerini kullandı.

Şahin: “Bütün belediyeler bunu örnek alsın istiyoruz.”

Sürdürülebilir kalkınmanın çevre ve insani kalkınmayla desteklenmesi gerektiğine dikkati çeken TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, “Gaziantep Büyükşehir Belediyesi olarak 80’e yakın projeyi hayata geçirdik. Hayvanlarımızın aşılama gerekiyor, bunun bir maliyeti var. İlk kez olan bir işi bütün Türkiye duysun, bütün belediyeler bunu örnek alsın istiyoruz. Hayvanlarımız huzurlu, sağlıklıysa, çiftçimiz de sağlıklı, huzurlu, mutlu olacak.” diye konuştu.

TBB’nin çevreyle ilgili çalışmalarına değinen Şahin, “Sağlıklı şehir, dirençli şehir, akıllı şehir, yeşil dediğimiz her şey Sayın Bakanımın görev alanının merkezinde. O yüzden Sayın Bakanımın ülkemiz için, çiftçimiz için, tarım için, toprak için, su için, insanlık için yaptığı bütün çalışmalardan dolayı teşekkür ediyorum.” dedi.

İmza protokolünde Gaziantep Valisi Davut Gül, Tarım ve Orman Bakan Yardımcısı Ayşe Aysin Işıkgece, TBB Genel Sekreteri Birol Ekici ve TBB Genel Sekreter Yardımcısı Kayhan Özüm de hazır bulundu.

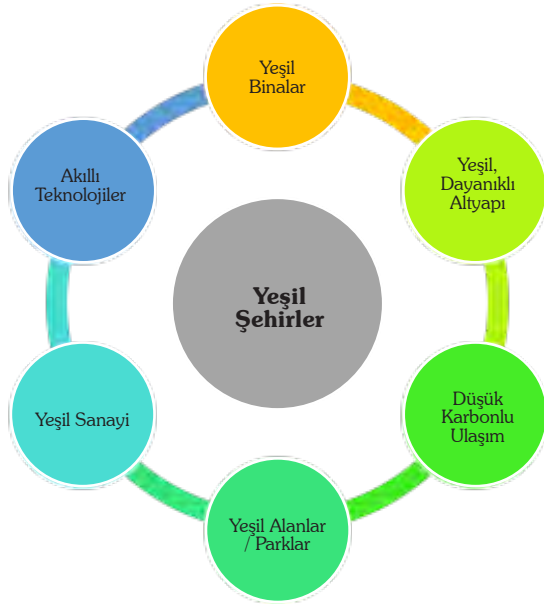
YATIRIMLAR VE STRATEJİLERLE NASIL YEŞİL ŞEHİR OLUNUR?

Bengisu UĞURLU
İller Bankası A.Ş. / Çevre Yüksek Mühendisi

Paris Antlaşmasına göre bu yüzyılın sonunda sanayi öncesi döneme göre küresel sıcaklık artışının 1.5°C'nin altında tutulması hedeflenmektedir.

Anlaşma kapsamındaki mevcut “Niyet Edilen Ulusal olarak Belirlenmiş Katkıları” tümünün uygulanması senaryosunda bile 2030’dan önce 1.5°C sıcaklık artışına ulaşılacağı öngörülmektedir¹. Bu durum, hedeflenenden yaklaşık 70 yıl önce sıcaklık limit değerine ulaşılacağı anlamına gelmektedir. Hükümetler arası İklim Değişikliği Paneli⁴. Değerlendirme Raporu’na göre de ülkemiz, iklim değişikliğinin olumsuz etkilerinden en fazla etkilenecek bölgeler arasında yer alan Akdeniz Havzasında bulunmaktadır². Bu durum, iklim değişikliği konusunda daha hızlı ve daha etkin mücadele etmemiz gerektiğini göstermektedir.

Çevresel sürdürülebilirlik, sürdürülebilir ekonomik ilerlemenin yanı sıra kentsel çevrelerin uzun vadede hayatta kalmasının anahtarıdır. Yeşil şehirlere dönüşmek ve böylece kentsel çevrenin uzun vadede hayatta kalmasını sağlamak için altı tür yatırım gereklidir: Bu yatırımlar; düşük karbonlu ulaşım, yeşil sanayi sektörü, yeşil binalar, yeşil alanlar/ parklar, yeşil ve dayanıklı altyapı ve akıllı teknolojilerdir³.

Şekil 1: Yeşil Şehir Yatırımları

Yeşil, Dayanıklı Altyapı: Şehirlerin tükettiği önemli miktarda enerji; enerji tasarruflu ampuller, sokak aydınlatması için harekete duyarlı sistemler ve ticari binaların işletmesinde yeşil iyileştirmeler gibi teknik yenilikler yoluyla elde edilebilecek enerji tasarrufu için önemli bir fırsat sunmaktadır. Ayrıca su temini ve kanalizasyon sistemlerinin pompalama işlemlerinin optimize edilmesi de önemli ölçüde güç tasarrufu sağlayabilir. Akıllı şebekeler, verimli bölgesel ısıtma ve soğutmanın tümü, kentsel altyapı tesisleri tarafından enerji tüketimini azaltmak için fırsatlar sunar. Kaynağında atık ayrıştırma, optimize atık toplama

sistemleri, atık ayrıştırma sistemleri ve atıktan enerji üretim sistemleri gibi teknolojiler de bir şehrin yeşil olarak tanımlanabilmesi için önemli sistemlerdir³.

Yeşil Sanayi: Verimli geri dönüşüm sistemlerine sahip şehirlerin evsel atıkların %75’ini yeniden kullanabileceği doğru olsa da, imalat ve inşaat, evlerdekinden dört kat daha fazla atık üretmektedir. Endüstriyel atık üretimiyle ilgili sorunların üstesinden gelmenin bir yolu, bir endüstrinin yan ürünlerini diğerinin girdilerine dönüştürmektir. Bu yaklaşım döngüsel ekonomi olarak adlandırılır. Japonya’nın Kitakyushu Eco-Şehri, plastik, kağıt, metal, ofis ekipmanı ve araçları işleyen ve üreten geniş bir geri dönüşüm ve çevre endüstrileri yelpazesi oluşturarak atık yönetimine bu yaklaşımını büyük ölçekte uygulamıştır³.

Düşük Karbonlu Ulaşım: Ulaşım, Avrupa’nın sera gazı emisyonlarının neredeyse dörtte birini oluşturmaktadır ve şehirlerdeki hava kirliliğinin ana nedenidir. 2050 yılında ulaşımdan kaynaklanan sera gazı emisyonlarının 1990’dakinden en az %60 daha düşük olması ve sıfıra doğru kararlı bir yolda olması önemlidir. Sağlığımıza zarar veren ulaşım kaynaklı hava kirlilik emisyonlarının gecikmeden büyük ölçüde azaltılması gerekmektedir. Avrupa Komisyonu Temmuz 2016’da Düşük Emisyonlu Hareketlilik Stratejisi’ni geliştirmiştir. Strateji, hava kalitesinde iyileştirmeler, gürültü seviyelerinde azalma, daha az trafik yoğunluğu ve daha güvenli ulaşımı sağlayacaktır. Şehir sakinleri daha az enerji tüketen arabalardan, alternatif yakıtlar için daha iyi altyapıdan, daha güvenlik ulaşımından ve dijital teknolojinin yaygınlaşması sayesinde daha az gecikmeden faydalanacaktır. Strateji üç öncelikli alan belirlemiştir. Bu alanlar şu şekildedir;

- Dijital teknolojilerden, akıllı fiyatlandırmadan en iyi şekilde yararlanarak ulaşım sisteminin verimliliğini artırmak ve daha düşük emisyonlu ulaşım modellerine geçişi teşvik etmek,
- Gelişmiş biyoyakıtlar, elektrik, hidrojen ve yenilenebilir sentetik yakıtlar gibi ulaşım için düşük emisyonlu alternatif enerjinin yaygınlaştırılmasının hızlandırılması ve şarj istasyonlarının artırılması,
- Düşük ve sıfır emisyonlu araçlara geçişin hızlandırılması.

Yerel yönetimlerin bu stratejinin hayata geçirilmesinde önemli bir rolü bulunmaktadır. Düşük emisyonlu alternatif enerjiler ve araçlar için teşvik uygulamalarını, aktif seyahati (bisiklete binme ve yürüme), toplu taşımayı ve trafik sıkışıklığı ve kirliliği azaltmak için bisiklet kullanımını ve araba paylaşımını teşvik eden uygulamalar yapılması önem arz etmektedir⁴.

Yeşil Alanlar/Parklar: Şehirlerde hava kirliliği ile mücadele için yaşayan duvarlar adı verilen, bitkilerle duvarları kaplama prensibine dayanan yapılar oluşturulmaya

başlanmaktadır. Egzoz parçacıklarını yakalamak, sesi emmek ve biyolojik çeşitliliği artırmak amacıyla kullanılmakta olan bu duvarlar ayrıca şehirleri çekici de kılmaktalar. Yapılan bir pilot çalışmada 126 metre uzunluğunda 12000 bitkiden oluşan yaşayan bir duvar inşa edilmiştir. Bu duvar ile hava kalitesinde %40'lık bir iyileştirme görülmüştür. Yaşayan duvarların dışında yeşil çatılar ve parklar da şehirlerin hava kalitesini arttırarak, şehirlerin yeşil olarak adlandırılmasında önemli bir rol oynamaktadır.

Akıllı Teknolojiler: Dijital ve internet tabanlı akıllı altyapı, şehirler ve evler daha akıllı ve daha sofistike hale geldikçe geleneksel fiziksel altyapıyı tamamlamaktadır. Singapur ve Stockholm'de yol ücretlerini yönetmek ve trafik sıkışıklığını gidermek için akıllı teknolojiler kullanılmaktadır. Güney Kore'de U-City adlı yaklaşık 60 şehir kurulacaktır. Bunlardan biri, sensörler aracılığıyla tüm kentsel hizmetlerin eksiksiz bir ağının pilot olarak denendiği Incheon'daki New Songdo'dur. Benzer bir "i-City" projesi Malezya'da geliştirilmektedir³.

Yeşil Binalar: Günümüzün büyük bir bölümünü binaların içerisinde geçirmekteyiz. Dolayısıyla, binalar büyük miktardaki enerji, su tüketimi ve kirlilik oluşturmaları sebepleriyle doğaya etkileri yadsınamaz boyuttadır. Dolayısıyla, bir şehrin çevre dostu, bir diğer adıyla yeşil binalardan oluşması şehrin yeşil şehir olarak adlandırılabilmesi açısından önemlidir. Enerji, su ve diğer kaynaklarını verimli biçimde kullanan, yenilenebilir enerji sistemlerini kullanan, kirlilik ve atık azaltma önlemlerini uygulayan, uygun iç hava kalitesine sahip olan, sürdürülebilir ve doğaya zarar vermeyen malzemeleri kullanan ve çevreyi önemseyen binaların inşa edilmesi önem arz etmektedir. Bu özelliklere sahip binalara "Yeşil Bina" adı verilir.⁵

Bir şehri yeşil şehir olarak adlandıramamamız için pek çok kriter göz önü-

ne alınmalıdır. LEED (Leadership in Energy and Environmental Design - Enerji ve Çevre Tasarımında Liderlik) Değerlendirme Sistemi, Şehirler ve Topluluklar için tasarlanmış değerlendirme sistemi ile yerel otoritelerin tabii sistemler, enerji, su, atık, ulaşım ve yaşam kalitesine katkıda bulunan diğer birçok faktör için sorumlu, sürdürülebilir ve spesifik planlar oluşturmaya yardımcı olur. LEED çerçevesi, sosyal, ekonomik ve çevresel performans göstergelerini ve stratejilerini açık, veriye dayalı bir kıyaslama ve ilerleme araçlarıyla kapsar. Program, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile uyumludur. Şehirler bu değerlendirme sistemleri ile yeşil şehir sertifikaları alabilirler. Bu sertifikaları alabilmek için daha önceden belirlenen miktarda puan toplamak gerekmektedir. Toplanan puanlar ile şehirler Onaylı, Gümüş, Altın veya Platin seviyesinde sertifikalarla ödüllendirilir. Puanlar, enerji, su, atık, ulaşım, eğitim, eşitlik, refah, sağlık ve güvenlik başlıkları altında istenilenlerin karşılanması ile kazanılabilir. Türkiye'de halihazırda LEED Şehirler ve Topluluklar sertifikasına sahip bir şehir bulunmamaktadır⁶.

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) Yeşil Şehirler Eylem Programını başlatmıştır. Programının, EBRD'nin faaliyet gösterdiği ülkelerin seçilen belediyelerine, 1,5 milyar Euro değerinde kaynak aktarımı sağlamaktadır. Bu kaynak ile seçilen şehirlerin yeşil şehir olması, iklim değişikliğiyle mücadele etmesi ve şehirlerin sürdürülebilir bir alt yapıya sahip olması için yapılacak olan alt yapı çalışmalarının desteklenmesini sağlanacaktır. Yeşil Şehirler Programı ile seçilen şehirlerin öncelikleri belirlenmekte, öncelikler doğrultusunda bir aksiyon planı oluşturulmakta, bu aksiyon planının gerçekleştirilmesi için projeler belirlenmekte ve en son olarak da bu projelerin hayata geçirilmesi için finansman sağlanmaktadır. Türkiye'den EBRD Yeşil Şehri olarak hak kazanmış şehirler: İstanbul,

Ankara, İzmir ve son olarak Kasım 2021'de Gaziantep'tir⁷. EBRD yakın tarihlerde, Gaziantep'te bir güneş enerjisi projesine yatırım yapmayı ve şehrin güneş enerjisini elektrik şebekelerine entegre etmesine yardımcı olma projesini değerlendirecektir. Ayrıca, Yeşil Şehir Eylem Planı hazırlamasında yardımcı olacak, İklim Yatırım Fonları (Climate Investment Funds) içerisinde yer alan Temiz Teknoloji Fonu (The Clean Technology Fund), planın gelişimini finanse edecektir⁸.

REFERANSLAR:

1. United Nations. (2020). Decade of Action. <https://www.un.org/sustainabledevelopment/decade-of-action/>
2. IPCC. (2018). Impacts of 1.5°C of Global Warming on Natural and Human Systems. Special Report, Intergovernmental Panel on Climate Change, ISBN 978-92-9169-151-7, 175-311.
3. Asian Development Bank. (2012). Green Cities from <https://www.adb.org/sites/default/files/publication/30059/green-cities.pdf>
4. European Commission. (2016). Transport emissions. https://ec.europa.eu/clima/eu-action/transport-emissions_en
5. WGBC. (2021). What is green building? <https://www.worldgbc.org/what-green-building>
6. USGBC. (2020). LEED for Cities and Communities. <https://www.usgbc.org/leed/rating-systems/leed-for-cities>
7. EBRD. (n.d.). Green Cities. Retrieved February 17, 2022, from <https://www.ebrdgreencities.com/>
8. EBRD. (2021). Gaziantep, EBRD Yeşil Şehirler kapsamında iklim eylemini taahhüt ediyor. <https://www.ebrd.com/gaziantep-yesil-sehirler>

SIFIR ATIK VE BELEDİYELER KONGRESİ

Türkiye Belediyeler Birliği tarafından bu yıl ikincisi düzenlenen Sıfır Atık ve Belediyeler Kongresi, belediye başkanları, sıfır atık konusunda çalışan belediye personelleri, akademisyenler, kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör temsilcilerinin katılımıyla 17 Ocak'ta çevrim içi olarak gerçekleştirildi.

Enerji Verimliliği Haftası ile aynı döneme denk gelmesi sebebiyle kongre kapsamında düzenlenen oturumlarda yerel yönetimlerde atık yönetimi konularının yanı sıra atıklardan enerji üretilmesi ve enerji verimliliği gibi konular da ele alındı.

Farkındalık ve bilinçlendirme eğitimlerinin önemine değinen Çevre, Şehircilik ve İklim Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdür Yardımcısı Recep Akdeniz, TBB'ye etkinliği düzenlediği için teşekkür etti. İnsan ve çevre ilişkisinin tarihsel sürecinden bahseden Akdeniz, günümüzde dünyada yaşayan nüfusun artması, sanayinin çok fazla gelişmiş olması ve ortaya çıkan çeşitli atık türleri nedeniyle doğal dengenin sağlanamadığının altını çizerek değerlerin çok üzerine çıkıldığı için oluşan bu kirliliğin çevrenin kalitesini büyük oranda etkilediğini söyledi. Akdeniz, atık yönetimiyle ilgili mevzuat düzenlemelerini anlatarak, "Son yıllarda yapılan çalışmalarla atıkların yüzde 75'inden fazlasını geri kazanabileceğimizi görüyoruz. Yüzde 20-23 civarında plastik, cam, kâğıt, metal gibi atıklar var. Yüzde 55 civarında da organik atıklar var. Bunlar kolaylıkla geri kazanabileceğimiz atıklar." şeklinde konuştu.

Açılışta konuşan TBB Genel Sekreter Yardımcısı Ramazan Özcan Yıldırım ise TBB olarak belediyelerin kurumsal kapasitelerini artırmayı, iklim değişikliğiyle mücadelede daha dirençli hale gelmelerini sağlamayı, yeşil şehir ve sıfır atık uygulamalarında belediyelerin kurumsal kapasitelerini artırarak çeşitli motivasyon kaynaklarıyla proje üretmelerine destek olmayı amaçladıklarını kaydetti. Dünya Bankası verilerine göre evsel atıkların 2,2 milyar tonu bulunduğunu ifade eden Yıldırım "Bu rakam kişi başına 300 kilografa yaklaşıyor. Ülkemizde de ciddi bir atık üretimi var. Burada atık bertarafı ve geri dönüşümlerinin artırılması hem çevreye, enerjiye hem döngüsel ekonomiye büyük katkı sağlıyor. Bu yüzden bunlarda birinci cephede yer alan belediyelerimize de büyük rol düşüyor." dedi.

Toplantının ana tema konuşması "Türkiye'de Sıfır Atık Uygulaması ve Yeşil Dönüşüm" başlıklı sunumuyla Prof. Dr. Filiz Karaosmanoğlu tarafından yapıldı. Doç. Dr. Ece Ümmü Deveci'nin moderatörlüğünü üstlendiği ilk panelde; "Atıkların Kaynağında Ayrı Toplanması ve Değerlendirilmesi", "Türkiye'de ve Dünya'da Sürdürülebilirlik ve Döngüsel Ekonomiye Genel Bakış", "Sıfır Atık Mevzuatı", "İlçe Belediyelerinde Sıfır Atık Uygulaması", "Elektrikli ve Elektronik Eşya Atıklarının Yönetimi", "Türkiye Sıfır Atık ve Toplumsal Algı" konu başlıkları ele alındı.

Moderatörlüğünü Prof. Dr. Mustafa İlbaş'ın yaptığı ikinci panelde; "Atıktan Enerji Üretimi", "Enerji Sektörüne Genel Bakış", "Biyoyakıt Uygulamaları", "Atıkların Termal Kurutulması" ve "Biyogaz Uygulamaları" tartışıldı.

TBB Genel Sekreter Yardımcısı Ramazan Özcan Yıldırım moderatörlüğünde yapılan son panelde ise; "Enerji Verimliliği İçin Alternatifler", "Enerji Verimliliği ve Uygulamaları", "Ulaşımında Elektrikli Araçlar ve Çevreye Etkileri", "İçme Suyu Hatlarında Enerji Verimliliği ve SCADA Sistemleri" ile "Enerji Yatırımlarının Finansmanı" başlıklı konular geniş bir yelpazede değerlendirildi.

SU KAYIP YÖNETİMİ

Sezgin ERÖZBAĞ

Ankara Büyükşehir Belediyesi / ASKI Genel Müdürlüğü / İç Denetim Birim Başkanı

Bilindiği üzere su yaşam kaynağı olup, artan nüfus ve gelişen ekonomi ile suya olan ihtiyaç da her geçen gün artmaktadır. Üstelik kuraklık döneminde yağışların azalması mevcut su kaynaklarını daha da önemli hale getirmiştir. Öyle ki dünyada su kaynakları stratejik derecede önemli görülmektedir.

Mevcut su kaynaklarını korumak ne derece önemli ise, suyun boşa gitmesini önlemek de o kadar önemlidir. Ancak su kaynaklarının boşa gitmesine neden olan faktörlerin başında şebekelerdeki su kayıpları gelmekte olup, bu husus dünya üzerinde çalışma yapılan önemli araştırma konularından biri haline gelmiştir.

Bu bağlamda Türkiye Belediyeler Birliğinin “Su Kayıp Yönetimi” konulu faaliyeti hem eğitim yönü hem de farkındalık oluşturma adına çok yerinde ve anlamlı olmuş, makale içeriğinde söz konusu eğitim süresince öne çıkan ve üzerinde hassasiyetle durulmasında yarar görülen hususlara değinilerek, mevcut durum ve yapılması gerekenler hakkında bilgi verilmeye çalışılmıştır.

Türkiye’de Su Kaynaklarının Durumu

Tarım ve Orman Bakanlığı verilerine göre Türkiye yarı kurak iklim bölgesinde yer aldığından, su kalitesinin iyileştirilmesi, kullanılabilir su miktarının artırılması ile koruma ve kullanma dengesinin sürdürülebilirliğinin sağlanması büyük önem taşımaktadır. Karasal iklim karakteri gösteren ülkemizde 1981-2017 yılları arasında alansal yıllık ortalama yağış miktarı 574 mm olarak gerçekleşmiş olup, bu yağış yılda ortalama 450 milyar m³ yağış hacmine tekabül etmektedir. Ülkemizde su kaynakları bölgeler arasında miktar açısından yıl içerisinde değişiklikler göstermektedir. Yıllık yağış miktarı Doğu Karadeniz Bölgesi’nde ortalama 2.500 mm olarak ölçülürken, Orta Anadolu’da bu değer 230 mm’ye kadar düşebilmektedir. Bu yağışın akışa geçen kısmı ülke genelinde yaklaşık 172 milyar m³ olarak gerçekleşmektedir.

Dolayısıyla yüzölçümü 779.500 kilometrekare ve yıllık ortalama yağış hacmi 450 milyar m³ olan ülkemizde yıllık tüketilebilir yerüstü ve yeraltı su potansiyeli toplamı 112 milyar m³tür. Bunun yanında ülkenin toprak ve su kaynaklarının geliştirilmesinden sorumlu olan kamu kurum ve kuruluşlarının geliştirdikleri projeler neticesinde çeşitli maksatlara yönelik yıllık su tüketimi miktarı ise 54 milyar m³e (%48,2) ulaşmıştır.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan 2017 yılı adrese dayalı nüfus verileri kullanılarak hesaplandığında, Türkiye’nin kişi başına düşen yıllık kullanılabilir su miktarının 1.400 m³ civarında olduğu görülmektedir.

Genel kabullere göre yılda kişi başına düşen kullanılabilir su miktarı 10.000 m³’ten fazla olan ülkeler su zengini sayılmaktadır. Bir ülkede yılda kişi başına düşen su miktarı 1700 m³’ten düşükse “su baskısı”, 1000 m³’ün altına inmiş ise “su açığı” ile karşı karşıya olduğu kabul edilmektedir. Buna göre Türkiye kişi başına düşen su miktarı ile “su kıskısı” bulunan ülkeler kategorisinde yer almaktadır.

Ülke nüfusunun 2040 yılında yaklaşık 100 milyon olacağı öngörüsünden hareketle kişi başına düşen kullanılabilir su

miktarının yaklaşık 1.120 m³ olacağı hesaplanmaktadır ki, mevcut büyüme hızı ve su tüketim alışkanlıklarının değişmesi gibi faktörlerin etkisi dikkate alındığında su kaynakları üzerinde olabilecek baskılar muhtemelen daha da artacaktır.

Bu bağlamda günümüzde su yaşantımızın ve küresel ekosistemin vazgeçilmez bir parçası olarak önemini giderek artırmaktadır. Tatlı su kaynakları iklim değişimi, kirlenme ve nüfus artışı ile giderek de kıt bir kaynak haline gelmektedir. Dolayısıyla Türkiye’nin gelecek nesillere sağlıklı ve yeterli su bırakabilmesi için kaynakların çok iyi korunup, akıllıca kullanılması gerekmektedir ki, bu da su kayıpları ile mücadelenin önemini her geçen gün daha da hissettirmektedir.

Su Kayıpları

Tarım ve Orman Bakanlığı Ulusal Su Planı 2019-2023 verilerine göre gelişmiş ülkelerde su kaybı %8-24, yeni sanayileşen ülkelerde %15-24 ve gelişmekte olan ülkelere %24-45’dir. Türkiye’deki bütün belediyelerin faturalandırdığı su kullanımı ile kaynaktan çektiği su miktarı dikkate alındığında kayıp-kaçak oranının % 36 civarında olduğu görülmektedir. Ancak uzmanlara göre ülkemizde kayıp su oranının %50’lere yakın olduğu düşünülmektedir.

İçme suyu borularında ve bağlantı parçalarında meydana gelen kırık ve çatlaklardan, boru birleşim yerleri ve abone bağlantı hatlarında meydana gelen, tüketici sayacından önceki su kayıpları “Fiziki Su Kayıpları” olarak tanımlanmaktadır. İçme suyu şebekelerindeki fiziksel su kayıp ve kaçakları nedeniyle suyun önemli bir kısmı maalesef kullanılamamaktadır.

Bu konuda özellikle Su ve Kanalizasyon İdareleri başta olmak üzere su kayıplarının tespiti, kayıplara sebep olan faktörler ve alınacak tedbirlerle ilgili çalışmalar her geçen gün hızla artmaktadır. Kaldı ki yeni su kaynağı tahsisi yerine mevcut suyun verimli kullanılması, akılcı ve sürdürülebilir su yönetimi açısından çok gereklidir.

Su kaynaklarının korunması ve verimliliğin artırılması doğrultusunda, içme-kullanma suyunun etkin kullanılması ve israfının önlenmesi için içme-kullanma suyu temin ve dağıtım sistemlerindeki su kayıplarının kontrolüne ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacıyla “İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği” 08/05/2014 tarih ve 28994 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup, bu Yönetmelik; su teminine ilişkin hizmetler ile çalışmaların su kaynaklarının korunması doğrultusunda yönlendirilmesi ve yaygınlaştırılmasına, su idarelerinin su temininde, depolanmasında, iletiminde, dağıtımında ve tüketiminde su kayıplarının azaltılmasına yönelik görev ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esasları kapsamaktadır.

İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliğine göre; Büyükşehir ve il belediyeleri su kayıplarını 2023 yılına kadar en fazla %30, 2028 yılına kadar ise en fazla %25 düzeyine; diğer belediyeler su kayıplarını 2023 yılına kadar en fazla %35, 2028 yılına kadar en fazla %30, 2033 yılına kadar ise en fazla %25 düzeyine indirmekle yükümlüdürler.

İçme-kullanma suyu temin ve dağıtım sistemlerindeki su kayıplarının kontrolü için alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla da “İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği Teknik Usuller Tebliği” 16/07/2015 tarih ve 29418 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Tebliğe göre; İdareler içme-kullanma suyu temin ve dağıtım sistemlerindeki idari ve fiziki su kayıplarının önlenmesi için; idari ve fiziki su kayıplarının ölçüme dayalı olarak belirlenmesini, şebekenin ve sistemin şartnamelere ve uygulama projelerine uygun yapılmasını, kullanılan malzemelerin standartlara uygun olarak temin edilmesini, sistemde ana basınç bölgesi ve alt bölgelerin oluşturulmasını, şebekede etkili bir basınç ve debi yönetimi ile optimum işletme şartlarının sağlanmasını, sistemin izlenmesi ve kayıt altına alınmasını ve etkili bir su yönetim sistemini sağlamakla yükümlüdür.

Su İdarelerinde kayıp su; fiziki ve idari kayıplar olmak üzere iki ayrı tip olarak ortaya çıkmaktadır.

• **Fiziki kayıplar:** Dağıtım sistemlerinden kaynaklanan fiziksel kayıplar olup, çoğunlukla sızıntı olmakla birlikte, aynı zamanda depo taşmalarından kaynaklanan su kayıplarıdır.

• **İdari kayıplar:** Suyun aboneye başarılı bir şekilde teslim edilmesinde ortaya çıkan fiziksel olmayan kayıplar olup, çeşitli nedenlerden ötürü, doğru bir şekilde ölçülüp kaydedilmeyen ve böylece abone tüketimi miktarında bir miktar hata ortaya çıkmasına se-

bep olan kayıplardır. İdari kayıplar, su kaynağı işleminden fiziksel olarak hiç su kaybının olmaması nedeniyle fiziksel olmayan veya “kâğıt üzerinde kalan” kayıplar olarak görülebilir.

Fiziki kayıplar üç ön bileşenden oluşmaktadır:

- İletim ve dağıtım hatlarındaki kayıplar,
- Dağıtım borusu ile sayaç arasındaki hatlardaki kayıplar,
- Depolarda meydana gelen kaçak ve taşmalar.

İdari kayıplar üç ön bileşenden oluşmaktadır:

- Abone sayacı ölçüm hataları,
- Veri aktarımı ve sistematik veri işleme hataları,
- İzinsiz tüketim.

Su kayıplarının birçok sebebinin bulunduğu, etkilene derecelerinin de çok değişken olduğu açıktır. Yüksek oranlardaki fiziki kayıplar abonelere verilecek olan su miktarını azaltır ve idarenin işletme maliyetleri ile yatırımlarını artırır. İdari kayıplar ise idarenin gelir kaybına sebep olur. Su kayıplarının yüksek olması iletim ve dağıtım sistemlerinin verimsizliğini ortaya koyar ki buradan çıkacak sonuç, kayıp su miktarı ne kadar çok ise idarenin şebekeye hâkim olma kabiliyeti o kadar azdır.

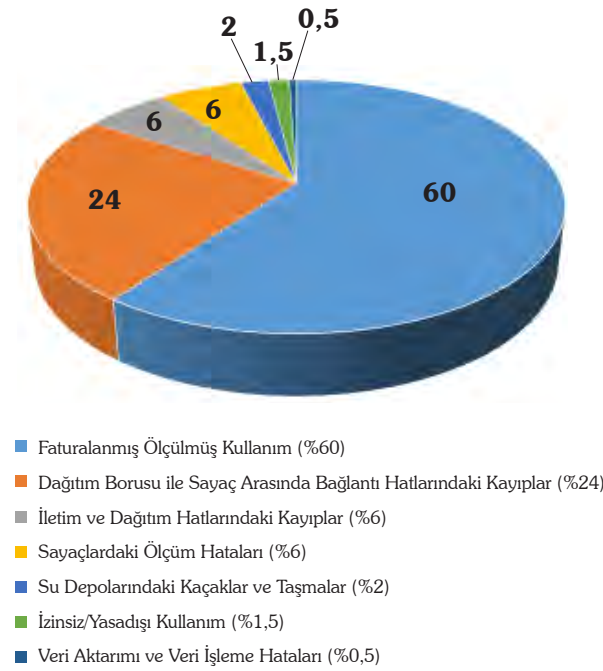
Genel olarak toplam kayıp suyun yaklaşık %75-80’i fiziki kayıp, %20-25’si idari/ticari kayıp olarak değerlendirilmektedir. Ülkemizde en fazla kayıp su miktarının fiziki kayıplarda olduğu dikkate alınarak, toplam kayıp suyun en

azından %80'inin fiziki kayıp, %20'sinin de idari/ticari kayıp olarak değerlendirilmesi doğru olacaktır.

Fiziki kayıp suyun büyük oranda dağıtım borusu bağlantısı (kolye) ile abone sayacı arasındaki şube yolu veya abone servis bağlantısı dediğimiz yerlerde meydana geldiği değerlendirilmektedir.

İdareler tarafından detaylı saha çalışmaları ve araştırmalar yapılarak "Su Dengesi Bileşenleri" nin hesaplanmasının yapılması gerekmektedir. Bu konuda yaklaşık %40 kayıp su oranı olan bir idarenin "Su Dengesi Bileşenleri"ne göre tahmini dağılımı aşağıda verilmeğe çalışılmıştır:

Maalesef suyun iletimi ve dağıtım sırasında su miktarının bir bölümü çeşitli sebeplerle kaybolmaktadır. Su kayıplarını azaltma idarelerin şebekeyi kullanma ve şebekeye hakim olma yetenekleriyle orantılıdır. Ancak büyükşehirler gibi binlerce kilometre şebeke ile bina/ev bağlantılarından oluşan ağ sisteminde su kayıplarının tespiti kolay olmamakla birlikte çözümsüz de değildir.

Sonuç ve Öneriler

Türkiye'nin su kaynaklarının sürdürülebilir şekilde yönetimini sağlamak ülkenin bütün vatandaşlarını, sek-

törlerini ve kurum/kuruluşlarını doğrudan alakadar eden milli bir meseledir. Ancak su kaynaklarının korunması ve ulusal su politikaları hakkında vatandaş farkındalığı yeterli seviyede olmadığı gibi, su yönetimi ile ilgili kurum/kuruluşlar arasında etkin bir koordinasyon da sağlanamamıştır.

Su mevzuatının çok parçalı (yaklaşık 30 kanun ve ikincil düzenleme), sayıca da fazla olmasına rağmen yeterli ölçüde düzenleyici nitelikte olmaması, ayrıca kurumlar arası yetki çakışmalarına ve izleme süreçlerinde mükerrerliklere yol açması, su kaynaklarının havza esaslı yönetilmesi için yetersiz kalması gibi nedenler sebebiyle bu konuda acilen revizyona ihtiyaç duyulmuş, nitekim TBMM gündeminde olan Su Kanunu Taslağının yasalaşması yönünde kamuoyu ile paylaşılan bilgilere göre ciddi adımlar atılmaya başlanmıştır.

Ülkemizde belediyelerin iletim ve dağıtım sistemindeki su kayıplarının şebekelere verilen suyun en az %40-50'si olarak değerlendirilmesi ve bu oranın ise kabul edilebilir bir düzeyin çok üzerinde olması, su kayıplarının sebepleri ve çözüm yolları konusunda ki çalışmaların artırılmasını ve daha detaylı araştırmalar yapılmasını kaçınılmaz kılmaktadır.

Bu kapsamda, öncelikle aşağıda sıralanan uygulamaların yapılması önemli görülmektedir;

- IWA (Uluslararası Su Birliği) standart su dengesi tablosunun doldurulması ve analizinin yapılması,
- Ölçülebilir alt izole bölge tasarımlarının yapılması,
- Minimum gece debisi analizinin yapılması ve saha uygulamalarının yürütülmesi,
- Basınç yönetimi uygulamasının yapılması,
- Su kayıp yönetiminde performans analizlerinin yapılması,

a. Yıllık Kaçınılmaz Fiziki Kayıp Hacmi ((UARL) hesabı,

b. Altyapı Kaçak İndeksi (ILI) analizi,

c. Ekonomik Kaçak Seviyesinin (ELL) tanımlanması,

d. Su kayıp yönetimi bileşenleri için fayda maliyet analizi,

- Su kayıp yönetiminde kurum veri tabanının entegrasyonunun yapılması (SCADA, ABYS, CBS, Çağrı Merkezi vs.),

- Su yönetiminde su, enerji, personel, finansal verimlilik esaslarının belirlenmesi.

Son söz; suyun her bir damlası önemli.

Kaynakça

- 1) Tarım ve Orman Bakanlığı Ulusal Su Planı (2019-2023)
- 2) Türkiye İstatistik Kurumu

TÜRKİYE’NİN BİSİKLETLİ ULAŞIM VİZYONU VE BİSİKLET PLANLAMA DENEYİMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Hatice Gül ÖNDER

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi / Öğretim Üyesi

Furkan AKDEMİR

Ankara Büyükşehir Belediyesi / Y. Şehir Plancısı

Günümüzde ulaşım planları da sürdürülebilirlik kavramı üzerinden düşünülmekte ve kaynakların etkin yönetilmesini sağlayan minimum çevre kirliliği ve trafik sıkışıklığına neden olacak şekilde planlar hazırlanmaya çalışılmaktadır (Sayyadi ve Awasthi, 2018).

Bisikletin, ulaşım açısından bakıldığında insana ekonomik, çevresel ve sosyal sürdürülebilirlik bağlamında üst düzey verim kazandırması, onu ulaşım planlarında son derece cazip bir ulaşım türü haline getirmektedir (Koglin, 2015). Bisikletin ulaşım ağı içinde bir tür olarak yer almasının faydaları arasında insan sağlığı için faydalı olması, motorsuz bir taşıt olması sebebiyle emisyon gazlarının salınımını azaltıcı etkisi, güzergâh esnekliği sağlaması, ulaşım türleri arasında mobil bir entegrasyon aracı olması, ulaşımaya ayrılan bütçenin azaltılmasında etkin rol oynaması, kazalarda ölüm oranının azalması gibi etkiler sıralanabilir (Lovelace, Goodman, Aldred, Berkoff, Abbas ve Woodcock, 2017).

Yeni bir kent içi ulaşım türü olarak görülen bisiklet, özellikle otomobilin gereksinim duyduğu yol alanı talebini azaltmak, trafik durultma, sürdürülebilir altyapı arayışlarında destekleyici çözümler sunmaktadır (Gössling, Schröder, Späth ve Freytag, 2016).

Günümüzde bisiklet alanlarının planlanmasında Türkiye kentlerinde birçok zorluk yaşanmaktadır. Bir bisiklet güzergâhı planlansa ve uygulansa dahi kullanım oranı çok düşük kalabilmektedir. Türkiye'deki bisikletli ulaşımın tabii olduğu mevzuattan kaynaklanan eksiklikler, farklı ülke örneklerinin Türkiye'deki ulaşım sistemlerine entegre edilmesinde yaşanan uyumsuzluklar söz konusudur. Bilimsel yazında bisikletli ulaşım ile ilgili birçok hususun mevzuatta bulunmaması, bizleri bisikletli ulaşım planlaması ve uygulamalarının belirli açılardan eksik yapıldığı sonucuna götürmektedir.

Kavramsal ve Kanuni Arka Plan

Gencinden yaşlısına kentsel ulaşımında birçok insanın tercih ettiği, çevre dostu motorsuz ulaşım türü olan bisiklet, ülkemizde birçok kentte kullanılan bir ulaşım türüdür. 13 Ekim 1983 tarih ve 18195 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Karayolları Trafik Kanunu'na göre bisiklet; üzerinde bulunan insanın adale gücü ile pedal veya el ile tekerleği döndürülmek suretiyle hareket eden motorsuz taşıtlardır. 12 Aralık 2019 tarih ve 30976 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Bisiklet Yolları Yönetmeliğine göre (2019) bisiklet, "Üzerinde bulunan insanların adale gücü ile pedal veya el ile tekerleği döndürülmek suretiyle hareket eden motorsuz taşıtlar ile azami sürekli anma gücü 0.25 kilovatı geçmeyen, hızlandıkça gücü düşen ve hızı en fazla 25 km/saate ulaştıktan sonra veya pedal çevirmeye ara verildikten hemen sonra gücü tamamen kesilen elektrikli bisikletler" olarak tanımlanır.

Bisiklet, parklanma ve hareketlilik açısından otomobil ile karşılaştırıldığında; bir otomobilin park ettiği yere 18 bisiklet park edebilmekte, bir otomobilin hareket ettiği alanda 30 bisiklet hareket edebilmektedir (Türkiye 2023 Ulaşım ve İletişim Stratejisi, 2011). Ayrıca 40 bin kişiyi bir saatte

bir yerden bir yere trenle geçirebilmek için 2 şerit işgal edilmesi gerekirken, otobüs için 4, otomobil için 12 ve bisiklet için ise sadece 1 şeride ihtiyaç vardır (Kentleşme Şurası, 2009).

Türkiye'de bisikletin kullanım alanı oldukça geniş olmakla birlikte özellikle bir yerden bir yere ulaşımında, spor amaçlı, rekreatif amaçlı ve oyun amaçlı olarak farklı amaçlarla kullanılmaktadır. Çevre dostu bir ulaşım türü olan bisiklet için, Türkiye'de yasal ve yönetsel çerçeveye ilişkin bisiklet ve bisiklet odaklı hususların planlanması ve tasarımı-na yönelik çok kısıtlı bir çerçeve yer almaktadır. Bisiklet kullanımına ayrılmış kısımların genişliklerinin belirlenmesinde ve bisiklete ilişkin unsurların kentsel mekânda uygulanmasında, uygulama ilkelerinin geliştirilmesi gereği, bizi doğrudan uygulama imar planına yönlendirmekte ve üst ölçek planlarda genel geçer olarak verilen bu tanımlamanın yetersiz olduğunu göstermektedir. Uygulama İmar planını incelediğimizde ise bisiklete ilişkin genel dahi olsa planlama-uygulama-tasarım-ilkeler hususlarında detaylı bir bilgiye ulaşılamamaktadır. Sadece ilgili yönetmeliğin 1d bölümünde yer alan Uygulama İmar Planı Gösterimler (lejan) ekinde bisiklet yolu ve bisiklet parkının hangi işaret ve sembollerle gösterileceği belirtilmiştir.

03 Temmuz 2017 tarih ve 30113 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde (2017) sadece yapılaşmada idarenin yükümlülüklerinin belirlendiği Madde 26 (1-a)'da bisiklet yolu yapmak ya da yaptırmaktan idarenin sorumlu olduğu belirtilmiştir. 22 Şubat 2018 tarih ve 30340 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Otopark Yönetmeliğinde (2018), genel esaslara yönelik bölümde bütün otoparklarda ne kadarlık bir bisiklet park yeri ayrılması gereğine açıklık getirilmiş yaya alanları, bisiklet yolları ve kaldırımların otopark olarak düzenlenemeyeceği hükmüne yer verilmiştir. Park et-devam et otoparklarının düzenlenme esaslarının belirlendiği ilgili maddede ise otopark alanlarına sadece binek taşıtlar, hafif ticari araçlar, motosiklet ve bisikletlere ayrıldığı görülmektedir.

Bisiklet ve unsurlarına yönelik daha detaylı çerçeve, 3 Kasım 2015 tarih ve 29521 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Şehir İçi Yollarda Bisiklet Yolları, Bisiklet İstasyonları ve Bisiklet Park Yerleri Tasarımına ve Yapımına Dair Yönetmelik (2015) ile 12 Aralık 2019 tarih ve 30976 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Bisiklet Yolları Yönetmeliği, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 2017 yılında hazırlanan Şehir İçi Bisiklet Yolları Kılavuzunda yer alır. Kentlerde bisiklet yolu, şeridi, parkuru vb. bisikletli ulaşımın planlanmasına ilişkin unsurların hangi nitelik ve niceliklere sahip olması gerektiği, bisiklet yolu türleri ve diğer önemli hususlara ilişkin düzenlemeler bu çerçevede ele alınmıştır.

Genel Değerlendirme

Türkiye kentlerinden farklı kentsel büyüklükler, demografik yapı, arazi yapısı, kentsel kullanımlar, ulaşım desenleri ve farklı özelliklere sahip kentleri pilot olarak seçilerek Türkiye’de tamamlanmış ve kabul görmüş ulaşım ana planları karşılaştırılmış ve bir analiz yapılmıştır. Analize konu kentler, İstanbul, Ankara, Mersin, Antalya, İzmir, Sakarya, Erzurum, Muğla, Malatya, Erzincan ve Rize olarak belirlenmiştir. Bu karşılaştırmada hem büyükşehir hem de küçük ve orta ölçekli kentler yer almış ve ana planlarında yer alan bisikletli ulaşım projeleri kapsamında yapılanların ortaya koyulması ve mevcut durumun değerlendirilmesi hedeflenmiştir.

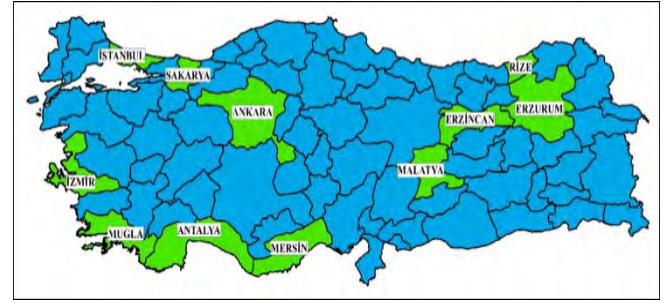
Türkiye’de bisikletli ulaşım planlaması kavramsal arka planda belirtildiği haliye yasal ve yönetsel çerçeve dâhilinde kentlerin belirli özellikleri göz önünde bulundurularak planlanan bir arka plana sahiptir. Bu bağlamda hem yüzeysel kalabilmekte hem de uygulama aşamasında bazı aksaklıkları da beraberinde getirmektedir. Türkiye’de tamamlanmış ve kabul görmüş ulaşım ana planlarında yer alan bisikletli ulaşım projelerinin incelenerek karşılaştırılması, bu çalışma kapsamında bisikletli ulaşım planlaması için üretilecek modelde yol gösterici rol taşımaktadır.

Bu çalışmanın ana ilgi odağı olan bisiklet ve bisikletli ulaşım planlaması için Türkiye’de tamamlanmış ve kabul görmüş ulaşım ana planları kapsamında, hazırlık aşamasında toplanan veriler, kentlerin sosyo-demografik yapısı başlığı altında plan yılı mevcut nüfusu, proje hedef yılı nüfusu, kentin gelir dağılımı, kentin eğitim durumu ve kentin yaş dağılımlarını içerecek şekilde, ulaşım ana planı yapılan kentlerin ulaşım yapısı ve bisiklet kullanımının değerlendirilmesi verilmiştir. Bu kapsamda, kentteki taşıt sahipliği, kentsel ulaşımında kullanılan taşıt türleri, tüm yolculukların taşıt türlerine oranı ve gelir durumu/çalışma durumuna göre bisiklet kullanımındaki farklılıklar düşünülerek analiz ortaya koyulmuş ve kentlerde bisikletin kullanım amacı, bisikletin tercih edilme nedeni, bisiklet hususunda kentlerde ortaya çıkan sorunların tespiti ve bisikletli ulaşımaya yönelik plan kapsamındaki öneriler karşılaştırılmıştır.

Ulaşım ana planı değerlendirilen kentler

Türkiye’de tamamlanmış ve kabul görmüş ulaşım ana planları, belirli bir nüfusa sahip kentlerden seçilmemiş olmakla birlikte, büyükşehirler ile küçük ve orta ölçekli kentleri kapsamaktadır. Bu şehirlerden, İstanbul, Ankara, Mersin, Antalya, İzmir, Sakarya, Erzurum, Muğla ve Malatya büyükşehir statüsündeyken; Erzincan ve Rize ise demografik olarak daha küçük ve orta ölçekli kentler olarak adlandırılmaktadır. Bu kapsamda yapılan değerlendirmelere göre, ulaşım planlaması yapılan bu kentlerde orta-alt gelir düzeyine sahip kişilerin yoğunlukta bulunduğu sonucuna ulaşılabilir. Kentte yaşayan kişilerin eğitim düzeylerine

göre bir değerlendirme yapıldığında, her bir kentte farklı eğitim düzeylerine sahip kişilerin yer aldığı görülmektedir. Bu farklılığın ortaya çıkmasının nedenlerinden birisi de her ulaşım planı kapsamındaki verinin farklı eğitim düzeyi bilgisine göre toplanmış olması da bir etken olabilir. Ancak ilk-orta ve lise eğitim düzeyindeki nüfusun yoğunlukta olduğu söylenebilir. Kentlerin sahip olduğu nüfusun yaş dağılımları açısından bakıldığında, yine eğitim düzeylerinde olduğu gibi farklı yaş gruplarına göre verilerin toplanması, yüzdelik dağılımlardaki farklılığı ortaya koymaktadır. Ancak genel olarak değerlendirilecek olursa, Türkiye’deki genel yaş dağılımına paralel olarak genç ve orta yaş nüfusun yoğunlukta olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Ulaşım ana planı yapılan kentlerin ulaşım yapısı ve bisiklet kullanım durumları incelendiğinde; kentlerin çoğu mevcut ulaşım türleri; otomobil, taksi, motosiklet, otobüs, dolmuş/minibüs, servis gibi ulaşım türlerine sahipken, İstanbul, Ankara, Antalya İzmir gibi kentlerde kentlerin ulaşım makroformunun büyüklüğüne bağlı olarak raylı sistemlerinin de gelişmiş olduğu gözlenmektedir. İstanbul, İzmir ve Muğla gibi kentlerde ek olarak deniz yolu ulaşımı da yer almaktadır.

Kentlerin yoğunluğunda kentsel yolculuklarda bisikletle ulaşım oranı %1’in altında kalmakta, sadece Mersin’de %1,1 ile Muğla’da %1,67 ile ve Sakarya’da %1,4 ile diğer kentlere kıyasla daha yüksek oranda bisiklet kullanımı olduğu görülmektedir. Buradaki oranları değerlendirecek olursak, yaş dağılımında genç ve orta yaş grubunda olan kişilerin %80’lik bir orana sahip olduğu Mersin, Muğla ve Sakarya kentlerinde, kentsel yolculuklarda bisiklet kullanımının daha fazla olması, genç ve aktif olan nüfusun daha yoğun şekilde bisiklet kullandığının göstergesidir.

Gelir grubu veya çalışma durumuna göre ulaşılabilen veriler ışığında kentlerdeki bisiklet kullanımı incelendiğinde; yoğunlukla düşük ve orta gelir grubundaki kişilerin bisikletle ulaşımı tercih ettiği fark edilir şekilde görülmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Türkiye’de bisikletli ulaşımaya yönelik çizilen yasal ve yönetsel çerçeve, bisikletin tanımı, parklanması, bisiklet yolu

ve güzergâhı gibi bisiklet unsurlarının tasarımının nasıl olacağından öteye gidememekte, bisikletli ulaşım planlaması için kentlerin özelliklerine ve sosyo-demografik-ekonomik yapısına göre bir öneri geliştirememektedir. Bu da uygulama ve bisikletin tahmin edilen düzeyde kullanılması aşamasında sorunları beraberinde getirmektedir. Ancak yerel yönetimlerin ve kentsel aktörlerin inisiyatifinde, Türkiye’de bisikletli ulaşımı konu edinen planlama arayışlarında uygulama açısından farklılıklara yer verildiği de görülmektedir. Türkiye kapsamında incelenen kentlerde düşük ve orta gelir grubu ağırlıklı olması, eğitim düzeyinde genç nüfus etkisinin hissedilmesi, bisikletli ulaşım ve arazi kullanımı açısından koordinasyon sağlanırken dikkat edilmesi ve öncelik verilmesi gereken kritik noktalardan bazılarıdır.

Türkiye’de bisikletli ulaşımaya yönelik yapılacak planlama faaliyetlerinin, yasal ve yönetsel çerçeveye dikkatli şekilde uyulduğunda daha verimli bir bisikletli ulaşım altyapısı kurgulanabileceği tahmin edilmektedir. Bununla birlikte Türkiye’deki bisiklet planlamasına yönelik yasal ve yönetsel çerçeveye uyumun yanı sıra bu çalışmanın da gelecekte hazırlanabilecek, bisiklet konusunda güzergâh seçiminde öncelikler, bisiklet güzergâhı planlama ve uygun güzergâh seçimi kriterleri, ulaşım alışkanlıkları açısından bisikletli ulaşımın yeri gibi çalışma konuları için iyi bir referans kaynak olacağı düşünülmektedir.

Referanslar

- Akı, M. (2018). Belediyeler için Bisikletli Ulaşımın Geliştirilmesine Yönelik Yol Haritası Çalışması Sonuç Raporu (Hazırlayan: WRİ Ross Sürdürülebilir Şehirler Merkezi), Yaşanabilir Şehirler Sempozyumu, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Bisiklet Yolları Yönetmeliği, (2019). <https://mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=34025&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5> (Erişim tarihi: 21 Ağustos 2020)
- Gössling, S., Schröder, M., Späth, P. and Freytag, T. (2016) Urban Space Distribution and Sustainable Transport, *Transport Reviews*, 36:5, 659-679, DOI: 10.1080/01441647.2016.1147101
- İmar Kanunu, (1985). <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.3194.pdf> (Erişim tarihi: 22 Nisan 2020)
- Karayolları Trafik Kanunu, (1983). <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2918.pdf> (Erişim tarihi: 21 Ağustos 2020)
- Karayolları Trafik Yönetmeliği, (1997). <https://mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=8182&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5> (Erişim tarihi: 21 Ağustos 2020)
- Koglin, T. (2015). Velomobility and the Politics of Transport Planning. *GeoJournal* 80, 569–586 <https://doi.org/10.1007/s10708-014-9565-7>
- Lovelace, R., Goodman, A., Aldred, R., Berkoff, N., Abbas, A., & Woodcock, J. (2017). The Propensity to Cycle Tool: An Open Source Online System for Sustainable Transport Planning. *Journal of Transport and Land Use*, 10(1), 505-528.
- Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği, (2014). <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/06/20140614-2.htm> (Erişim tarihi: 21 Ağustos 2020)
- Otopark Yönetmeliği, (2018). <https://mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=24408&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5> (Erişim tarihi: 21 Ağustos 2020)
- Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği, (2017). <https://mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=23722&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5> (Erişim tarihi: 21 Ağustos 2020)
- Sayyadi, R., & Awasthi, A. (2018). A simulation-based optimisation approach for identifying key determinants for sustainable transportation planning. *International Journal of Systems Science: Operations & Logistics*, 5(2), 161-174.
- Şehir İçi Yollarda Bisiklet Yolları, Bisiklet İstasyonları ve Bisiklet Park Yerleri Tasarımına ve Yapımına Dair Yönetmelik (2015). <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/11/20151103-1.htm> (Erişim tarihi: 21 Ağustos 2020)
- T.C. Bayındırlık ve İskân Bakanlığı (2009). Kentleşme Şurası 2009: Kentleşme Teknik Altyapı ve Ulaşım Komisyonu Raporu. <https://webdosya.csb.gov.tr/db/kentges/edordosya/kitap2.pdf> (Erişim tarihi: 21 Ağustos 2020)
- T.C. Cumhurbaşkanlığı 100 Günlük İcraat Programı (2018). https://www.tccb.gov.tr/assets/dosya/100_GUNLUK_ICRAAT_PROGRAMI.pdf (Erişim tarihi: 21 Ağustos 2020)
- T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (2017). Şehir İçi Bisiklet Yolları Kılavuzu, İstanbul: Alpar Matbaa.
- T.C. Kalkınma Bakanlığı (2013). Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018). <http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/Onuncu-Kalk%C4%B1nma-Plan%C4%B1-2014-2018.pdf> (Erişim Tarihi: 13 Ağustos 2020)
- T.C. Sağlık Bakanlığı (2015). Fiziksel Aktiviteyi Teşvik Projesi 2015-2018, Basın Açıklaması, <https://www.saglik.gov.tr/TR,3459/fiziksel-aktiviteyi-tesvik-projesi-2015-2018-18052015.html> (Erişim tarihi: 21 Ağustos 2020)
- T.C. Ulaştırma Bakanlığı (2011). Türkiye 2023 Ulaşım ve İletişim Stratejisi Hedef 2023, http://www.sp.gov.tr/upload/xSPTemelBelge/files/93C5Y+-Türkiye_Ulasim_velletisim_Stratejisi.pdf (Erişim tarihi: 20 Mayıs 2021)
- Ulaşımın Enerji Verimliliğinin Artırılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, (2019). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/05/20190502-5.htm> (Erişim tarihi: 22 Nisan 2020)
- 12 Aralık 2019 tarih ve 30976 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Bisiklet Yolları Yönetmeliği (2019). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/12/20191212-1.htm> (Erişim tarihi: 20 Mayıs 2021)
- Antalya Büyükşehir Belediyesi (2013). Antalya Kent İçi Ulaşım Ana Planı Rapor-5 Yönetici Özeti, Antalya.
- Erzurum Büyükşehir Belediyesi- Boğaziçi Proje Mühendislik A.Ş. (2013). Erzurum Ulaşım Ana Planı, Erzurum, Erzurum Büyükşehir Belediyesi.
- Gazi Üniversitesi AUAP Ofisi - Ankara Büyükşehir Belediyesi. (2013). Ankara UAP - Ankara Metropoliiten Alanı ve Yakın Çevresi Ulaşım Ana Planı 2013, Ankara, Gazi Üniversitesi AUAP Ofisi - Ankara Büyükşehir Belediyesi.
- Gazi Üniversitesi KUTEM - Rize Belediyesi. (2018). Rize Ulaşım Ana Planı 2018, Ankara, Gazi Üniversitesi KUTEM - Rize Belediyesi.
- Gazi Üniversitesi KUTEM - Erzincan Belediyesi. (2017). Erzincan Ulaşım Ana Planı 2017, Erzincan, Erzincan Belediyesi.
- Malatya Büyükşehir Belediyesi-Altyapı Mühendislik Ltd. (2017). Malatya Ulaşım Ana Planı Raporu 2017, Malatya Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Dairesi Başkanlığı.
- Mersin Büyükşehir Belediyesi (2016). Mersin Ulaşım Ana Planı Sonuç Raporu 4/6, Mersin Büyükşehir Belediyesi-Boğaziçi Proje Mühendislik A.Ş., Mersin Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Daire Başkanlığı Mersin.
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi (2011). İstanbul Metropoliiten Alanı Kentsel Ulaşım Ana Planı, İstanbul, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Daire Başkanlığı Ulaşım Planlama Müdürlüğü.
- İzmir Büyükşehir Belediyesi-Boğaziçi Proje Mühendislik A.Ş. (2017) Ulaşım Planı İzmir (UPI) 2030 İzmir, İzmir Büyükşehir Belediyesi
- Muğla Büyükşehir Belediyesi-UlaşımArt Ltd.- Plan Ofis Ulaşım Planlama Ltd. Şti. (2018) Muğla Ulaşım Ana Planı, Muğla, Muğla Büyükşehir Belediyesi.
- Sakarya Büyükşehir Belediyesi - Mescioğlu Mühendislik Müşavirlik A.Ş. (2011). Sakarya Ulaşım Ana Planı (2011-2023). Sakarya, Sakarya Büyükşehir Belediyesi.

FRANSA'DA İKLİM DEĞİŞİKLİĞİYLE MÜCADELE

Ayben OKKALI AKTAŞ
TBB / Dış İlişkiler Müdürlüğü / Uzman

Sümeyye GEDİKOĞLU DOĞAN
TBB / Proje ve Finans Birimi / Uzman

**Fransa'da 22 Ağustos 2021 tarihinde 2021-1104 Sayılı
“İklim Değişikliği ile Mücadele ve Etkileri Karşısında
Dayanıklılığın Güçlendirilmesine İlişkin Kanun”u yürürlüğe girdi.**

Dünyayı yaşamaya elverişli kılan ve içinde su buharı, karbon dioksit, metan ve azot oksit barındıran “sera gazları”, endüstri devriminin ardından hızla değişim gösteren faaliyetler nedeniyle artmış; ancak bu artışta yeterince yer alamayan su buharı nedeniyle yeryüzü sıcaklığında yükseliş başlamıştır (Erdoğan, 2018: 704). Yirminci yüzyılın son çeyreğine denk gelen ve insan temelli hareketlilikte yaşanan bu artış, en önemli çevre sorunlarından biridir ve insan kaynaklı iklim değişikliği, önemli bilimsel temellere sahiptir (Doğan ve Tüzer, 2021: 650). Bu sorunların üstesinden gelmek ve iklim değişikliğiyle mücadele etmek için gerek uluslararası kuruluşlar gerekse devletler çeşitli önlemler almakta ve ülkelerin mevzuatını bu mücadelede yer alabilecek şekilde düzenlemektedirler.

Dünya nüfusunun çok büyük bir çoğunluğunu barındıran kentler, iklim değişikliğinin hem en büyük üreticisi hem de iklim değişikliğiyle mücadele konusunda ön saflarda mücadele eden yerlerdir. Şehirlerin ayak izleri Dünya yüzeyinin sadece yüzde ikisini kaplarken, küresel enerjinin yüzde 78’ini tüketmekte ve sera gazı emisyonlarının yüzde 60’ından fazlasına neden olmaktadır (UN).

2020 sonrası iklim değişikliği rejiminin çerçevesini oluşturan Paris Anlaşması, 2015 yılında Paris’te düzenlenen BMİDÇS 21’inci “Taraflar Konferansı”nda kabul edilmiştir. COP 21’de, 2020 sonrası için ilk kez küresel ölçekte bütün ülkeler sera gazı emisyon azaltımı taahhüdünde bulunmuşlar ve 5 Ekim 2016 itibarıyla, küresel sera gazı emisyonlarının %55’ini oluşturan en az 55 tarafın anlaşmayı onaylaması koşulunun karşılanması sonucunda, 4 Kasım 2016 itibarıyla yürürlüğe girmiştir (MFA).

İklim bilimi konusunda dünyanın önde gelen otoritesi olan “Hükümetler Arası İklim Değişikliği Paneli (Intergovernmental Panel on Climate Change)”ne göre, bu on yılda sera gazları oranında görülecek hızlı ve ciddi azalmalarla iklim değişikliklerinin önlenebilir noktaya çekilebileceği düşünülmektedir. Bu nedenle de ülkeler nezdinde ciddi adımlar atılması önem taşımaktadır.

Bu bağlamda Fransa’da 22 Ağustos 2021 tarihinde “İklim Değişikliği ile Mücadele ve Etkileri Karşısında Dayanıklılığın Güçlendirilmesine İlişkin Kanun”u yürürlüğe koyularak Paris iklim anlaşmasının gerektirdiği şekilde kalkınma modelini; karbonsuz, daha dirençli, daha adil ve dayanışmanın yüksek olduğu bir toplum modeline geçişin amaçlandığı bilinmektedir. Kanun’un yürürlüğe girmesinin temel nedeni, Fransa’nın sera gazı (GHG) emisyonunu 2030’a kadar 1990 seviyelerine kıyasla %40 oranında azaltması hedefinden ileri gelmektedir.

Fransa’da yürürlüğe giren kanun, beş tema etrafında yapılandırılmıştır: tüketim, üretim ve çalışma, seyahat, barınma ve gıdadır. Kanun çerçevesinde kurulan “İklim Yüksek Konseyi”, her yıl planlanan önlemlerin uygulandığını ve her üç yılda bir, yerel yönetimlerin sera gazlarını azaltma ve iklim değişikliğine uyum sağlama eylemlerini izlemekle görevlendirilmiş bağımsız bir kuruluştur.

Fransa, İklim Değişikliği ile Mücadele ve Etkileri Karşısında Dayanıklılığın Güçlendirilmesine İlişkin Kanun’la öncelikle tüketim konusunda yeni önlemler almıştır. Bu çerçevede, tüketimle bağlantılı reklamcılık ve tanıtım sektörüne yeni düzenlemeler getirerek tüketimi teşvik eden unsurların sınırlandırılması ve “greenwashing”¹e karşı mücadele edilmesi amaçlanmıştır. Her türlü tanıma konu ürün veya hizmetlerde “karbon nötr” iddiasının bulundurulması yasaklanmıştır. Toptan satışların yaygınlaştırılması ve cam atıklarına ilişkin iyileştirmelerin getirilmesi, sağlıklı ve sürdürülebilir gıdanın teşvik edilmesi ve agroekolojinin² gelişiminin desteklenmesi yine Kanun amaçları arasında sayılmaktadır.

Tüketim alışkanlıklarının çevre üzerindeki etkisi, göz ardı edilemeyecek kadar önemlidir. Bu nedenle tüketicileri iklim değişikliğinin ürün ve hizmetler üzerindeki etkisi hakkında bilgilendirmek için bir “çevre etiketi” oluşturulması Kanunda yer almaktadır. Pilot bir çalışma sonrası, çevreye duyarlı sınıflandırma (eco-score) sistemi; öncelikli olarak giyim sektöründe standart ve zorunlu hale getirilecek, ardından diğer sektörlerde de zaman içinde yaygınlaştırılacaktır.

Reklamcılık sektörüne getirilen bir diğer yenilik ise fosil yakıtların pazarlanması ve tanıtımına ilişkindir. Buna göre, fosil yakıt tanıtımlarının 2022’de yasaklanması ve 2028 yılında çevre kirliliğine en çok neden olan araç reklamlarının yasaklanarak bahse konu araçların 2028 yılı sonrasında kullanımının tamamen durdurulması Kanunun hedefleri arasındadır. Bununla eş zamanlı olarak, iklim değişikliğinin etkisine ilişkin bilgilendirme kampanyaları desteklenerek, 2022 yılı itibarıyla çevreye duyarlı ilk tanıtımların otomobil ve ev aletleri ile ilgili olması planlanmaktadır.

Toptan satışın Kanun’la ifade edilen bir diğer avantajı ise ambalaj atıklarının tüketiminin azaltılmasına göstereceği katkıdır. Kanunla birlikte, büyük ve orta ölçekli mağaza-

1) Greenwashing: bir şirketin çevresel sorumluluğa sahip olduğu imajını vurgulamak amacıyla yaydığı yanlış bilgi

2) Gıda sistemlerinin ekolojik açıdan duyarlı, ekonomik açıdan uygulanabilir ve sosyal açıdan adil olacak şekilde dengelenmesini

ların 2030 yılına kadar satış alanlarının %20'sini toptan satışa ayırması beklenmektedir. Ayrıca kanunda geri dönüşümle de ilgili hükümler bulunmaktadır. Bu çerçevede ulusal bir yol haritası sunması beklenen bir “yeniden kullanım gözlemevi” kurularak faaliyete geçmesi sağlanmıştır.

Fransa'nın iklim değişikliği kanunu incelendiğinde, üretim faaliyetleri hususunda çeşitli kısıtlama ve iyileştirmelere gidildiği; ekonominin yeşillendirilmesinin hızlandırılması amacıyla önlemler alındığı, Fransa'da varlık gösteren ulusal araştırma stratejisi, ulusal düşük karbon stratejisi ve ulusal biyoçeşitlilik stratejisi ile uyumlu hale getirildiği görülmektedir. Bu çerçevede bazı hükümler yedek parçaların kullanılabilirliğini artırmayı amaçlamakta; üreticilere ürünlerinin pazarlama süresi boyunca ve sonrasında beş yıldan az olmamak üzere belirlenen “minimum ek süre” içerisinde yedek parça teminini sağlama zorunluluğu getirildiği görülmektedir.

Fransa'da özel şirketlerde kurulu bulunan Sosyal ve Ekonomik Komiteleri (CSE), çalışanlardan oluşmakta ve danışma kurulu görevi görmektedir. Kanunla birlikte, söz konusu komitelerin çevre konularında görevleri artırılması planlanmakta, şirketin uygulamalarına yönelik çevre duyarlılığı kriterlerine ilişkin işveren CSE'ye danışma zorunluluğu getirilmektedir. Böylelikle çalışanları işverenleriyle istişare ederek çevre stratejisi konusunda kendilerini ifade etme fırsatı bulmaları ve iklim değişikliğiyle mücadele konusunda ek danışman meclisleri kurulması hedeflenmektedir.

Kanun'un yürürlüğe girmesini takiben, tüm kamu sözleşmelerinin ve alımlarının ekolojik kriterleri dikkate alacak şekilde yapılması beklenmektedir. Nihai tüketicilere doğalgaz sağlayan veya doğalgaz tüketen ve yıllık teslimat veya tüketimleri Danıştay Kararnamesi ile belirlenmiş olan eşiği aşan doğalgaz tedarikçileri, biyogaz üretim sertifikalarını alma yükümlülüğü altında kalacaklardır. Doğalgaz tedarikçileri, bu yükümlülüğü yerine getirebilmek için doğrudan biyogaz üreterek ve bu üretime tekabül eden biyogaz üretim sertifikalarını alarak veya biyogaz üreticilerinden sertifika alarak gerçekleştirebileceklerdir.

Kanun'la birlikte yerel ve bölgesel yönetimlere yeni sorumluluk yüklendiği; özellikle belediyeler nezdinde yenilenebilir enerji veya düşük karbonlu hidrojen üretimi finansmanına katılmalarına izin veren bir kanunun değişikliği yapılması da ayrıca öngörülmektedir. Hidroelektrik, hidrojen ve biyogazı desteklemek için Devlet'in bir nükleer reaktörü kapatmaya karar vermesi durumunda; tedarik güvenliği ve sera gazı azaltma hedeflerinin dikkate alması zorunlu hale getirilmesi; rüzgâr türbinlerinin kurulumunda da belediye başkanının gözlemlerinin proje liderine iletmesi maddesi eklenerek belediyelerin rolü artırılmıştır.

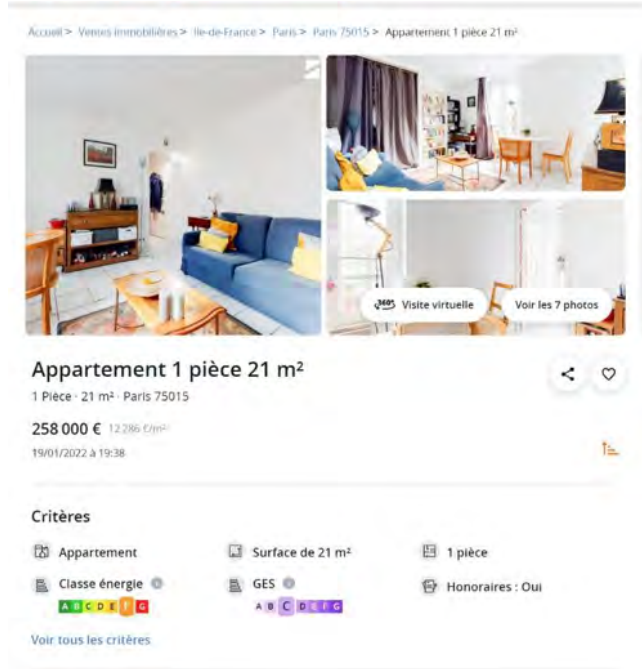
Fransa iklim değişikliği kanunuyla birlikte, ilgili diğer kanunlarda da düzenlemelere gidildiği görülmektedir. Ekosistemleri korumak için madencilik yasasının yapılan düzenlemelerle bazı hükümler değiştirilmiş; bazı hükümler de kalıcı olarak kaldırılarak faaliyetlerin gerçekleştirilmesi engellenmiştir. Karbonsuz enerjinin geliştirilmesi amacıyla çok yıllık enerji programının yenilenebilir enerjilerin geliştirilmesi için bölgesel hedeflere indirgenmesi, yenilenebilir enerjiler konusunda topluluklarının oluşturulması, ticari alanlarda ofislerde ve otoparklarda güneş panelleri veya yeşil paneller kurma zorunluluğunun genişletilmesi hükümleri getirilmiştir. Madenciliğin yanında, ormanları ve içme suyu kaynaklarını korumak için de ilgili kanunlarda değişiklikler yapılmıştır.

Tarım uygulamalarına ilişkin olarak, Kanun'la birlikte, azotlu gübrelerden kaynaklanan emisyonların azaltılmasına yönelik yıllık bir yol haritası kararname ile belirlenecek ve hedeflere ulaşamaması durumunda 2024'ten itibaren bir vergilendirme sistemi ile bir eylem planı uygulamaya konulacaktır. Böylece, Fransa'da üretim modellerinde çevre dostu yöntemlerin benimsenmesi ve yerel yönetimler, özel şirketler ve STK'lar düzeyinde bu önlemlerin benimsenmesi amaçlanmaktadır.

Kanun'un seyahatle ilgili düzenlemeleri incelendiğinde, havayolu ve demiryolu taşımacılıklarıyla kara yolu ulaşım araçları kullanımı konusunda iyileştirmelere gidildiği görülmektedir. Bireysel araç kullanımlarına alternatifleri teşvik etmeyi ve çevreye daha saygılı bir araç filosuna geçiş yapmayı amaçlayan Kanun, 2024'ün sonuna kadar 150.000'den fazla nüfuslu şehirlerde düşük emisyon bölgeleri oluşturulmasını öngörmektedir. Ayrıca, kentlerin hava kalitesi sınır değerlerini düzenli olarak aşan 10 şehirde eski model ve çevreye az duyarlı araçların yasaklanarak trafik yasaklarının otomatik olarak programlanması planlanmıştır. Ayrıca, bireysel araç kullanımı yerine paylaşımlı sistemlerin tercih edilmesi için karayollarına ayrılmış özel yol tahsisıyla vatandaşlar bu yöntemi kullanmaya teşvik edilecek; 2024 yılı itibarıyla bölge yönetimleri tarafından bir yol eko-vergisi oluşturulacaktır. Ayrıca, Kanun'la belirlenen hedefle 2030 yılına kadar CO2 emisyonu 95 g/km'yi aşan araçlar ve 2040 yılına kadar çevre kirliliğine en çok neden olan kamyon ve otobüslerin satışı yasaklanacaktır.

Demiryolu taşımacılığında yapılan düzenlemelerle bölge yönetimlere bölgesel trenlerde daha cazip fiyat sunma zorunluluğu getirilmiş ve vatandaşın bireysel araç yerine tren kullanımı teşvik edilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca havayolu taşımacılığı düzenlemesiyle 2022'den itibaren, demiryolu hattının bulunduğu iki yerleşim yeri arasında ulaşım 2 saat 30 dakikalık alt sınır ise iç hat uçuşları yasaklanacak ve 2022'den itibaren iç hat uçuşları zorunlu karbon denkleştirmesine tabi tutulacaktır.

Çevre değişikliğiyle mücadele alınacak önlemlerden birisi de özellikle kent merkezlerinde yaşayan vatandaş daha fazla ilgilendiren konut politikaları hususunda olduğu düşünülmektedir. Fransa’da konutlar yapıları itibarıyla enerji performanslarını değerlendiren sınıflara ayrılmıştır³. Kanun’la birlikte; konutlarda ısı kaybının önlenmesi için önlem alınması öngörülmüş ve ekolojik temelli renovasyon projeleri desteklenmeye başlanmıştır.

Bu kapsamda; 2023 yılına kadar “G” sınıfına ait konutlarda; 2028 yılından itibaren “F” sınıfına ait konutlarda; 2034 yılına kadar ise “E” sınıfına ait konutlarda yalıtımın iyileştirilmesi öngörülmüş; belirtilen yıllara kadar yalıtımı iyileştirilmeyen konutların kira yöntemiyle kullanılmasına sınırlama getirilmiştir. Konutların enerji verimliliği yöntemiyle uyumlaştırılmaları yasaya göre uygulanacak ve takip edilecek olup halihazırda konutu kira yöntemiyle kullanan kiracı, ev sahibinden bu iyileştirmeleri yapmasını talep edebilecektir. Kanun’la birlikte çeşitli bilgi, teşvik ve kontrol mekanizmalarının kiracı için hak kullanımı güçlenecektir.

Kanun’la birlikte D’den G’ye kadar sınıflandırılmış ve şahıs şirketleri tarafından satış işlemi gerçekleştirilecek konutların, satış teklifleri içerisinde bir enerji denetimi yapılması ve bu denetim sonucunun ilan edilmesi zorunludur. Bu yükümlülük 2022’den itibaren F ve G sınıfları için, 2025’te

E sınıfı için ve 2034’te D sınıfı için geçerli olacaktır. Kanunla birlikte ulusal bir “yenileme kılavuzu” ve konut bilgi kitapçığı/karesi oluşturulmuştur.

Kanun’da yapılan değişiklik önerisi sonrasında; tüm haneler, en düşük gelire sahip olanlar da dâhil olmak üzere, Kanun’un öngördüğü iyileştirmeleri yapmakla yükümlü olup bahse konu iyileştirmeleri yapmak için devlet garantili kredi dâhil olmak üzere en az bir finansman mekanizmasına erişebilecektir.

Kanun’la birlikte betonlaşmaya karşı mücadele edileceği açıklanmaktadır ve özellikle kent merkezlerindeki yeşil arazinin betonlaşmasıyla mücadelede edilecektir. Kanun’un öngördüğü üzere 2030 yılına kadar betonla yapılaşma oranı yarıya indirilecek; 2050 yılına kadar net sıfır betonlaşma sağlanması hedeflenmektedir. Bu hedefin takibi bölgesel yönetimlerce yapılacaktır. Arazinin betonlaşmayla sonuçlanacak yeni iş ve alışveriş merkezleri gibi alanların kurulması/inşa edilmesi yasaklanmak üzere ilke oluşturma çalışmaları sürdürülecektir.

Kanun, mevcut durumda koruma altına alınmış veya ulusal ve millî park gibi doğal yaşam alanları haricinde, bölge yönetimleri sınırları içinde yer alan yeşil alanların en az %30’unun betonlaşmadan korunması hedefi belirlemiştir. Ayrıca kanunla birlikte yerel yönetimlerin; sahil şeridinin iklim değişikliğinden etkilenerek kıyı erozyonu nedeniyle yeni arazi alanının oluşması durumunda bu alanların şehir planlama stratejisi içine dâhil edilerek yerel yönetimin kullanım yetkisine vermesine imkân verilmiştir.

İklim değişikliği kanunuyla gıda tüketimi hususunun da tanımlandığı ve üretici ve tüketicilere sorumluluk getirdiği anlaşılmaktadır. Kanun’la birlikte, kamu ve özel okul kantinlerine 2021 eğitim öğretim yılının başından itibaren haftalık bir vejetaryen menü sunma zorunluluğu getirilmiştir. 2023’ten itibaren, birden fazla menü seçeneği sunan devlete bağlı kantinler ve üniversiteler günlük vejetaryen menü oluşturmak zorunda olacaklar. Ayrıca, özel toplu yemek hizmetinin, 1 Ocak 2024’ten itibaren %20’si organik tarım ürünleri de dâhil olmak üzere en az %50 kaliteli ve sürdürülebilir gıda maddelerinden oluşan yemekler sunması beklenmektedir.

Kanun metni aynı zamanda agroekolojinin gelişimini ve tarım sektörü tarafından yayılan sera gazı emisyonlarının azaltılmasını da amaçlamaktadır. Ayrıca, yine üretim aşamasında azotlu gübrelerden kaynaklanan emisyonların azaltılmasına yönelik yıllık bir yol haritası kararname ile belirlenecek ve hedeflere ulaşamaması durumunda 2024’ten itibaren bir vergilendirme sistemi ile bir eylem planı uygulamaya konulacaktır.

3) “G” numara sırasına sahip konutlar; yılda m² başına 80 kg’dan fazla karbondioksit yayan yapılardır. Bu binalar yılda m² başına 450 kWh’den fazla elektrik tüketmekte ve 100m²’de yıllık 2.250 €’dan fazla elektrik faturası ödemekle yükümlüdür. F veya G düzeyinde sınıfına sahip konutlar başlıca kirleticilerdir. Kanunla birlikte bu konutların mülk sahipleri enerji tüketimini azaltmak için gerekli iyileştirme ve yenilemeyi yapmakla yükümlüdür.

İklim Değişikliği Kanunu, ülke sınırları dışında ormanların tahrip edilmesine, ormanların bozulmasına veya doğal yaşamın bozulmasına neden olan tüketim malzemelerini Fransa'da bulundurmama kararı almıştır. Ayrıca, ormanların korunması hususunu kapsayan bu maddenin hem 9 Temmuz 2001 tarihli ve 2001-602 sayılı Orman Oryantasyonu Kanunu'yla hem de İklim Değişikliği Kanunu'nun son maddesinde düzenlenen cezai hükümlerle bağlantılıdır.

Kanun'un son maddesinde, herhangi bir nedenle çevreye zarar vermesi durumunda cezai yaptırımları artırmaktadır.

Çevreye geri dönülemez düzeyde zarar vermek tehlikesine sebep olma: Bir güvenlik veya tedbir yükümlülüğünü ihmal veya ihlal ederek fauna, flora veya suyun kalıcı olarak zarar görme riskine neden olunması durumunda, sebep olanların 3 yıla hapis ve 250.000 Avro para cezası ile cezalandırılmaları öngörülmektedir. Genel bir kirlilikle sonuçlanmayan eylemde ise işleme konu davranışın tehlikeli veya geri dönülebilir kirlilikle sonuçlanması durumunda yine yaptırım uygulanması mümkün hale getirilmiştir.

Genel ve geniş anlamda çevre kirliliğine sebep olma ve çevrenin ölümüne sebep olma: Çevreye kasıtlı olarak yapılan ciddi saldırılar, azami 10 yıl hapis ve 4,5 milyon Avro para cezasıyla cezalandırılır. Tüzel kişilerin kasti veya kasti olmayan zararlarına karşılık 22,5 milyon Avro'ya kadar para cezasıyla cezalandırılmaları mümkün kılınmıştır. Tüzel kişilerin sebep olduğu çevre kirliliği düzeyine göre elde edilen kârın on katına kadar para cezasına çarptırılmaları da mümkündür.

Kanun'la birlikte kurulan ve kendisine rol ve sorumluluklar yüklenen İklim Yüksek Konseyi desteğiyle, Kanun'da öngörülen tedbirlerin uygulanması değerlendirilerek Fransa'nın iklim hedeflerine ulaşılmasını sağlamak için karbon tüketim bütçelerinde evrim önerildiği düşünülmektedir. Ayrıca, analiz neticesinde, İklim Değişikliğiyle Mücadele Kanunu'yla ile Çevre Kanunu'nun pek çok yönetmelikle birbirine bağlanmış olduğu ve böylece iki Kanun'un birbirinden ayrılmaz parçaların bir bütünü oluşturduğu gözlemlenmektedir.

Kaynakça

- Birleşmiş Milletler, <https://www.un.org/en/climatechange/cities-pollution.shtml> (Erişim tarihi: 02.02.2022).
- Dışişleri Bakanlığı, <https://www.mfa.gov.tr/paris-anlasmasi.tr.mfa>, (Erişim tarihi: 12.02.2022).
- Erdoğan, S. (2018), İklim Değişikliği-ne Karşı Verilen Küresel Mücadele ve Avrupa Birliği, MANAS Journal of Social Studies, C.7, S.8, s. 703-718.
- Fransa Orman Oryantasyonu Kanunu www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORF-TEXT0000223691/ (Erişim tarihi: 08.02.2022).
- İklim Değişikliği ile Mücadele ve Etkileri Karşısında Dayanıklılığın Güçlendirilmesi Kanunu https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORF-TEXT000043956924?init=true&page=1&query=2021-1104+&searchField=ALL&tab_selection=all (Erişim tarihi: 22.01.2022).
- IPCC (2018). Global warming of 1.5 o C" https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/sites/2/2018/07/SR15_SPM_version_stand_alone_LR.pdf (Erişim tarihi: 11.02.2022).
- Martin, R., M., F. (2012), "The European Union and International Negotiations on Climate Change: A Limited Role to Play". Journal of European Research, 8(2): 193-209.
- Tüzer, M., Doğan, S. (2021), İklim Değişikliğinin Bilimsel Temelleri. Social Sciences Research Journal, C.10, S.3, s.639-656.
- Vie Publique, "Loi du 22 août 2021 portant lutte contre le dérèglement climatique et renforcement de la résilience face à ses effets", <https://www.vie-publique.fr/loi/278460-loi-22-aout-2021-climat-et-resilience-convention-citoyenne-climat> (Erişim tarihi: 14.02.2022).
- Zarkai, J.C. (2021) "Les principales dispositions de la loi du 22 août 2021 portant lutte contre le dérèglement climatique et renforcement de la résilience face à ses effets", <https://www.actu-juridique.fr/administratif/environnement/les-principales-dispositions-de-la-loi-du-22-aout-2021-portant-lutte-contre-le-dereglement-climatique-et-renforcement-de-la-resilience-face-a-ses-effets/> (Erişim tarihi: 14.02.2022).

‘DOĞADAKİ AYAK İZİ’

‘Doğadaki Ayak İzi’ adlı e-twinning projesi kapsamında Şehzadeler Belediyesini ziyaret eden TOKİ İlköğretim Okulu e-twinning girişimi öğrencilerine çevre bilinci eğitimi verildi.

TOKİ İlköğretim Okulu e-twinning girişimi öğrencileri, ‘Doğadaki Ayak İzi’ adlı e-twinning projesi kapsamında Şehzadeler Belediyesini ziyaret etti. Öğrenciler, Belediye Başkan Yardımcısı Bilal Demir ve Şehzadeler Belediyesi Çevre Mühendisi Edip Safa Özkan ile bir araya geldi. Manisa Tarzanı’nın izinde geleceğin çevrecisi olacak olan öğrencilere, ziyaretleri sırasında çevre bilinci eğitimi verildi. Çevreci öğrencileri misafir eden Belediye Başkan Yardımcısı Bilal Demir, bir süre onlarla sohbet ederek, projeleri hakkında bilgi aldı. Daha sonra Çevre Mühendisi Edip Safa Özkan, öğrencilere Küresel Isınma, İklim Değişikliği, Çevre Kirliliği gibi konularda bilgi vererek, bunlara karşı neler yapılabileceğini anlattı. Ziyaretin sonunda çevreci öğrenciler ile ziyaretin anısına fotoğraf çektiren Başkan Yardımcısı Demir, onlara çeşitli hediyeler verdi.

Şehzadeler Belediye Başkanı
Ömer Faruk ÇELİK

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİNE YEŞİL BİR BAKIŞ

Dr. Murat ALKAN

Bursa Büyükşehir Belediyesi / Kırsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı / Ziraat Yüksek Mühendisi

İklimsel değişimlere uyum sağlayamama, tarımsal üretim süreçleri üzerinde olumsuzluklara yol açmaktadır. Yeterli ve güvenilir gıdaya erişim zorlaşırken etkin ve sürdürülebilir tarımsal faaliyetler daha önemli bir hale gelmektedir.

Büyükşehir Belediyeleri, yeşil kalınma hedefleri doğrultusunda sürdürülebilir tarım faaliyetlerine destek olurken, doğal kaynaklar ile yenilenebilir enerji kaynaklarının etkin yönetilmesine de katkı sunmaktadır.

İklim değişiklikleri, nüfus artışı ve şehirleşme oranının yükselmesi gibi etkenler doğal kaynaklar üzerinde baskı oluşturmaktadır.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 2015 yılında kabul edilen ve 2030 yılına kadar ulaşılması hedeflenen; çevrenin ve doğal kaynakların korunması, teknolojik gelişim, iklim değişimine uyum, açlığa son, yoksulluk ve eşitsizlikle mücadele gibi başlıklarda 17 maddeden oluşan Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarını belirlemiştir.

Bu amaçlara ulaşım yolunda büyükşehir belediyeleri ile diğer kurum ve kuruluşların koordineli çalışmaları önem kazanmıştır.

2014 yılında yürürlüğe giren 6360 sayılı Kanun ile 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'nci maddesine eklenen "Büyükşehir ve ilçe belediyeleri tarım ve hayvancılığı desteklemek amacıyla her türlü faaliyet ve hizmette bulunabilirler" hükmü ile Büyükşehir Belediyeleri iklim değişimine uyumlu bir şekilde sürdürülebilir tarım ve doğal kaynakların korunması konularında daha etkin çalışma olanağına kavuşmuştur.

Tarım Alanları ve Doğal Kaynak Potansiyeli

TÜİK verilerine göre, Büyükşehir Belediyeleri, Türkiye nüfusunun % 78'ine (66.092.128) ve işlenen tarım alanının % 56'sına (129.926.812) da hizmet vermektedir (1).

Türkiye ve Büyükşehir Belediyeleri-İşlenen Tarım Alanı (2020 yılı) ve Nüfus (2021 yılı) Verileri (TÜİK-2022)		
	Nüfus	İşlenen Tarım Alanı (Da) (Çayır ve Mera Alanları Hariç)
Türkiye	84.680.273	231.451.337
Büyükşehir Belediyeleri (30 İl)	66.092.128	129.926.812
Büyükşehir Belediyeleri-Türkiye Oranı (%)	78	56
Adana	2.263.373	4.822.360
Ankara	5.747.325	11.524.026
Antalya	2.619.832	3.649.230
Aydın	1.134.031	3.535.090
Balıkesir	1.250.610	3.902.535
Bursa	3.147.818	2.976.366
Denizli	1.051.056	3.650.212
Diyarbakır	1.791.373	5.550.243
Erzurum	756.893	3.470.401
Eskişehir	898.369	5.585.608
Gaziantep	2.130.432	3.488.710
Hatay	1.670.712	2.268.348
İstanbul	15.840.900	740.641
İzmir	4.425.789	3.256.983
Kahramanmaraş	1.171.298	3.593.637
Kayseri	1.434.357	5.718.089
Kocaeli	2.033.441	795.201
Konya	2.277.017	18.590.788
Malatya	808.692	2.807.819
Manisa	1.456.626	5.071.315
Mardin	862.757	3.140.280
Mersin	1.891.145	3.296.664
Muğla	1.021.141	2.245.511
Ordu	760.872	2.527.768
Sakarya	1.060.876	1.700.253
Samsun	1.371.274	3.749.851
Şanlıurfa	2.143.020	10.496.678
Tekirdağ	1.113.400	3.927.950
Trabzon	816.684	951.974
Van	1.141.015	2.892.281

Tablo 1. Türkiye ve Büyükşehir Belediyeleri-İşlenen Tarım Alanı ve Nüfus Verileri (TÜİK-2022)

Tarımsal üretimde verimlilik toprak ve su kaynaklarının etkin yönetimine bağlıdır. İşlenebilir tarım alanlarının artırılamayacağı gerçeğinden dolayı mevcut alanların iyi bir planlama ile kullanılması tarımsal üretimin artırılması için tek seçenektir (2).

Nüfus artışı, şehirleşme, iklim ve sosyo-ekonomik değişimler, doğal kaynaklar ve çevrenin korunmasında daha çok mücadele edilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. On Birinci Kalkınma Planı döneminde Türkiye'nin çevre ve doğal kaynakların sürdürülebilir yönetimi alanında önceliklendirildi.

rilmesinde fayda görülen temel hedefler; İklim dostu kalkınma modeli uygulanması, Ar-Ge ve inovasyon stratejilerinin geliştirilerek yaygınlaştırılması, ulusal kapsamda doğal kaynakların sürdürülebilir yönetimi, sürdürülebilir kalkınma amaçlarına uyumlu şekilde strateji ve planlamaların gerçekleştirilmesi olarak sıralanmaktadır (3).

1.500 m³ kişi başı kullanılabilir su ile Türkiye su kısıtı olan ülkeler arasındadır. Yıllık yağış ortalaması 574 mm/yıl olan Türkiye'nin yıllık su miktarı 450 milyar m³ suya denk gelmektedir. Ülkemizin 112 milyar m³ olan kullanılabilir su kaynağının yaklaşık 57 milyar m³'ünden aktif olarak yararlanılmaktadır. Bu değer %77'si (44 milyar m³) sulamada, % 23'ü (13 milyar m³) içme-kullanma ve sanayide kullanılmaktadır. Günümüzde tarım suyun en fazla kullanıldığı sektör olarak kendini göstermektedir. Ülkemizde 8.5 milyon ha olan sulanabilir arazinin 6,65 milyon ha'ı sulamaya açılmış durumdadır (4).

2020 yılı için Türkiye'nin toplam yeraltı suyu tahsisi 17,025 km³/yıl ve Türkiye genelinde sulamada kullanılan yüzey suyu miktarı 34,706 km³/yıl olarak gerçekleşmiştir (5).

Türkiye'deki yenilenebilir enerji kaynaklarının durumu maddeler halinde aşağıda belirtilmiştir (6).

Türkiye'nin elektrik enerjisi üretimi 304,8 milyar kWh olmuştur. 2018 yılında elektrik üretimi dağılımı, % 37,3 kömür, % 29,8 doğal gaz, % 19,8 hidrolik enerji, % 6,6 rüzgar, % 2,6 güneş, % 2,5 jeotermal ve % 1,4 diğer kaynaklar olarak gerçekleşmiştir.

Hidrolik: Hidrolik santrallerin teorik potansiyeli ülkemiz için 433 milyar kWh ve ekonomik hidroelektrik enerji potansiyeli 160 milyar kWh/yıl'dır. Türkiye dünya teorik hidroelektrik potansiyelinin %1'ine ve ekonomik potansiyel olarak Avrupa'nın % 16'sına sahiptir. Ülkemizin 2018 yılı sonu hidroelektrik kurulu gücü yaklaşık 29 MW olarak gerçekleşmiştir.

Rüzgar: Türkiye'de kurulabilecek rüzgar elektrik santrallerinin toplam kapasitesi 47.845 MW olduğu belirlenmiştir. 2020 yılı ülkemizin rüzgar tabanlı elektrik kurulu gücü 8.832 MW olarak gerçekleşmiştir.

Jeotermal: Ülkemizin jeotermal potansiyelinin % 78'i Batı Anadolu'da yer almaktadır. Jeotermal kaynakların % 90'ı düşük ve orta sıcaklıkta olup tarımsal tesisler, tarımsal kurutma, sera ısıtması, termal turizm ve çeşitli endüstriyel uygulamalar gibi doğrudan kullanılmaktadır. % 10'luk bölüm ise elektrik enerjisi üretimi gibi dolaylı uygulamalara uygundur. Türkiye'nin jeotermal ısı potansiyeli 31.500 MWt ve elektrik üretimi için potansiyeli 2000 MWe olarak hesaplanmaktadır.

Güneş: Türkiye coğrafi konumu ile yüksek güneş enerjisi potansiyeli değerine sahiptir. Ülkemizin güneş tabanlı elektrik kurulu gücü 2020 yılı sonu itibarı ile 6.667 MW olarak gerçekleşmiştir.

Biyokütle: Biyokütle kaynakları olarak, bitkisel kaynaklar, orman kaynakları, hayvansal kaynaklar, organik çöpler, sanayi ve evsel atıklar öncelik göstermektedir. Biyokütle Enerjisi Potansiyel Atlası (BEPA) verilerine göre atıkların toplam ekonomik enerji eşdeğeri 3,9 MTEP/yıl civarındadır.

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarında Yeşil Şehir

Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) Şekil 1'de gösterildiği gibi 17 başlıkta toplanmıştır (7).

Şekil 1. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları

Bu 17 amaç doğrultusunda büyükşehir belediyeleri stratejik belgeleri doğrultusunda çalışmalarını yürütmektedir.

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'ndan yeşil şehir hedefini doğrudan ilgilendiren başlıklar kısaca şöyledir (8).

Açlığa Son (SKA 2): Tarımsal üretimin artırılması ve gıdaya eşit erişim için tarımsal verimliliğin yükseltilmesi ve yeterli gıdaya erişim.

Temiz Su ve Sanitasyon (SKA 6): Su yönetimi planlaması için su kaynaklarının etkin yönetimi, içme suyu ve atık suların yönetimi ve su kirliliğine karşı iyileştirme işlemleri.

Erişilebilir ve Temiz Enerji (SKA 7): Enerjinin sürdürülebilir yönetimi kapsamında, enerji verimliliği, enerjiye erişim hakkı ve yenilenebilir enerji kullanımının artırılması için teknoloji ve altyapı yatırımlarının artırılması.

Sorumlu Tüketim ve Üretim (SKA 12): Doğal kaynakların etkin kullanımı için kaynakların ve atıkların sürdürülebilir yönetimi, çevrenin korunumu ve üretimden tüketime kadarki sürecin planlaması.

İklim Eylemi (SKA 13): İklim değişikliklerinin olumsuz etkilerine karşı uyum ve farkındalık oluşturma başlıklarında sürdürülebilir yönetim çalışmaları.

Sudaki Yaşam (SKA 14): Su canlıların korunması için, deniz kirliliğinin azaltılması, deniz ekosisteminin korunması ve su ürünlerinin planlı yönetimi.

Karadaki Yaşam (SKA 15): Karasal ekosistemlerin sürdürülebilir yönetim planlaması ve biyolojik çeşitlilikle genetik kaynakların korunumu.

Özellikle tarımsal verimlilik, toprak ve su kaynaklarını korumak, iklim değişimine uyum sağlamak, yenilenebilir enerji kaynaklarını yaygın kullanmak, gıdaya kolay ulaşmak konularında büyükşehir belediyeleri yeşil şehir koşullarını sağlamaya çalışmaktadırlar.

Bu hedeflere ulaşımın en önemli koşulu Türkiye’de bütüncül bir anlayış ile tüm kamu kurum ve kuruluşlarının koordineli çalışmasıdır. Örneğin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının düzenlediği 04-06/02/2022 tarihli “Yeşil Kalkınma Yolunda Türkiye” temalı toplantısında; tarımda ve enerjide yeşil kalkınma, sürdürülebilir tarım, iklim değişikliği, sıfır atık, enerji, finans, döngüsel ekonomi, düşük emisyon bölgeleri, sosyal konutlar, kentsel dö-

nüşüm, genç istihdam, eğitim seferberliği, yeşil teknoloji ve yeşil binalar gibi çok sayıda konu başlığı görüşülmüş ve 10 maddelik sonuç bildirgesi yayınlanmıştır (9). Bu bildirgedeki önerilerin etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi ancak büyükşehir belediyelerinin sürece katılımları ile mümkün olabilecektir.

Büyükşehir Belediyeleri için Öneriler

Türkiye’de doğal kaynakların mevcut durumu ve sürdürülebilir uygulama süreçleri incelendiğinde, kurumlar arası koordinasyon yapısı ile yetki ve sorumluluk alanlarının paylaşımı faktörlerinin iyileştirilmesi ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Bu kapsamda Büyükşehir Belediyeleri çalışmalarını yürütürken ilçe belediyeleri, İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, üniversiteler, akademik odalar, sivil toplum kuruluşları, kooperatifler, birlikler vb. kurumlarla koordinasyon halinde olurken aynı zamanda kendi aralarında da (30 Büyükşehir Belediyesi) etkin eşgüdümlü bir çalışma olanağına sahip olmaları gereklidir.

Yeşil şehir çalışmaları kapsamında sürdürülebilir tarım ve doğal kaynakların yönetimi konularında, Türkiye nüfusunun % 78’sine ve işlenen tarım alanının % 56’sına hizmet veren 30 Büyükşehir Belediyesi dinamik ve etkin yapısı ile öne çıkmaktadır.

İklim krizinin getirdiği değişimler tarımsal üretim süreçlerini ve tarımsal faaliyetlerin verimliliğini düşürmektedir. Bunun sonucunda yeterli ve güvenilir gıdaya erişim zorlaşmakta ve kendi kendine yetebilen kentlerin önemi artmaktadır. Bu anlamda kentlerde ve çevrelerinde yapılan tarımsal faaliyetler, yaşanan gıda krizlerine karşı en önemli çözüm yöntemi olarak kendini göstermektedir. Yerele özgü bitki türleri iklim krizine karşı direnç oluşturmada önemli rol oynamaktadır (10).

2014 yılından günümüze 5216 sayılı Kanunun’un 7’nci maddesi gereğince Büyükşehir Belediyeleri tarım ile çalışmalarını yürütmektedirler. Sürdürülebilir tarım için, tarımsal alt yapı, arazi özellikleri, ürün, iklim ve doğal kaynaklar gibi farklılıklardan dolayı her büyükşehir belediyesinin kendine özgü hizmette bulunması doğru sonuçlar verecektir. Ayrıca genel çerçevenin belirlendiği büyükşehir belediyeleri için tarımsal görev ve sorumluluk uygulama yönetmeliğinin hazırlanması konusu önemini her geçen gün artırmaktadır.

Sürdürülebilir tarım ve doğal kaynakların etkin kullanımı, iklimsel değişimlere uyum ve çevre koruma konularında halkın bilgilendirme çalışmaları daha etkin yapılmalıdır.

Havza bazlı toprak ve su yönetimi planlaması yapılarak tüm hizmetler bu planlama çerçevesinde yürütülmelidir. Tarımsal arazilerin tarım dışı kullanılmaması için denetimlerin etkinleştirilmesi gereklidir. Türkiye’nin toprak veri tabanı ve toprak kirlilik haritalarının oluşturulması ve izlenmesi ile ilgili olarak kamu ve diğer kurumların çalışmalarına destek verilmelidir. Büyükşehir belediyeleri tarafından toprak analiz laboratuvarları kurulmalı ve çiftçiye kar amacı güdülmeyen hizmet verilmelidir.

Tarımsal sulama hizmetleri tarımsal üretimin içinde olduğundan büyükşehir belediyeleri idari yapılanmasını

da; tarımsal sulama ile tarımsal destekleme hizmetlerinin aynı idari yapı bünyesinde bulunması tarımda verimlilik değerlerinin yükselmesi ile toprak ve su kaynaklarının daha etkin korunmasına olanak sağlayacaktır. Tarımsal sulamada, akıllı sulama sistemleri ve yenilenebilir enerji kullanımı yöntemleri uygulanarak, sulama ve enerji verimliliğinin artırılması yönünde çalışmalar yürütülmelidir. Ayrıca kapalı-basınçlı sistemlerin yaygınlaştırılması için gerekli teknolojik yatırımlara ve eğitim çalışmalarına destek olunmalıdır.

Tarımsal amaçlı kullanılan polietilen plastikler doğada yok olmayan ve zararlı etkileri yıllarca süren malzemelerdir. Bu ürünlerin yerine gübrelenebilir özellikte olan, doğada zararlı bir etki bırakmadan yok olan biyobozunur tarım plastikleri kullanılmalıdır.

İklim değişimi, artan nüfus artışı, tarım arazilerinin azalması ve gıda ihtiyacının artması tarım teknolojilerinde akıllı tarım, hassas tarım ve dijital tarım disiplinlerinin kullanılması gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Bu süreçte büyükşehir belediyeleri öncü görevini yerine getirilmelidir.

Ülkemizin yenilenebilir enerji kaynakları potansiyelinin tarımsal amaçlı kullanımı için eğitim ve teknolojik destek çalışmalarının yürütülmesinde Büyükşehir Belediyeleri daha aktif yer almalıdır. Yenilenebilir enerji kaynaklı (güneş, rüzgar, biyokütle, jeotermal, metan gazı, katı atık) elektrik üretim tesislerinin kurularak tarımsal tesisler desteklenmelidir. Jeotermal kaynakların kullanılarak sera, organik tarım, ürün kurutma vb. tesislerin kurulması ve desteklenmesi için çalışmalar artırılmalıdır. Güneş enerjisinden yararlanarak tarımsal tesislerin elektrik, ısı ve sıcak su ihtiyaçlarının karşılanması işlemlerine öncelik verilmelidir.

Biyokütle kaynaklar (bitkisel, orman ürünleri, tarım atıkları, hayvansal atıklar, organik çöpler, sanayi atıkları) kullanarak organik gübre, ısı ve elektrik üretiminin gerçekleştirildiği tesisler yapılarak çiftçilere destek olunmalıdır.

Sanayideki atık ısı ile çalışan sera sistemlerinin kurularak tarımsal üretime katkıda bulunulmalıdır.

Yerel iklim proje planlarının ve stratejilerinin geliştirilerek ildeki paydaş kurumlarla koordineli şekilde çalışmalar yürütülmelidir. Yeni teknolojilere ve değişen iklim şartlarına uyum sağlayan tarımsal ürünlerin geliştirilmesi ve üretim yöntemlerinin yaygınlaştırılması için çalışmalar yürütülmelidir. İklim değişikliğine uyum için yeni teknolojilerin ve sistemlerin oluşturulması için Ar-Ge merkezleri kurulmalıdır.

İklimsel değişikliklere uyum sağlama sürecinde, tarımsal ilaç kullanımını azaltarak, insan sağlığı ve çevrenin korunması ayrıca ürün kalitesinin yükseltilmesi için tarımsal amaçlı tahmin ve erken uyarı meteorolojik istasyonlarının kurulumları yapılmalı ve mevcut istasyon ağının genişlemesine katkıda bulunulmalıdır.

Yeşil kalkınmanın, doğal kaynakların etkin yönetiminin ve tarımda verimliliğin başat koşulu sürdürülebilirlik çerçevesinde büyükşehir belediyeleri ile kamu kurumları ve diğer paydaşların bütüncül bir şekilde çalışmalarını yürütmesidir.

Kaynakça

1. Türkiye'nin İşlenen Tarım Alanı ve Nüfus Verileri. <https://data.tuik.gov.tr/Search/Search?text=tar%C4%B1m%20alanlar%C4%B1&dil=1> (Erişim Tarihi: 10.02.2022)
2. On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023), Tarımda Toprak Ve Suyun Sürdürülebilir Kullanımı, Özel İhtisas Komisyonu Raporu, T.C. Kalkınma Bakanlığı, Yayın No: KB: 2984 - ÖİK: 766, Ankara, 2018, s.1,69.
3. On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023), Çevre Ve Doğal Kaynakların Sürdürülebilir Yönetimi, Çalışma Grubu Raporu, T.C. Kalkınma Bakanlığı, Yayın No: KB: 2994 - ÖİK: 776, Ankara, 2018, s.63,89.
4. Toprak Su Kaynakları, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, 2022. <https://www.dsi.gov.tr/Sayfa/Detay/754> (Erişim Tarihi: 11.02.2022)
5. Toplam Yeraltı Suyu Tahsisi ve Türkiye Geneline Sulamada Kullanılan Yüzey Suyu Miktarı Karşılaştırması, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, 2022. <https://www.dsi.gov.tr/Sayfa/Detay/1499> (Erişim Tarihi: 11.02.2022)
6. Enerji Kaynaklarının Mevcut Durumu, T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Enerji İşleri Genel Müdürlüğü. <https://enerji.gov.tr/eigm> (Erişim Tarihi: 05.02.2022)
7. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları. <https://www.tr.undp.org/content/turkey/tr/home/sustainable-development-goals.html> (Erişim Tarihi: 08.02.2022)
8. Türkiye Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları 2. Ulusal Gözden Geçirme Raporu, Ankara, 2019. <http://www.surdurulebilirlikalkinma.gov.tr/#top> (Erişim Tarihi: 10.12.2020)
9. Yeşil Kalkınma Yolunda Türkiye Toplantısı. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (04-06.02.2022). <https://csb.gov.tr/yesil-kalkinma-yolunda-turkiye-istisare-toplantisi-sonuc-bildirgesi-bakanlik-faaliyetleri-32046> (Erişim Tarihi: 11.02.2022)
10. Büyükşehirlerin Yeşil Belediye Karnesi Proje Raporu. Yeşil Gelecek Derneği-Kasım 2020/İstanbul. <https://yesilgelecekdernegi.org/yesil-belediye-karnesi/yesil-belediye-karnesi-2/> (erişim tarihi 11.02.2022)

TALAS BELEDİYESİNDEN TÜRKİYE’DE BİR İLK

Şeffaf Odada Başkanla Baş Başa

Talas Belediye Başkanı Mustafa Yalçın, nüfus bakımından Türkiye’nin sekizinci, Kayseri’nin ise en büyük mahallesi olan Mevlana’da şeffaf küre şeklinde tasarlanan makam odasını vatandaşın ayağına getirerek birebir görüşmeler gerçekleştiriyor.

Mevlana Mahallesi Meydanı’nda başlatılan “Şeffaf Odada Başkanla Baş Başa” uygulamasıyla vatandaşlar gün boyu Başkan Yalçın ile yüz yüze görüşerek istek ve taleplerini iletme imkânı buluyor.

Başkan yardımcılarının da hazır bulunduğu uygulama kapsamında sabah 09.00’da Şeffaf Oda’ya gelen Başkan Yalçın, akşam 17.00’ye kadar, isteyen tüm vatandaşlarla birebir görüşerek hem dertlerini dinliyor hem de sohbet ediyor. Sıcak çay eşliğinde gerçekleşen görüşmelerde kimi vatandaşlar şahsi taleplerini iletirken kimisi de mahallede görmüş olduğu bir eksikliği dile getirerek çözüm bulunmasını istiyor.

Başkan Yalçın burada ayrıca çocuklara yaş gruplarına göre oyuncak, günlük defteri veya kitap hediye ederek onların gönüllerini alıyor.

Haftalık yüz civarında görüşme gerçekleştirdiklerini ifade eden Başkan Yalçın, verimli bir halkla ilişkiler çalışması yürüttüklerini ifade ederek, “Her çarşamba günü sabah saat 09.00 ile akşam 17.00 arası buradayız. İlk gün 100 civarında vatandaşımız bize hem hayırlı olsun dedi, hem teşekkür etti. Bir kısmı önerilerini, bir kısmı projelerini, bir kısmı da ihtiyaçlarını söyledi. Çok sevindirici tepkiler aldık. Güzel sohbetler oldu. Çözümü beraber aradık. Aynı zamanda burası elektrik şirketinin, doğalgazın, ulaşım biriminin ve de Büyükşehir Belediyemizin bir bürosu gibi oldu. Çünkü aynı şekilde oralarla ilgili şikayet ve önerileri de biz burada toparlamış olduk. Gelen talepleri konularına göre tasnif edip ilgili birimlere aktarıyoruz.” dedi.

Soğuk ve karlı havaya rağmen uygulamayı sürdürdüklerini dile getiren Başkan Yalçın söz-

Talas Belediye Başkanı
Mustafa YALÇIN

lerini şöyle tamamladı: “Vatandaşın içerisinde olmak güzel bir şey. 80 bin nüfusun yaşadığı Mevlana Mahallesi’nin tam ortasında güzel bir buluşma noktası. Tüm Talaslı hemşehrilerimizi burada her çarşamba günü sabah 09.00’dan itibaren bekliyorum.”

Vatandaşlar Uygulamadan Memnun

Uygulamadan haberdar olup görüşmeye gelen vatandaşlar Başkan Yalçın’ın sıcak karşılaması ve ilgili yaklaşımından oldukça memnun. Yalçın’ın ulaşılabilir bir başkan olduğunu ifade eden vatandaşlar, taleplerinin en ince ayrıntılarına kadar dinlendiği ve kendilerine böyle bir imkan sunulduğu için Başkana teşekkürlerini iletiler.

4483 SAYILI KANUN’UN SU VE KANAL İDARESİ PERSONELİ UYGULAMASI

Halil GÖZÜAÇIK
GASKİ / Teftiş Kurulu Başkanlığı / Müfettiş

Uygulamada büyükşehir belediyesi ve ilçe belediyesi memur ve kamu görevlilerinin, görevleri ile ilgili konularda işlemiş oldukları suçlar nedeniyle yargılanabilmeleri için haklarında yetkili makamlarca 4483 sayılı Kanun kapsamında ön inceleme yaptırılmaktadır.

Kamu Görevlisi ve Memur Kavramı

Devletin ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürüttükleri kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri ifa eden memurlar ve diğer kamu görevlilerinin, görevleri sebebiyle işledikleri suçlar nedeniyle haklarında yetkili merciler tarafından ön inceleme yapılır.

Kamu görevlilerinin, görevleri ile ilgili olarak işlemiş oldukları suçlar nedeniyle yargılanabilmeleri için soruşturma izni, suç hakkında savcılık tarafından soruşturma veya mahkeme tarafından kovuşturma yapılabilmesi yetkili organın verdiği idari nitelikte bir karardır. Savcılık Makamı kamu görevlisinin işlemiş olduğu fiil nedeniyle ilgili idari kurumdaki soruşturma izni almadan doğrudan soruşturma yapamamaktadır. Burada memur ve kamu görevlilerinin özel bir yargılama usulüne tabi tutulmasına yoğun itirazlar yapılmıştır. Yapılan itirazlar neticesinde Danıştay "...Memurların görevlerinden doğan ya da görevleri sırasında işledikleri ileri sürülen suçlarda, özel soruşturma yöntemine tabi tutulmalarının, görevlerinin yerine getirilmesinde her türlü korku ve endişeden uzak tutulmaları yoluyla kamu hizmetlerinin düzenli ve gerektiği biçimde yürütülmesini sağladığı, bu sonucun sağlanmasının memurun şahsı için değil memuriyet görevinin teminatı için olduğu, bu tür bir güvence ihtiyacının, kamu hizmetlerinin birtakım özel ilkelere ve yöntemlere bağlanmış olmasından kaynaklandığı dolayısıyla, memurların özel yargılama usulüne tabi tutulmasının eşitlik ilkesine aykırı olmadığını..." şeklinde görüş belirterek, bu durumun memurun şahsına tanınmış bir ayrıcalık olmadığını, tam aksine kamu hizmetini yerine getirirken görevini korku ve endişeden uzak güvenli bir şekilde yapabilmesi amaçlanmıştır.

Ancak burada memur ve kamu görevlisi kavramlarından kimlerin anlaşılması gerektiğine değinmek gerekmektedir. Çünkü kamu görevlisi kavramı memur kavramına göre daha geniş bir ifadeyi içermektedir. Uygulamada memur aynı zamanda bir kamu görevlisi olarak değerlendirilirken, kamu görevlileri aynı zamanda memur olmayabilir.

Kamu görevlisi kavramı, birçok hukuk dalını ilgilendirmektedir. Hukuk sistemimizde yer alan hukuk dalları içerisinde net bir tanımlama yapılmamıştır. Türk Hukukunda, kamu görevlileri ile ilgili birçok hüküm bulunmasına rağmen, kamu görevlisiyle ilgili genel bir tanım yapmaktan kaçınılmıştır. Bu durum kamu görevlisi kavramı ile ilgili olarak değişik bakış açılarına ve farklı anlamlara neden olmuştur. Yüksek yargı organları bu kavrama değişik bakış açılarıyla yaklaşmış ve farklı anlamlar yüklemiştir. Yargıtay, kamu görevlisi tanımını daha çok ceza hukuku açısından değerlendirmiştir. Bunun nedeni yargılanan kamu görevlisinin hukuki boşluklardan yararlanarak cezadan kurtulmasını engellemektir. Yüksek Seçim Kurulu (YSK), ise kamu görevlisi tanımına seçim hukuku çerçevesinde

yaklaşarak, yürütmenin siyasi kanadını oluşturan bakanları, "memur veya kamu görevlisi" saymamaktadır. Anayasa Mahkemesi, ise Kamu Hukuku ve özellikle Anayasa Hukuku yönünden açıklama getirmeye çalışmıştır. İdare Hukuku açısından bir kimsenin kamu görevlisi olabilmesi için o kişinin, kamuda yer alan bir kurumda çalışmasını zorunlu kılmıştır. Bu koşulun gerçekleşmediği durumlarda, kişinin yapmış olduğu görevin kamu hizmeti olması veya faaliyetin kamusal nitelikte olması kamu görevlisi sayılması için yeterli görülmemektedir. Görüldüğü üzere, bu farklı yaklaşımlar kamu görevlisi tanımından tam olarak anlaşılması gerektiğini bir hayli zorlaştırmıştır. Kamu görevlisi, kamu hizmetine katılma şekline göre şu şekilde sınıflandırılabilir.

1-Kamu Hizmetine Alınma Yönünden: Kamu görevlileri, kamu hizmetine alınmaları bakımından ikiye ayrılır. Kendi isteği ile kamu hizmetine katılanlar ve yükümlü olarak katılanlar.

2-Ücret Yönünden: Kamu hizmetine, ücret karşılığı katılanlar ve ücretsiz katılanlar olmak üzere kendi arasında ikiye ayrılır.

3-Hizmet Süresi Yönünden: Sürekli kamu hizmeti yerine getirenler ve süreli kamu hizmeti görenler olarak da ikiye ayrılır. Örneğin belediyede çalışan memur sürekli olarak görev yaparken belediye başkanı belli süreliğine görev yapar.

4-Kamu Hizmetinin Asli ya da Yardımcı Elemanı Olma Yönünden: Kamu hizmetinin asli unsuru olarak görev yapanlar ve yardımcı unsuru olarak görev yapanlar olarak ikiye ayrılır.

5-Uygulanan Hukuk Yönünden: Kamu görevlileri idare hukukuna tabi olanlar ve özel hukuka tabi olanlar diye ikiye ayrılır. Örneğin memurlar idare hukukuna tabi iken kamu işçileri özel hukuk hükümlerine tabidirler.

Hukuk sistemimizde farklı şekilde yorumlanan bu kavramlar konumuz için daha önemli olan 5237 sayılı Kanun (TCK) ve 657 sayılı Kanun (DMK)'da nasıl tanımlandığına değinmek gerekmektedir.

Kamu Görevlisi 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu (TCK) 6'ncı maddesinde "...c) Kamu görevlisi deyiminden; kamusal faaliyetin yürütülmesine atama veya seçilme yoluyla ya da herhangi bir surette sürekli, süreli veya geçici olarak katılan kişi,..." şeklinde düzenlenmiştir.

Memur ise 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu (DMK) 4'üncü maddesinde "Mevcut kuruluş biçimine bakılmaksızın, Devlet ve diğer kamu tüzel kişiliklerince genel idare esaslarına göre yürütülen asli ve sürekli kamu hizmetlerini ifa ile görevlendirilenler, bu Kanun'un uygulanmasında memur sayılır..." şeklinde tanımlanmıştır.

Aslında hukuk sistemimizde, kamu görevlisi kavramı ile ilgili iki düzenleme bulunmaktadır. Biri, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu'nda diğeri ise 5237 sayılı TCK'da yer almaktadır. 4688 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde kamu görevlisi, "Kamu kurum ve kuruluşlarının işçi statüsü dışındaki bir kadro veya sözleşmeli personel pozisyonunda çalışan, adaylık veya deneme süresini tamamlamış kamu görevlilerini" şeklinde tanımlanmıştır. Buna göre bir kişinin kamu görevlisi olarak kabul edilebilmesi için bir kamu kurum ve kuruluşunda çalışması, işçi statüsü dışında kadrolu veya sözleşmeli personel statüsünde bulunması ve adaylık ve deneme süresini tamamlamış olması gerekmektedir. Burada, kişinin yaptığı iş veya görev değil, çalıştığı yer veya çalışma statüsüne vurgu yapılmıştır. 5237 sayılı TCK'nın 6'ncı maddesine göre kamu görevlisi "...kamusal faaliyetin yürütülmesine atama veya seçilme yoluyla ya da herhangi bir surette sürekli, süreli veya geçici olarak katılan kişi..." şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanımda ise 4688 sayılı Kanundaki tanımın aksine, kişinin kamu görevlisi sayılması için, çalıştığı yer ve çalışma statüsü değil, yaptığı iş esas alınmaktadır.

"Memur" kavramına göre daha geniş ve karmaşık bir tanıma sahip olan "kamu görevlisi" kavramının iki unsuru bulunmaktadır.

a- Kamu Faaliyetinin Yürütülmesi:

Toplu halde yaşayan insanların ihtiyaçlarına binaen, yapılması gereken hizmetleri hiyerarşik bir yapı içerisinde yerine getirilen hizmetler kamu hizmeti sayılır. Kamu hizmetinin varlığından bahsedebilmek için ortada kamu adına yürütülen bir kamusal hizmetin olması gerekir. Kamu adına yürütülen bir hizmetin kamu faaliyeti sayılması için, hizmetin başta Anayasa olmak üzere kanunlarla belirlenmiş usullere göre bir siyasal karara dayanması gerekmektedir. Devletin ve İdarenin örgütleniş yapısı, bize hangi yapının kamu adına hizmet verdiğini bir başka deyişle kamusal faaliyet yürüttüğünü gösterir. Bu çerçevede Merkezi İdare ve merkezi idarenin başkent teşkilatına yardımcı olan kuruluşlar ile mahalli idareyi oluşturan kamu idareleri, kamusal faaliyet yürütmektedir. Dolayısıyla devlet ve kamu tüzel kişiliklerinin yürüttüğü hizmetler kamu hizmeti niteliğindedir. Bu durumda kişinin kamu görevlisi sayılması için ise o kişinin bu kamu hizmeti içerisinde görev yapması gerekmektedir.

b- Kamu Faaliyetine Katılma:

Kamu faaliyetine katılma atanma veya seçilme şeklinde olabilir. Seçilmiş bir milletvekili veya belediye başkanı usulen atanmış bir memur gibi kamu görevlisi sayılmaktadır. Ancak kişi atanma veya seçilme dışında da kamu hizmetine katılabilir. Kamusal bir hizmette görevli olan avukat, atanma veya seçilme yoluyla değil vekalet sözleşmesi ile bu hizmete katılmaktadır. 657 sayılı DMK 41.

maddeye göre kamu hizmetinin memur, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçiler tarafından yerine getirileceği belirtilmiştir. Burada kamu hizmetinin yürütülmesine katılan işçi devlet memuru sayılmamakta, özel hukuk hükümlerine göre istihdam edilmektedir. Ayrıca kişinin özel hukuk hükümlerine tabi olması, onun kamu görevlisi olarak değerlendirilmesine engel değildir. Önemli olan husus, o kişinin genel idari esaslara göre istihdam edilmesi ve kamu idaresinin emir ve talimatları ile kamu hizmetini yerine getiriyor olmasıdır.

Soruşturma İzni Vermeye Yetkili Merciler

Memurlar ve kamu görevlileri, görevleri ile ilgili olarak işlenmiş oldukları suçlar nedeniyle yargılanabilmeleri için soruşturma izni alınması gerekmektedir. Memurlar ve kamu görevlileri hakkında soruşturma izni vermeye yetkili merciler 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanununun 3'üncü maddesinde,

"a) İlçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında kaymakam,

b) (Değişik:6/12/2019-7196/51 md.) İlde ve merkez ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kaymakamlar hakkında vali,

c) Bölge düzeyinde teşkilatlanmış kurum ve kuruluşlarda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında görev yaptıkları ilin valisi,

d) Cumhurbaşkanına veya Cumhurbaşkanlığına bağlı, ilgili veya ilişkili kuruluşlar ve bakanlıkların merkez ve bağlı veya ilgili kuruluşlarında görev yapan diğer memur ve kamu görevlileri hakkında o kuruluşun en üst idari amiri,(1)

e) (Değişik:6/12/2019-7196/51 md.) (b) ve (c) bentlerindeki hükümler saklı kalmak kaydıyla Cumhurbaşkanı kararıyla atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Cumhurbaşkanı veya ilgili bakan,

f) Türkiye Büyük Millet Meclisinde görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri ve yardımcılarını hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı,

g) (Değişik:2/7/2018-KHK-703/196md.) Cumhurbaşkanlığında görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı hakkında Cumhurbaşkanı,

h) Büyükşehir belediye başkanları, il ve ilçe belediye başkanları; büyükşehir, il ve ilçe belediye meclisi üyeleri ile il genel meclisi üyeleri hakkında İçişleri Bakanı,

i) İlçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında kaymakam, merkez ilçelerdeki

belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında bulundukları ilin valisi,

j) Köy ve mahalle muhtarları ile bu Kanun kapsamına giren diğer memurlar ve kamu görevlileri hakkında ilçelerde kaymakam, merkez ilçede vali,

Yokluklarında ise vekilleri tarafından bizzat kullanılır.

Yetkili mercilerin saptanmasında, memur veya kamu görevlisinin suç tarihindeki görevi esas alınır.

Ast memur ile üst memurun aynı fiile iştiraki halinde izin, üst memurun bağlı olduğu merciden istenir...”

Şeklinde düzenlenmiştir. 4483 sayılı Kanun’un Madde 3/b bendinde de görüldüğü üzere ilde ve merkez ilçede

görevli memur ve kamu görevlileri için ön inceleme izni Valilik Makamınca verilmektedir.

Su ve Kanalizasyon İdarelerinin Görev ve Yetkileri

Öncelikle Su ve Kanalizasyon İdaresi görevlileri hakkında görevleri ile ilgili konularda işlemiş oldukları suçlar nedeniyle 4483 sayılı Kanun kapsamında ön inceleme yapılması için görev ve yetkilerine değinmek gerekir. 2560 sayılı Kanunun 2’nci maddesinde görev ve yetkiler şu şekilde düzenlenmiştir.

a) İçme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçlarının her türlü yeraltı ve yer üstü kaynaklarından sağlanması ve dağıtılması için; kaynaklardan abonelere ulaşıncaya kadar her türlü tesisi, tesislere ilişkin proje ve etütlerini yapmak, te-

sisler kurmak, kurulu olan tesisleri işletmek bakım ve onarımını yapmak,

b) Atık su ve yağmur sularının toplanması veya bu sulardan yeniden yararlanılması için gerekli olan tesisleri kurmak, işletmek bakım ve onarımını yapmak yaptırmak ve gerekli yenilemeleri sağlamak,

c) Deniz, göl, akarsu kıyıların ve yeraltı sularının bir şekilde kirletilmesini ve bu kaynaklarda suların kaybına veya azalmasına yol açacak tesis kurulmasını önlemek, konuya ilişkin her türlü teknik, idari ve hukuki tedbiri almak,

d) Su ve kanalizasyon hizmetleri konusunda verilen görevleri yürütmek ve yetkileri kullanmak,

e) Her türlü taşınır ve taşınmaz malı satın almak, kiralamak, ekonomik değeri kalmamış araç ve gereçleri satmak,

f) Kuruluş amacına yönelik her türlü taşınmaz malı kamulaştırmak veya üzerinde kullanma hakları tesis etmek.

4483 sayılı Kanun, memurlar ve kamu görevlilerinin görevleri sırasında işledikleri fiiller nedeniyle veya haksız yere yapılan şikayetler sebebiyle rahatsız edilmemeleri ve kamu görevinin aksamaması için özel bir koruma sağlamaktadır. Bu güvence başta Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ve diğer Kanunlarla hüküm altına alınmıştır. Anayasanın 129'uncu maddesinde memurlar ve kamu görevlileri için sağlanan bu güvence "Memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında işledikleri iddia edilen suçlardan ötürü ceza kovuşturması açılması, kanunla belirlenen istisnalar dışında, kanunun gösterdiği idari mercinin iznine bağlıdır" şeklinde düzenlenmiştir. 4483 sayılı Kanun gereğince izne tabi soruşturmalarda memur ve kamu görevlileri hakkında soruşturma izni verilip verilmemesi hususunda yürütülen işlemler ön inceleme olarak adlandırılmaktadır.

Diğer bir ifadeyle idare soruşturmaya gerek olup olmadığını tespit etmek amacıyla ön incelemede bulunmaktır. Yetkili mercii kamu görevlileri hakkında ceza kovuşturmasının yapılması veya yapılmamasına karar vermeden önce isnat edilen iddiaların incelenmesi için muhakkik tayin eder. Ön incelemeyi yapacakların, izin vermeye yetkili mercinin bulunduğu kamu kurum veya kuruluşunun içerisinde belirlenmesi esastır. Ancak yetkili mercii işin özelliğine göre incelemenin başka bir kamu kurum veya kuruluşun denetim elemanlarıyla yaptırılmasını da ilgili kuruluştan isteyebilir. Sonuç itibarıyla muhakkik tarafından yapılan ön inceleme neticesinde ilgili kamu görevlileri hakkında ceza kovuşturmasının yapıp yapılmayacağına karar verilir. Böylece memur ve kamu görevlileri hakkındaki iddialar tarafsız bir şekilde incelenmiş olup, iddiaların haksız veya asılsız olduğunun anlaşılması durumunda yargılanmanın önü engellenmiş olmaktadır.

Su ve Kanalizasyon İdaresi Memur ve Kamu Görevlilerinin 4483 Sayılı Kanun Karşısındaki Durumu

Kamu görevlisi kavramı, Türk Hukuk sisteminde farklı bakış açılarıyla ele alınarak düzenlenmiştir. Ceza hukukundaki kamu görevlisi kavramı ile diğer hukuk dallarındaki kavram farklılık arz etmektedir. Ancak bu farklılık, kavramın esasına ilişkin olmayıp, daha çok kapsamına giren kişilerle ilgilidir. Bu nedenle ceza hukukundaki kamu görevlisi kavramının doğru bir şekilde yorumlanması ve anlaşılması için, kamu görevlisi kavramının Hukuk sistemimiz içerisinde Anayasa ve İdare Hukuku açısından bir bütünlük ifade edebilecek şekilde tanımlanması gerekmektedir.

Kamu kurum ve kuruluşlarında görevli olup 4483 sayılı kanun kapsamına girmeyen, yani görevleri ile ilgili iş ve işlemleri ifa ederken suç işlediklerinde soruşturma izni alınmasına

gerek olmadan doğrudan soruşturulabilen kişiler şunlardır:

- Su ve kanalizasyon idaresinde görevli Genel Müdür ve Yönetim Kurulu Üyesi dışındaki memurlar,
- Kadrolu işçiler, (belediye işçileri veya diğer işçiler),
- Bir kadroya bağlı olmaksızın çalıştırılan sözleşmeli personel,
- Kamu kurum ve kuruluşlarının geçici çalıştırdığı personel.

Uygulamada büyükşehir belediyesi ve ilçe belediyesi memur ve kamu görevlilerinin, görevleri ile ilgili konularda işlemiş oldukları suçlar nedeniyle yargılanabilmeleri için haklarında yetkili makamlarca 4483 sayılı Kanun kapsamında ön inceleme yaptırılmaktadır. Ancak büyükşehir belediyesi ile koordineli olarak hizmetlerini yürüten bağımsız bütçeli ve kamu tüzel kişiliğine haiz bir kuruluş olan su ve kanalizasyon idaresi görevlileri hakkında durum farklılık göstermektedir.

Şöyle ki; daha önce su ve kanalizasyon idaresi görevlileri hakkında dava konusu olmuş bir olayda, Danıştay 2. Dairesi (2002/3740 nolu Kararı) "...Su ve Kanalizasyon İdaresinin, ... Büyükşehir Belediyesi ile koordineli olarak hizmetlerini yürüten bağımsız bütçeli ve kamu tüzel kişiliğine haiz bir kuruluş olduğu, personel statüsü bakımından 657 sayılı Devlet Memurları Yasasının ek geçici 9.'uncu maddesi hükümlerine, diğer işlemlerde ise özel hukuk hükümlerine tabi olduğu, aynı yasanın 3009 sayılı yasa ile değişik 3'üncü maddesinde, ...Genel Müdür ve Yönetim Kurulu Üyeleri hakkında görevlerinden doğan ve görevlerini yaparken işledikleri suçlardan dolayı soruşturma ve kovuşturmanın Devlet Memurlarının tabi oldukları yasa hükümlerine göre yapılacağı, ek 5'inci maddesinde bu Yasanın diğer Büyükşehir Belediye-

lerinde de uygulanacağı hususu hükme bağlanmıştır...” şeklinde karar vermiştir.

Ayrıca 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanunun Ek Madde 3’ün “...İSKİ Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu üyeleri hakkında görevlerinden doğan ve görevlerini yaparken işledikleri suçlardan dolayı soruşturma ve kovuşturma, Devlet memurlarının tabi oldukları Kanun hükümlerine göre yapılır...” şeklinde düzenlenmiştir.

Su ve kanalizasyon idaresi çalışanları yukarıda yer alan görev ve yetkilerini kullanırken uygulamada TCK açısından konusu suç teşkil eden fiiller işleyebilir veya haklarında asılsız suç isnatlarında bulunulabilir. Suça ilişkin bu fiiller çoğu zaman gerek sivil toplum kuruluşları gerekse şahıslar veya idare tarafından yargıda dava konusu edilmektedir. Bu tür durumlarda Savcılık Makamı, ilgili suça ilişkin sorumluların tespit edilebilmesi ve iddiaların araştırılması için yetkili mercilerden ön inceleme yapılmasını talep eder. Ancak burada diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görevli memur ve kamu görevlilerinden farklı olarak su ve kanalizasyon idaresi görevlilerinden sadece Genel Müdür ve Yönetim Kurulu Üyelerinin diğer kurumlardaki memur ve kamu görevlisi gibi ön incelemeye tabi olduğu, Genel Müdür ve Yönetim Kurulu Üyesi dışındaki görevlilerin ise ön incelemeye tabi olmadıkları ve haklarında genel hükümlere göre işlem tesis edildiği görülmektedir. Dolayısıyla yukarıda bahsedildiği üzere Anayasa, diğer kanunlar ve Danıştay’ın ilgili görüşüne göre memur ve kamu görevlilerine sağlanan güvence su ve kanalizasyon idaresinde görevli memur ve kamu görevlilerine sağlanmamıştır.

Sonuç itibariye, gerek ilgili Danıştay Kararı gerekse 2560 sayılı Kanun, su ve kanalizasyon idaresi memur ve kamu görevlilerinin, görevleri ile ilgili konularda işlemiş oldukları suçlar nedeniyle haklarında 4483 sayılı Kanun kapsamında ön inceleme yapılmasında ayrıma gittiği, sadece Genel Müdür ve Yönetim Kurulu üyelerini bu kapsamda değerlendirdiği görülmektedir. Su ve kanalizasyon idaresinin diğer çalışanlarının (Memur ve Kamu Görevlisi) durumu hakkında net bir değerlendirme yapılmamıştır. 2560 sayılı Kanun ve Danıştay’ın ilgili Kararında su ve kanalizasyon idaresi memuru ve kamu görevlisinin durumu hakkında hüküm bulunmaması bu görevlilerin görevleri ile ilgili işlemiş oldukları suçlar nedeniyle haklarında ön inceleme yapılmasını gerektirmez. Su ve kanalizasyon idaresi Genel Müdür ve Yönetim Kurulu Üyesi dışındaki görevli memur ve kamu çalışanları, görevleri ile ilgili konularda işlemiş oldukları suçlar nedeniyle 4483 sayılı Kanun kapsamında haklarında ön inceleme yapılamayacağı, söz konusu görevlilerin genel hükümlere tabi olduğu anlaşılmaktadır. Oysa su ve kanalizasyon idaresi memurları da diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görevli 4483 sayılı Kanuna tabi olan memurlar gibi 657 sayılı DMK’ya tabi oldukları, dolayısıyla su ve kanalizasyon idaresi memur ve kamu görevlilerinin de diğer kamu kurum ve kuruluşundaki memur ve kamu görevlisi gibi 4483 sayılı Kanuna göre haklarında işlem tesis edilmesi gerektiği, yani görevlerini ifa ederken işlemiş oldukları suçlar nedeniyle ceza kavuşturması yapılmadan önce yetkili merciler tarafından ön inceleme yapılmasının daha uygun olacağı, aksi durumun Anayasanın 129’uncu maddesinde memurlar ve kamu görevlileri için sağlanan güvenceye aykırı olacağı sonuç ve kanaatine varılmıştır.

Kaynak

- 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu (DMK) • 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu (TCK) • Ceza Hukukunda Kamu Görevlisi Kavramı Av. Hüseyin AYDIN, Ankara Barosu Dergisi Yıl:68 Sayı: 2010/1 • Kamu Görevlilerinin Yargılanması ve Soruşturma İzni, Av. Baran DOĞAN Hukuk Bürosu • 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu • 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun • 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun. • Türkiye Cumhuriyeti Anayasası. • Danıştay Dergisi, S. 48-49, 1983, s.3-8. KARAVAIZOĞLU, s. 14

Soru & Cevap

Sorularınızı
www.tbb.gov.tr
adresinde yayınlanan
Birliğimiz web
sitesindeki
“Soru-Cevap”
formunu doldurarak
iletebilirsiniz.

1) Mecliste 5 üyesi olan bir partinin üyelerinden birinin partiden istifası halinde, 4 kişi ile parti grubu oluşturulabilir mi?

2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu’nun 7’nci maddesinde siyasi partilerin teşkilatının; merkez organları ile il, ilçe ve belde teşkilatlarından; Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubu ile il genel meclisi ve belediye meclisi gruplarından oluştuğu düzenlenmiştir.

Kanunun 22 ila 28’inci maddelerinde Türkiye Büyük Millet Meclisi siyasi parti gruplarına ilişkin hükümlere yer verilmişken, bu Kanunda belediye meclisi siyasi parti gruplarına ilişkin bir düzenleme yapılmamıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 24’üncü ve 25’inci maddelerinde; ihtisas komisyonlarının ve denetim komisyonunun, her siyasi parti grubu ve bağımsız üyelerin meclisteki üye sayısının meclis üye tam sayısına oranlanması suretiyle oluşturulduğu hüküm altına alınmıştır.

09/10/2005 tarihli ve 25961 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliğinin “Görüşmeler ve Yönetim” başlıklı 11’inci maddesinde “İhtisas komisyonuna ve siyasi parti gruplarına söz almada öncelik tanınır. Siyasi parti gruplarına üye sayısı en çok olandan başlamak suretiyle; üyelere söz isteme sırasına göre söz verilir.” ifadelerine yer verilmiştir.

5393 sayılı Kanun ve Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliğinde de belediye meclisi siyasi parti gruplarının oluşturulmasına ilişkin düzenlemelere yer verilmediği, ihtisas ve denetim komisyonlarına üye seçimi yapılırken bir partinin sadece 1 üyesi olsa da bunun üyelik seçiminde siyasi parti grubu kapsamında değerlendirilerek hesaplama yapıldığı, toplantı sırasında siyasi parti gruplarına üye sayısı en çok olandan başlamak suretiyle söz almada öncelik tanındığı ve siyasi parti grubu için üye sayısında bir alt- üst sınır bulunmadığı, mecliste 1 üye ile temsil edilen partinin de siyasi parti grubu olarak değerlendirilebileceği, bu kapsamda 5 üyesi olan bir partinin üyelerinden birinin partisinden istifası halinde o partinin siyasi parti grubunun kalan üyelerden oluşacağı değerlendirilmektedir.

2) Gayrisihhi işyeri olarak faaliyet gösteren fabrika, ham yağ üretim tesislerinin açılış ve kapanış saatlerinin belirlenmesinde belediyenin yetkisi var mıdır?

5393 sayılı Belediye Kanununun 34’üncü maddesinde umuma açık yerlerin açılış ve kapanış saatlerini belirlemek belediye encümeninin görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

10/08/2005 tarihli ve 25902 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 4’üncü maddesinde gayrisihhi müessese “Faaliyeti sırasında çevresinde bulunanlara biyolojik, kimyasal, fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden az veya çok zarar veren veya vermesi muhtemel olan ya da doğal kaynakların kirlenmesine sebep olabilecek müesseseler” olarak, birinci sınıf gayrisihhi müessese “Meskenlerden mutlaka uzak bulundurulmaları gereken işyerleri”, ikinci sınıf gayrisihhi müessese “Meskenlerden mutlaka uzaklaştırılması gerekmeyenle beraber izin verilmeden önce civarında ikamet edenlerin sıhhat ve istirahatleri üzerine gerek tesisatları ve gerekse vaziyetleri itibarıyla bir zarar vermeyeceğine kanaat oluşması için inceleme yapılması gereken işyerleri”, üçüncü sınıf gayrisihhi müessese “Meskenlerin yanında açılabilmeyle beraber yalnız sıhhi nezarete tabi tutulması gereken işyerleri” olarak tanımlanmıştır. Ayrıca maddenin (g) bendinde ise umuma açık istirahat ve eğlence yeri “ Kişilerin tek tek veya toplu olarak eğlenmesi, dinlenmesi veya konaklaması için açılan otel, motel, pansiyon, kamping ve benzeri konaklama yerleri; gazino, pavyon, meyhane, bar, birahane, içkili lokanta, taverna ve benzeri içkili yerler; sinema, kahvehane ve kuraathaneler; kumar ve kazanç kasti olmamak şartıyla adı ne olursa olsun bilgi ve maharet artırıcı veya zeka geliştirici nitelikteki elektronik oyun alet ve makinelerinin, video ve televizyon oyunlarının içerisinde bulunduğu elektronik oyun yerleri; internet salonları, lunaparklar, sirkler ve benzeri yerler” olarak tanımlanmıştır.

Yönetmeliğin 33’üncü maddesinin birinci fıkrasında umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin açılış ve kapanış saatlerinin belediye sınırları içinde belediye encümeni, bu yerler dışında il encümeni tarafından tespit edileceği belirtilmiştir. Buna göre Yönetmelikte umuma açık istirahat ve eğlence yerleri kapsamına girmeyen işyerlerinin açılış ve kapanış saatlerinin belirlenmesi konusunda açık bir hüküm yer almamaktadır.

Umuma açık yerler ibaresinden 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu’nun 7’nci maddesi ile İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 4/g maddesinde belirtilen umuma açık ve istirahat ve eğlence yerleri ile bu yerler arasında olmamakla birlikte sunulan hizmet bakımından herkesin kolaylıkla girip çıkabileceği yerleri anlamak gerekmektedir.

Yukarıdaki açıklamalar birlikte değerlendirildiğinde; 5393 sayılı Kanun ve ilgili Yönetmelik belediyelere umuma açık yerlerin açılış ve kapanış saatlerini belirleme yetkisi vermiş olup ilçenizde gayrisihhi işyeri olarak faaliyet gösteren ve sadece çalışanlarının giriş çıkış yaptığı, halka açık olmayan fabrika ve ham yağ üretim tesislerinin (fabrikaların) bu kapsamda olmadığı değerlendirilmektedir.

3) Birliğimizin yönetiminde bulunan katı atık depolama sahası, metan gazından elektrik üretilmesi amacıyla kiraya verilmiş olup, işletmeci değişen koşullar nedeniyle sözleşme hükümlerinde değişiklik talep etmektedir, bu talep doğrultusunda değişiklik yapılması uygun mudur?

Uyuşmazlık Mahkemesi 26/11/2018 tarihli, 2018/790 E. ve 2018/790 K. numaralı kararında “Somut olayda Hazinesinin mülkiyetinde bulunan taşınmazın işletmecisi olan davacı ile ... Valiliği arasında 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yapılan ihale sonucunda düzenlenmiş bulunan kira sözleşmesi yoluyla Borçlar Kanunu uyarınca kiracı-kiralayan ilişkisinin kurulmuş (...) olduğu anlaşılmıştır. Bu duruma göre taraflar arasında kira sözleşmesi ve eki şartname hükümlerinin uygulanmasından doğan uyuşmazlıkların görüm ve çözümünün adli yargı yerinde olacağı kuşkusuzdur.” hükmünü kurmuştur. Dolayısıyla ihale süreci tamamlanarak sözleşmenin imzalandığı göz önüne alındığında ihtilafın, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu kapsamında çözülmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

6098 sayılı Kanun’un 299’uncu maddesinde kira sözleşmesi “kiraya verenin bir şeyin kullanılmasını veya kullanmayla birlikte ondan yararlanılmasını kiracıya bırakmayı, kiracının da buna karşılık kararlaştırılan kira bedelini ödemeyi üstlendiği sözleşmedir” şeklinde tanımlanmış; 301’inci maddesinde “kiraya verenin kiralananı kararlaştırılan tarihte, sözleşmede amaçlanan kullanıma elverişli bir durumda teslim etmek ve sözleşme süresince bu durumda bulundurmakla yükümlü” olduğu, 305’inci maddesinde “Kiralanan sonradan ayıplı duruma gelirse kiracı, kiraya verenden ayıpların giderilmesini veya kira bedelinden ayıpla orantılı bir indirim yapılmasını ya da zararının giderilmesini isteyebilir. Ancak, zararın giderilmesi istemi diğer seçimsel hakların kullanılmasını önlemez. Önemli ayıp durumunda kiracının sözleşmeyi fesh hakkı saklıdır” hükümlerine yer verilmiştir.

Yazı ve eklerinde idarenizin döküm için uygun ve yeterli olacak alanı hazır bulundurma yükümlülüğünü yerine getiremediği görülmekte olup bu durumun yüklenicinin enerji üretim miktarını olumsuz etkilediği anlaşılmaktadır.

Danıştay 1. Dairesi 19/10/1989 tarihli, 1989/111 E. ve 1989/133 K. sayılı kararında “(...) Sözleşmenin akdedilmesinden sonra, işin kararlaştırılan ihale bedeliyle yürütülmeyeceği iddiasıyla değişiklik yapılmasının istenmesi, idarelerce de bunun kabulü yoluna gidilmesi, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun ‘İlkeler’ başlığını taşıyan 2’nci maddesinin ilk fıkrasında ‘ (...) ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esastır.’ biçimindeki hükme ve kamu ihalelerine hâkim olan temel ilkelerle esas itibarıyla aykırı düşer. İlgililer ihaleye katılıp katılmama ve yapacakları indirimi belirleme konularında daha önce belirlenip açıklanan koşullara göre bir karar vermekte olduklarına göre, sözleşmenin akdinden sonra koşulların müteahhit lehine değiştirilmesi bir ayrıcalık yaratmak sonucunu doğuracaktır. Bunun ise kamu ihalelerinin temel ilkelerine aykırı düşeceği ve özellikle ‘güvenilirlik ilkesiyle’ bağdaşmayacağı açıktır. (...)” şeklinde hüküm kurmuştur.

Yazı ekinde gönderilen sözleşmenin ‘Sözleşmede değişiklik talebinde bulunma’ başlıklı 13’üncü maddesinde “Tabii afetler (yangın, deprem, su basması vs.), ülkede genel veya tesisin bulunduğu yerde kısmi seferberlik ilanı, genel veya kısmi grev, lokavt gibi kısmi hak kullanımından doğan imkânsızlıkların meydana gelmesi, bulaşıcı hastalık, salgın gibi olayların çıkması ve benzeri haller gibi mücbir sebepler ile sözleşmenin düzenlenmesinden sonra ortaya çıkan ve kamudan kaynaklanan hakkın kullanımını engelleyen sebepler hariç olmak üzere, kiracı/işletmeci sözleşmenin devamı süresince, sözleşmenin niteliğinin değiştirilmesi, kira süresinin uzatımı, kira bedelinin indirilmesi, kiralanan alanın yüz ölçümünün değiştirilmesi vb. talebinde bulunamaz. İdare de sözleşme süresinin azaltılması ve sözleşmeyle bağitlanan hususlarda değişiklik teklifinde bulunamaz.” hükmüne yer verilmiştir.

6098 sayılı Kanun’un 138’inci maddesi “Sözleşmenin yapıldığı sırada taraflarca öngörülmeyen ve öngörülmesi de beklenmeyen olağanüstü bir durum, borçludan kaynaklanmayan bir sebeple ortaya çıkar ve sözleşmenin yapıldığı sırada mevcut olguları, kendisinden ifanın istenmesini dürüstlük kurallarına aykırı düşecek derecede borçlu aleyhine değiştirir ve borçlu da borcunu henüz ifa etmemiş veya ifanın aşırı ölçüde güçleşmesinden doğan haklarını saklı tutarak ifa etmiş olursa borçlu, hâkimden sözleşmenin yeni koşullara uyarlanmasını isteme, bu mümkün olmadığı takdirde sözleşmeden dönme hakkına sahiptir. Sürekli edimli sözleşmelerde borçlu, kural olarak dönme hakkının yerine fesih hakkını kullanır.” şeklinde düzenlenmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 18’inci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi uyarınca vergi, resim ve harçlar dışında kalan ve miktarı beşbin YTL’den fazla dava konusu olan belediye uyuşmazlıklarını sulh ile tasfiyeye, kabul ve feragate karar vermek belediye meclisinin görev ve yetkileri arasındadır. Kanun’un 34’üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) beninde de vergi, resim ve harçlar dışında kalan dava konusu olan belediye uyuşmazlıklarının anlaşma ile tasfiyesine karar vermek encümenin görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri, mahkeme kararları ve açıklamalar doğrultusunda; kiralama konusu yerin sözleşmeye uygun şekilde kullanımına hazır bulundurulmasının idarenizden kaynaklanan sebeple kısmen sağlanabildiği, bu durumun yüklenicinin enerji üretim miktarını olumsuz etkilediğinin anlaşıldığı, 6098 sayılı Kanunun 305’inci maddesi gereğince böyle hallerde kiralanan sonradan ayıplı duruma gelirse kiracının, kiraya verenden ayıpların giderilmesini veya kira bedelinden ayıpla orantılı bir indirim yapılmasını ya da zararının giderilmesini isteyebileceği, bu taleplerle konunun dava edilmesi halinde 5393 sayılı Kanun hükümlerine, kamu yararı ve hizmet gereklerine uygun olarak uzlaşma konusu edilebileceği, ayrıca idarenizden kaynaklanan bu durum nedeniyle yüklenicinin adli yargıda açacağı uyarılama davası neticesinde çıkacak karara göre hareket edilebileceği düşünülmektedir.

4) İmar planı değişikliği ile bitişik nizam 4 kata müsait konut alanı, bitişik nizam 5 kata müsait konut alanına dönüştürülmüş olup verilen ruhsatlar ile 5 katlı olacak şekilde yapılaşma tamamlanarak ikamet edilmeye başlanmış, ancak imar planı değişikliğine ilişkin meclis kararı, yapılaşma sağlandıktan sonra mahkemece iptal edilmiştir.

Bu karardan sonra meclis tarafından yeni bir imar planı oluşturulmuş ve söz konusu alan tekrar bitişik nizam 4 kata müsait konut alanına dönüştürülmüştür. Mahkeme kararına göre yapılaşması tamamlanan yapılara ne işlem uygulanacaktır?

Danıştay'ın; yapıldığı tarihte yürürlükte olan imar planına uygun olarak inşa edilmiş yapıların bu durumlarının kazanılmış hak olarak değerlendirilmesi gerektiğini belirten kararları olduğu gibi aksi yönde de kararları bulunmaktadır.

Danıştay 6. Dairesinin 02/06/2004 tarihli ve 2002/6073 E., 2004/3442 K. sayılı kararında; yapım tarihinde yürürlükte olan imar planına uygun olarak kısmen yahut tamamen inşa edilen yapıların o aşamaya kadar gelmiş fiili durumunun kazanılmış hak olarak kabul edilmesi gerektiği, tamamlanmış yapılarda inşaat ruhsatının ve yapı kullanma izninin iptal edilerek yıkımına karar verilmesinin uygun olmayacağı belirtilmiştir.

Danıştay 14. Dairesinin 28/02/2013 tarihli ve 2011/14794 E., 2013/1444 K. sayılı kararında; imar planlarının düzenleyici işlem niteliğinde olduğu ve bu düzenleyici işlemin yürürlükte olduğu süre içinde buna dayalı olarak tesis edilen bireysel işlemlerin kişilere kazanılmış hak bahsedebilmekte olduğu belirtilmiştir.

Yine Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 23/10/2008 tarihli ve 2005/1721 E., 2008/1837 K. sayılı kararında:

“... Kazanılmış hakların korunması Hukuk Devleti ilkesinin bir gereği olup, İdare Hukukunda kazanılmış hak sorununun çözümünde, hukuki güvenlik ilkesi ile hukuka uygun idare arasındaki dengenin gözetilmesi zorunludur. İmar hukukunda kazanılmış haktan bahsedildiğinde, yürürlükteki imar planlarına duyulan güven ile daha sonra iptal edilen plan dolayısıyla korunması gereken kamu yararı, sağlıklı kentleşme, yargı kararlarının gereğini yerine getirme zorunluluğu birlikte değerlendirilmelidir.

Öte yandan, düzenleyici işlemin iptal edilmiş olmasının ona dayalı bireyselleşmiş tüm hukuki durumların da hukuken geçersiz olması sonucunu yaratmayacağı kuşkusuzdur...” denilmektedir.

Yapılan açıklamalar doğrultusunda, yürürlükteki mevzuat hükümlerine ve düzenleyici işlemlere uygun olarak inşa edilmiş yapıların bu durumunun kazanılmış hak olarak değerlendirilmesi gerektiği, kazanılmış hakkın ruhsat ve eklerine uygun olmak kaydıyla ve mevcut yapı ile sınırlı olduğu ancak yeni yapılacak olan yapılarda yürürlükte bulunan yeni imar planında öngörülen şartların aranması gerektiği düşünülmektedir.

5) 2021 yılı içerisinde yapılan 3'ü olağanüstü olmak üzere toplam 14 belediye meclisi toplantısının 6'sına hiç katılım sağlamayan, dört birleşimli 1 toplantının da yalnızca ikinci birleşimine katılım sağlayan meclis üyesinin üyeliğinin düşürülmesine karar verilebilir mi?

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 'Meclis üyeliğinin sona ermesi' başlıklı 29'uncu maddesinin ikinci fıkrasında “Özürsüz veya izinsiz olarak arka arkaya üç birleşim günü veya bir yıl içinde yapılan toplantıların yarısına katılmayan üyenin üyeliğinin düşmesine, savunması alındıktan sonra üye tam sayısının salt çoğunluğuyla karar verilir.” hükmü yer almaktadır. Kanunun 32'nci maddesinde ise “ayrıca mazeretleri durumunda, bir yıl içindeki toplantı süresinin yarısını aşmamak şartıyla istekleri üzerine meclis tarafından izin verilebilir” açıklamasına yer verilmiştir.

09/10/2005 tarihli ve 25961 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliği'nin 'Tanımlar' başlıklı 4'üncü maddesinde 'toplantı' meclisin bir ay içinde yaptığı birleşimlerin tamamını; 'birleşim' meclisin bir gün içinde yaptığı oturumların tamamını ifade eder şeklinde düzenlenmiştir.

Böyle olmakla birlikte Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının 18/02/2022 tarihli ve 2022/3 sayılı Genelge'sinde “(...) yaşanan pandemi sürecinde belediye meclis üyelerinin yeni tip koronavirüs (Covid-19) hastalığı sebebiyle yürürlüğe konulan genelgeler veya alınan kararlara uygun gerekçelerle (karantina, hastalık, rapor, tedbir vb.) katılamadığı toplantılar ve birleşimler bakımından özürü veya iznli olarak kabul edilmesi gerekmektedir.” açıklamasına yer verilmiştir.

Genelgeye göre toplantılara karantina, hastalık, rapor, tedbir gibi sebeplerle katılamayan meclis üyeleri özürü veya iznli olarak kabul edilmektedir.

*Desteklerinizle Günden Güne
Büyümeye Devam Ediyoruz...*

TBB BELEDİYE AKADEMİSİ youtube kanalı

2021 Yılı İstatistikleri

1.100.030
Görüntülenme

67.152
İzlenme Süresi (Saat)

8.485
Abone Sayısı

TBB

“ Birlikte Belediyecilik ”

BULDAN / DENİZLİ

